

Parlamentul Republicii Moldova

STENOGRAMA
ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova
din 8 decembrie 2022
SUMAR

1.	Aprobarea ordinii de zi Rezultatul votului electronic	5 – 16 102
2.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de hotărâre privind desemnarea unui membru al Comisiei Electorale Centrale (<i>Dana MUNTEANU</i>) nr. 258 din 28.06.2022 Rezultatul votului electronic	17 – 19 103
3.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (<i>Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni – art. 12, 16, 18 ș.a.; Legea nr. 171/2012 privind piața de capital – art. 6, 7, 10 ș.a.; ș.a.</i>) nr. 404 din 03.11.2022 Rezultatul votului electronic	19 – 21 104
4.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de lege pentru ratificarea Acordului de modificare nr. 3 la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea lucrărilor de construcție și reabilitare a drumurilor în Republica Moldova din 28 iunie 2013, semnat la Chișinău la 11 noiembrie 2022 nr. 444 din 07.12.2022 Rezultatul votului electronic	21 – 34 105

5.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de lege pentru modificarea articolului 6 ¹ din Legea nr. 1409/1997 cu privire la medicamente nr. 440 din 01.12.2022 Rezultatul votului electronic	35 – 55 106
6.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (cu privire la activitatea statisticii oficiale în vederea consolidării accesului la sursele de date administrative și private relevante pentru elaborarea statisticilor oficiale, precum și a alinierii în continuare a statisticii naționale la standardele și bunele practici ale UE) nr. 411 din 10.11.2022 Rezultatul votului electronic	55 – 57 107
7.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de hotărâre privind confirmarea în funcție a unui membru al Comisiei Electorale Centrale (<i>Dana MUNTEANU</i>) nr. 443 din 07.12.2022 Rezultatul votului electronic	58 – 61 108
8.	Dezbaterea și adoptarea în lectură finală a proiectului Codului electoral al Republicii Moldova nr. 288 din 13.07.2022 Rezultatul votului electronic	62 – 63 109
9.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (<i>Legea nr. 797/1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului – art. 143, 144; Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local – art. 5, 8; Legea nr. 1234/2000 cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova; ș.a.</i>) nr. 289 din 13.07.2022 Rezultatul votului electronic	63 – 64 110
10.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de lege privind Programul de rambursare a TVA pentru producătorii agricoli nr. 380 din 11.10.2022 Rezultatul votului electronic	64 – 70 111

11.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare (<i>art. 2, 7, 8 ș.a.</i>) nr. 154 din 21.04.2022 Rezultatul votului electronic	70 – 71 112
12.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (<i>Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995 – art. 33; Legea privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane nr. 42/2008 – art. 1, 6, 9; ș.a.</i>) nr. 284 din 11.07.2022 Rezultatul votului electronic	71 – 73 113
13.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (<i>Codul fiscal nr. 1163/1997 – art. 338, 342²; Legea nr. 414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule – art. 9</i>) nr. 331 din 29.07.2022 Rezultatul votului electronic	73 – 85 114
14.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (ocuparea forței de muncă) (<i>Legea cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj – art. 3, 10, 14, 16, 17 ș.a.; Codul fiscal – art. 20</i>) nr. 439 din 01.12.2022 Rezultatul votului electronic	85 – 89 115
15.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de lege cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copilului nr. 389 din 26.10.2022 Rezultatul votului electronic	90 – 93 116
16.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de lege cu privire la interzicerea deconectărilor de la serviciile locativ-comunale în perioada rece a anului nr. 400 din 01.11.2022 Rezultatul votului electronic	93 – 95 117

Evghenia Cojocari. „La mulți ani”, multă sănătate și să ne fiți sănătoase.
(Aplauze.)

Colegi,

În ședința Biroului permanent, noi am aprobat o agendă bisăptămânală pentru 8–15 decembrie. În același timp, din partea comisiilor și deputaților, au mai parvenit solicitări pentru a completa ordinea de zi. Și o să rog să trecem la această procedură de completare a ordinii de zi.

Prima – domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Domnule Președinte,

Rugămintea este să includem pe ordinea de zi proiectul nr. 400 din 01.11.2022 privind sistarea deconectărilor pentru cetățenii din cele mai vulnerabile categorii de vulnerabilitate energetică.

Domnul Igor Grosu:

Am înțeles.

Domnul Dan Perciun:

Pentru lectura a doua.

Domnul Igor Grosu:

Stimați colegi...

Le luăm la rând, da?

Stimați colegi,

A parvenit propunerea de completare a ordinii de zi cu proiectul nr. 400 din 01.11.2022.

Rog...

Acesta e proiectul cela comun, da? Da.

Rog, inițiem procedura de vot.

Proiectul a fost inclus în ordinea de zi cu votul a 74 de deputați.

Vă mulțumesc.

În continuare – domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Proiectul nr. 439 din 01.12.2022 privind modificarea unor acte normative, în special a Legii privind ocuparea forței de muncă nr. 105, proiect care vine de la Guvern. Pentru prima lectură.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumesc.

Rog, atenție.

Supun votului includerea în ordinea de zi a proiectului nr. 439 din 01.12.2022.

Rog, inițiem procedura de vot.

Proiectul nr. 439 inclus în ordinea de zi cu votul a 70 de deputați.

Vă mulțumesc.

Domnul Perciun – în continuare.

Domnul Dan Perciun:

Nr. 440 pentru modificarea articolului 6¹ din Legea nr. 1409/1994 cu privire la medicamente.

Domnul Igor Grosu:

Stimați colegi,

Supun votului completarea ordinii de zi cu proiectul nr. 440 din 01.12.2022.

Rog, inițiem procedura de vot.

Proiectul nr. 440 inclus în ordinea de zi cu votul a 51 de deputați.

Vă mulțumesc.

Domnul Perciun – în continuare.

Domnul Dan Perciun:

Nr. 389 din 26.10.2022 cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copilului. Lectura întâi.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

Supun votului propunerea de completare a ordinii de zi cu proiectul nr. 389 din 26.10.2022. Lectura întâi.

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 389 din 26.10.2022 inclus în ordinea de zi cu votul a 68 de deputați.

În continuare – domnul Marian.

Domnul Radu Marian:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Până la includerea subiectelor pe ordinea de zi, vreau să propun amânarea a două proiecte pentru data viitoare, deci, să amânăm nr. 119

și nr. 227. Intuiesc că nu e nevoie de votul plenului. Comisia propune amânarea.

Domnul Igor Grosu:

Stimate coleg,

E bisăptămânală. Deci, noi oricum avem agenda pentru azi și data de 15 decembrie.

Domnul Radu Marian:

OK.

Domnul Igor Grosu:

De aceea, noi nu-i nevoie să amânăm.

Domnul Radu Marian:

OK. Bine.

Da. Mersi.

Domnul Igor Grosu:

În cadrul aceeași agende.

Da, vă rog.

Domnul Radu Marian:

Propun includerea în ordinea de zi a proiectului nr. 444 ce ține de finanțarea de 100 de milioane de euro din partea BERD pentru construcția de drumuri.

Domnul Igor Grosu:

Stimați colegi,

Supun votului propunerea de completare a ordinii de zi cu proiectul nr. 444 din 07.12.2022.

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 444 inclus în ordinea de zi cu votul a 52 de deputați.

Vă mulțumesc.

În continuare – doamna...

Sau domnul Marian – în continuare.

Da, vă rog.

Domnul Radu Marian:

Da. Mersi.

În momentul în care avem o agendă bisăptămânală, o să propun pentru agendă proiectul nr. 445, proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2023.

Domnul Igor Grosu:

Dar o clipă, stimate coleg.

Haideți că revenim la legile bugetului, pentru că o să anunțăm ziua de luni ce facem. Dar acum haideți să completăm ordinea de zi de azi și 15 decembrie, după care ședința dedicată proiectului legii bugetului.

Doamna Stamate.

Doamna Olesea Stamate:

Da, stimate domnule Președinte,

Propunem includerea în ordinea de zi a proiectului de lege pentru adoptarea Codului electoral nr. 288 în lectură finală.

Domnul Igor Grosu:

Stimați colegi,

Supun votului propunerea de completare a ordinii de zi cu proiectul nr. 288 din 13.07.2022 pentru lectură finală.

Rog să inițiem procedura de vot.

Proiectul nr. 288 a fost inclus în ordinea de zi cu votul a 52 de deputați.

Vă mulțumesc.

Doamnă Stamate,

În continuare.

Doamna Olesea Stamate:

Și, de asemenea, solicităm includerea în ordinea de zi a proiectului de hotărâre a Parlamentului nr. 258 privind desemnarea unui membru al Comisiei Electorale Centrale.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumesc.

Supun votului propunerea privind completarea ordinii de zi cu proiectul hotărârii nr. 258 privind desemnarea unui membru al Comisiei Electorale Centrale.

Rog, inițiem procedura de vot.

Proiectul a fost susținut de 51 de deputați.

Vă mulțumesc.

În continuare – domnul Mudreac.

Vă rog, microfonul domnului Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Se propune includerea în ordinea de zi a proiectului nr. 416 din 16.11.2022, care prevede completarea Codului fiscal cu prevederile că acei agenți economici care vor urma să investească în domeniul zootehnic și procesării, să fie scutiți de impozitul sau taxa pe venitul reinvestit.

Anume astăzi este o necesitate în această modificare, pentru că noi vedem cu toții ceea ce ține de securitatea alimentară pe domenii... pe rafturile din magazine.

Reieșind din faptul că urmează să fie aprobată politica bugetar-fiscală, rog să fie inclus în ordinea de zi pentru a discuta în context comun această inițiativă și cu politica bugetar-fiscală.

Rog susținerea.

Domnul Igor Grosu:

Stimate coleg,

Doar o întrebare: cu ministerul, cu comisia ați discutat? Haideți, că interesul nostru îi să dăm inițiative bune, dar este o înțelegere prealabilă, cel puțin?

Domnul Radu Mudreac:

Domnule Președinte,

Proiectul este înregistrat pe 16 noiembrie. Astăzi, avem 8 decembrie. Nouă comisii parlamentare...

Domnul Igor Grosu:

Eu în calendar mă pricep. Acum eu întreb, dacă ați discutat? Aveți o înțelegere prealabilă: „Uite, noi pornim cu prima lectură, voi veniți din urmă”? În sensul acesta.

Microfonul domnului deputat.

Domnul Radu Mudreac:

Nouă comisii parlamentare au dezbătut în comisii acest proiect. Sunt avizele comisiilor. Urmează comisia de bază la care ieri a fost rugăminte... Comisia economie. Colegii mei din comisie ieri l-au propus în ordinea de zi a comisiei. Au refuzat să-l includă în ordinea de zi a comisiei. Nimeni nu înțelege care este motivul. Aceasta este întrebarea.

Domnul Igor Grosu:

Domnul Trubca.

Domnul Radu Mudreac:

Dar nu-i domnul Trubca, îi domnul Marian... îi autor.

Domnul Igor Grosu:

Nu, voi sunteți de bază, adică în sens de specialitate.

Domnul Alexandr Trubca:

Da, stimați colegi,

Proiectul nu are nici avizul Guvernului, nici raportul comisiei de bază. Aceasta-i în primul rând.

Ce ține de subiectul proiectului. El cumva se încrucișează cu politica bugetar-fiscală, fiindcă ține de sistemul fiscal. Nu ține de domeniul agriculturii, în sensul că are impact asupra agriculturii, dar ține de domeniul fiscal.

Deci, în contextul în care nu există avizul Guvernului, nu există raportul comisiei de specialitate, eu nu văd cum noi putem să dezbatem proiectul în plenul Parlamentului.

Domnul Igor Grosu:

Domnule deputat,

Eu la dumneavoastră mă adresez. Eu vă promit, haideți la ședința următoare a Biroului, noi discutăm, până atunci de vorbit cu Guvernul. Cel puțin, voi în comisie să faceți o mișcare, da? Și în ședința următoare îl includem. Aveți promisiunea mea. (*Voce nedeslușită din sală.*) Nu, în sens că nu este nici una, nici alta. Dați-mi măcar ceva, o...

De aceea și zic propunerea rațională: măcar, la comisie să-l treceți, discutăm și cu ministerul și la ședința următoare îl includem, că ordinea de zi îi bisăptămânală și noi putem să-l includem, dacă nu insistați acum. Bun?

Mersi mult.

Doamna Greceanîi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Am vrut doar să spun colegilor că se acceptă propunerea dumneavoastră, dar vă rugăm să vă țineți de cuvânt.

Domnul Igor Grosu:

Sigur... sigur.

Vorba ceea, eu dau cuvântul, dar, colegi, da, haideți să nu rămân eu singur cu cuvântul meu pe urmă. (*Rumoare în sală.*)

Vă rog.

Mulțumesc.

Domnul Burduja.

Domnul Petru Burduja:

Domnule Președinte,

De procedură. Deci, la data de 1 decembrie, Comisia economie, buget și finanțe a examinat 9 subiecte de pe ordinea de zi și domnul vicepreședinte a inclus toate subiectele fără avizul Guvernului.

Rog frumos să-l atenționăm, din simplul motiv că nu este corect la așa comisie importantă să examineze subiecte fără avizul Guvernului.

Mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Atenționăm.

Vă rog, domnule Marian.

Domnul Radu Marian:

Da, domnule Burduja,

Mersi pentru sesizare.

Deci, din acele proiecte mari, majoritatea au fost corapoarte în care comisia noastră nu a fost de bază. Unicul proiect de bază pe care noi l-am examinat, fără avizul Guvernului, a fost proiectul dumneavoastră, al opoziției, ce ține de patente, care astăzi este în ordinea de zi.

Mersi. *(Aplauze.)*

Dar, într-adevăr, de regulă, nu ar trebui să votăm la comisie proiectele care nu au avizul Guvernului. De aia și n-am inclus în ordinea de zi proiectul domnului Mudreac. Dar o să vorbim cu Guvernul, să-i accelereze avizarea acestui proiect.

Mersi.

Domnul Igor Grosu:

Vă rog.

Acum, colegi, în ședința Biroului permanent am...

Domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Domnule Președinte,

Noi mai avem două proiecte. Nr. 447 care este bugetul de asigurări sociale, care trebuie inclus.

Domnul Igor Grosu:

Numai o clipă, doar o clipă, vă rog.

Eu voiam să explic contextul, după care și dumneavoastră, și domnul Marian o să veniți cu propunerile.

La ședința Biroului permanent, ultima ședință a Biroului permanent, am convenit să facem o ședință dedicată doar proiectelor legii bugetului. S-a convenit ziua de 12 decembrie, luni, s-o dedicăm doar subiectelor acestea.

Și acum propunerea este: să dăm voie președinților comisiilor să vină cu propunerea privind includerea pentru ziua de 12 decembrie a proiectelor. La 12 decembrie ne convocăm și discutăm proiectele legii bugetului.

Domnule Batrîncea,

La subiectul acesta? OK.

Doamna Greceanîi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

În principiu, dacă altă ieșire nu-i... Guvernul a întârziat de la 15 octombrie până acum. Abia ieri seara a prezentat proiectele de buget și politică fiscală, care trebuiau să vină în iulie. Altă ieșire din situație cred că Parlamentul nu are, fiindcă mai trebuie și acele 10 zile pentru amendamente. De aceea, cred că noi o să acceptăm toată fracțiunea. Numai dați-ne să vedem proiectele acestea de buget.

Domnul Igor Grosu:

Sigur... sigur... sigur.

Deci, pentru ziua de luni, 12 decembrie... Ne uităm încă o dată, 12 decembrie îi luni? Haideti de la 9.00 să începem?

Vă rog. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Nu seara – dimineața. Seara... La 9.00. A nu se confunda cu 21.00. *(Voce nedeslușită din sală.)* Îi până la... De acum cum va da Dumnezeu. Important la ora 9 să începem ședința.

În acest context, domnule Perciun, vă rog.

Domnul Dan Perciun:

Da, vă rog, proiectul nr. 447, bugetul asigurărilor sociale...

Domnul Igor Grosu:

Deci, pentru ședința din 12 decembrie, se propune includerea proiectului nr. 447, proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru 2023.

Rog, inițiem procedura de vot.

Proiectul nr. 447 inclus în ședința din 12 decembrie cu votul a 52 de deputați.

Vă mulțumesc.

În continuare, domnule Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Da. Vă rugăm și nr. 448 privind fondurile asigurărilor obligatorii în medicină.

Domnul Igor Grosu:

Stimați colegi,

Rog, atenție.

Pentru ședința din 12 decembrie, includerea proiectului nr. 448, proiectul legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

Rog, inițiem procedura de vot.

Proiectul nr. 448 inclus în ordinea de zi din 12 decembrie cu votul a 52 de deputați.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian.

Domnul Radu Marian:

Mulțumesc.

Pentru luni, propun includerea în ordinea de zi a proiectului nr. 445, proiectul legii bugetului de stat pentru 2023.

Domnul Igor Grosu:

Stimați colegi,

Supun votului propunerea completării ordinii de zi din 12 decembrie cu proiectul nr. 445, proiectul legii bugetului de stat pentru 2023.

Rog, inițiem procedura de vot.

Proiectul nr. 445 inclus în ordinea de zi cu votul a 51 de deputați pentru 12 decembrie.

În continuare, domnule Marian.

Domnul Radu Marian:

Da. Mersi.

Propun proiectul nr. 446, politica bugetar-fiscală, pentru luni.

Domnul Igor Grosu:

Stimați colegi,

Rog, atenție.

Supun votului proiectul nr. 446, politica bugetar-fiscală, pentru ședința din 12 decembrie.

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Politica bugetar-fiscală inclusă în ordinea de zi cu votul a 52 de deputați.

Vă mulțumesc.

În continuare, domnule Radu Marian.

Domnul Radu Marian:

Da. Vă mulțumesc.

Tot pentru luni, ultimul proiect din partea comisiei nr. 452, proiectul de lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru 2022. E vorba de modificări care țin de domeniul energetic.

Vă rugăm să analizăm acest subiect luni.

Mersi.

Domnul Igor Grosu:

Nr. 452.

Stimați colegi,

Supun votului completarea ordinii de zi pentru ziua de 12 decembrie cu proiectul nr. 452, proiectul de lege pentru modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2022.

Rog, inițiem procedura de vot.

Proiectul nr. 452 inclus în ordinea de zi pentru ziua de 12 decembrie cu votul a 52 de deputați.

Vă mulțumesc.

În continuare – domnul Batrîncea.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Ne apropiem de sfârșit de an și situația în Republica Moldova, din punct de vedere social-economic, este deosebit de complicată. În această situație, considerăm necesar ca Parlamentul să audieze regulatorii naționali, cum este Banca Națională, cum este ANRE, ca să vedem situația de pe piața bancară și, totodată, cea energetică. În ceea ce ține de BNM, pe noi ne interesează: de ce băncile comerciale înregistrează venituri record? Cel mai probabil, veniturile acestea vor fi în anul respectiv peste 5 miliarde de lei. Știți, cum se zice: „Кому война, а кому мать родная”. Și totodată, s-a înregistrat pe piața bancară și un antirecord, în ceea ce ține de numărul deosebit de mare de persoane fizice și juridice, care au intrat în incapacitate și nu pot achita creditele curente, și nu pot face față obligațiilor față de

bugetul de stat. Considerăm că Banca Națională a Moldovei se află într-o înțelegere cu băncile comerciale și deservește, de fapt, interesele acestora.

Și doi, ceea ce ține de ANRE. Cu toții observăm cum au crescut prețurile la carburanți și, totodată, au crescut și veniturile ANRE, că această agenție... se formează bugetul acesteia din acei bani pe care oamenii îi achită pentru carburanți, au un procent anumit, duc o viață de lux. Dacă ați observat, bugetul ANRE-ului a crescut semnificativ, cum au crescut și salariile acestora. Și, la sigur, sunt temeuri rezonabile sau bănuieli rezonabile că aceștia... ANRE-ul se află într-o înțelegere de cartel cu companiile petroliere.

În această situație, considerăm, stimați colegi, că Parlamentul trebuie să ia atitudine și să vină cu un raport de evaluare pe marginea acestor două instituții, care sunt regulatorii naționali și care trebuie să apere, în primul rând, legea și interesul național.

Stimați colegi,

Regulamentar, vom înregistra această solicitare la ședința Biroului permanent. Însă, am considerat necesar ca întreg Parlamentul să ia atitudine față de această propunere și să pregătim aceste audieri pentru ședința din săptămâna viitoare, în ziua de joi, nu în ziua de luni, și cu scopul ca acești conducători să fie în Republica Moldova, pe loc, nu în vacanța de iarnă, să-i prevenim, cu cel puțin o săptămână înainte, ca să pregătească rapoarte argumentate și cifre concrete, ca noi să le putem dezbate. Această propunere este pentru săptămâna viitoare.

Mersi.

Domnul Igor Grosu:

Ce facem, propuneți la ședința Biroului permanent sau...?

Domnul Vlad Batrîncea:

La ședința Biroului permanent.

Domnul Igor Grosu:

La ședința Biroului permanent. Bine.

A fost cu titlu de informare. Am înțeles.

Mersi.

În continuare – domnul Furculiță.

Domnul Corneliu Furculiță:

Pur de procedură. Dacă nu trebuia de votat și data convocării de luni?

Domnul Igor Grosu:

Votăm.

Eu, pur și simplu...

Domnul Corneliu Furculiță:

Însăși convocarea, nu ordinea de zi, dar însăși convocarea.

Domnul Igor Grosu:

Da, o supun votului.

Doar că văd că mai sunt încă colegi, care, probabil, la ordinea de zi vor să se pronunțe.

Domnul Marian.

Domnul Radu Marian:

Foarte pe scurt. N-o să mă refer la speculațiile politice, dar vreau să spun că prețul la carburanți a scăzut cu 10 lei... comparativ cu vârful care a fost în iunie, da, ca să fie corect, să spunem toată imaginea tabloului.

Mersi.

Domnul Igor Grosu:

Bine. Discuțiile o să le purtați și la comisie, și în... dar 10 lei îs 10 lei.
Da.

Vă rog, încă 10 lei, dacă se poate. (*Voci nedeslușite din sală.*)

OK. Mersi.

Stimați colegi,

Urmând propunerea domnului deputat Furculiță, supun votului propunerea stabilirii ședinței pentru ziua de 12 decembrie, ora 9.00, luni, toți, plini de forță, venim și votăm proiectul legii bugetului. Da?

Supun votului propunerea de convocare a ședinței pentru ziua de 12 decembrie la ora 9.00.

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

63 de colegi și-au exprimat votul.

Vă mulțumim.

12 decembrie, ora 9.00 – ședința dedicată subiectului proiectelor legii bugetelor... legilor bugetului.

Acum supun votului ordinea de zi, cu modificările pentru data de astăzi și data de 15 decembrie.

Rog, atenție.

Rog, inițiem procedura de vot.

Ordinea de zi, modificările la ordinea de zi votate de 53 de deputați.

Vă mulțumesc.

Cu care începem?

Doamnă Stamate,

Cu proiectul nr. 258?

Vă rog, **proiectul nr. 258 din 28.06.2022.**

Prezintă doamna Stamate.

Doamna Olesea Stamate:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

În temeiul articolului 73 din Constituție și în conformitate cu prevederile articolului 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de hotărâre a Parlamentului privind desemnarea unui membru al Comisiei Electorale Centrale, cu următorul conținut.

„Articolul 1. – Doamna Dana Munteanu se desemnează în calitate de membru al Comisiei Electorale Centrale.

Articolul 2. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

Articolul 3. – Prezenta hotărâre poate fi contestată în instanța de judecată în termenul prevăzut la articolul 209 al Codului administrativ.”

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Întrebări, vă rog.

Dacă sunt întrebări la doamna președintă a comisiei?

Sau întrebări la candidată? Doamna candidată este în sală, se află în sală.

Întrebări?

Întrebări nu sunt.

Doamna Olesea Stamate:

Raportul comisiei?

Domnul Igor Grosu:

Raportul comisiei, vă rog.

Doamna Olesea Stamate:

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de hotărâre a Parlamentului privind desemnarea unui membru al Comisiei Electorale Centrale și vă expune următoarele.

În conformitate cu articolul 16 alineatul (1) din Codul electoral, 8 din cei 9 membri ai Comisiei Electorale Centrale sunt desemnați de către Parlament, cu respectarea proporțională a majorității și a opoziției.

În acest context, proiectul de hotărâre propune desemnarea în funcția de membru al CEC, din partea Parlamentului, a doamnei Dana Munteanu.

Examinând candidatura propusă prin prisma rigorilor legale înaintate față de membrii CEC, stabilite la articolul 19 alineatul (1) din Codul electoral, urmare a interviului candidatei, precum și având în vedere certificatele ce atestă integritatea candidatei, prezentate în adresa comisiei parlamentare de către ANI și CNA, membrii Comisiei juridice, numiri și imunități au constatat corespunderea în ceea ce privește aptitudinile pentru exercitarea activității electorale și prezența reputației ireproșabile a candidatei.

Urmare a dezbaterilor, membrii Comisiei juridice, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor prezenți, au decis să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de hotărâre nr. 258 din 28 iunie 2022.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Și noi vă mulțumim.

Stimați colegi,

Întrebări la raport?

Întrebări nu sunt.

Procedural, supunem votului...

Doamna Olesea Stamate:

Desemnarea.

Domnul Igor Grosu:

... desemnarea.

Doamna Olesea Stamate:

Și, ulterior, o să...

Domnul Igor Grosu:

Și, ulterior, reveniți. Bine.

Stimați colegi,

Rog să ne pregătim pentru procedura de vot.

Supun votului proiectul hotărârii nr. 258 din 28.06.2022 privind desemnarea unui membru al Comisiei Electorale Centrale (doamnei Dana Munteanu).

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 258 din 28.06.2022 susținut de 53 de deputați.

Vă mulțumesc.

Următorul proiect, din același domeniu să fie, proiectul nr. 288 din... sau îl lăsăm... mai târziu?

OK, după masă. Bine. După pauză. Bine.

Atunci, mergem cu **proiectul nr. 404 din 03.11.2022, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni și Legea nr. 171/2012 privind piața de capital), lectura a doua.**

Comisia economie, buget și finanțe.

Domnul Radu Marian:

Da. Prezint raportul.

Comisia economie, buget și finanțe, în contextul avizelor prezentate de către comisiile parlamentare, avizul Direcției generale juridice, amendamentul deputatului Radu Marian, a examinat pentru lectura a doua proiectul de lege respectiv și comunică următoarele.

Deci, amintesc că proiectul de lege are drept scop crearea unui cadru legal pentru activitatea de ținere a registrului acționarilor de către societățile de registru, reglementări care au fost abrogate prin Legea nr. 58/2017.

Obiecțiile și propunerile înaintate la proiectul de lege și rezultatul examinării acestora sunt expuse în sinteza amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor, parte componentă a prezentului raport.

În urma dezbaterii proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe propune adoptarea proiectului în a doua lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumesc.

Întrebări la raport?

Domnul Burduja.

Domnul Petru Burduja:

Da. Domnule Președinte,

Mulțumesc.

Stimate domnule vicepreședinte,

Deci, noi în cadrul comisiei, ieri, la adoptarea în lectura a doua, am făcut referire la un amendament care dumneavoastră ați spus că l-ați înregistrat. Când a fost vorba de precizare, deci, s-a referit la faptul că

amendamentul prevede doar prelungirea termenului de intrare în vigoare a... situației că companiile de asigurare trec de la CNPF la... în subordinea monitorizării BNM. La precizarea dacă mai sunt careva prevederi ale acestui amendament, ați spus că nu sunt.

La ridicarea amendamentului, noi vedem că dumneavoastră suplimentar la aceasta mai includeți că „prin derogare de la articolul 82 alineatul (4), administrarea specială să fie exercitată de un administrator special”, nu așa cum prevede astăzi legea de 2 și mai mulți. Și aici aș vrea să ne faceți claritate, adică ne-ați dus în eroare la comisie sau negați acest lucru?

Domnul Radu Marian:

Da. Deci, uitați-vă, eu am spus că pe lângă amendamentul de a prelungi perioada de exercitare a atribuțiilor de monitorizare a pieței a CNPF, erau și amendamente redacționale. Și, probabil, acest amendament se referă la a menține această posibilitate a CNPF-ului în aceste 6 luni care urmează.

Sunt colegii și de la CNPF.

Dacă vor să intervină, vă rog.

Domnul Igor Grosu:

Microfonul... Apăsați un microfon acolo.

Nr. 20. Microfonul nr. 20, vă rog.

Domnul Radu Marian:

Stați... stați... stați.

Doamna Tatiana Ciobanu – directoare a Departamentului asigurări al Comisiei Naționale a Pieței Financiare:

Bună ziua.

Amendamentul taman că se referă la termenul de exercitare a supravegherii de către Comisia Națională a Pieței Financiare. În prezent, Legea cu privire la asigurări, care o să fie în vigoare până la 1 ianuarie 2023, prevede desemnarea unui singur administrator special.

Noi avem, în prezent, o procedură de administrare specială la o companie de asigurări și, respectiv, această procedură urmează să fie prelungită și până la 1 iulie, până competența de supraveghere trece la Banca Națională, pentru a nu numi încă un administrator special, să nu fie doi. Deci, să fie prelungită procedura care este deja inițiată cu o singură persoană în administrarea specială.

Domnul Igor Grosu:

Domnul Burduja.

Domnul Petru Burduja:

Da. Mulțumesc.

Deci, noi pretenții față de dumneavoastră nu avem, noi avem pretenție față de domnul vicepreședinte, care ne-a dus în eroare și a făcut referire doar la prelungirea termenului. În cazul în care se modifică și situația ce ține de administrarea specială de un singur administrator, atunci se primește „șură-mură” oleacă. Înțelegeți care-i situația?

Domnul Radu Marian:

Domnule deputat...

Domnul Petru Burduja:

De aceea, nu vă supărați, pur și simplu, ne-ați dus în eroare în comisie.

Domnul Radu Marian:

Deci, eu nu sunt de acord cu dumneavoastră. Eu am spus că noi prelungim termenul, dar, în același timp, prelungim și atribuțiile CNPF-ului, care se referă inclusiv la administrarea specială și la a avea doi administratori. Deci, nu am spus ceva neadevărat.

Trebuie să menținem și atribuțiile, nu doar, pur și simplu, să extindem termenul.

Domnul Igor Grosu:

Deci, eu sper că toată lumea a clarificat și intervenția colegilor de la CNPF a limpezit lucrurile. Bine.

Alte întrebări la raport?

Alte întrebări nu sunt.

Vă rog să luați loc.

Rog să ne pregătim pentru procedura de vot.

Supun votului în lectura a doua proiectul nr. 404 din 03.11.2022, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni și Legea nr. 171/2012 privind piața de capital).

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 404 din 03.11.2022 susținut în lectura a doua de 52 de deputați.

Vă mulțumesc.

În continuare, propun să mergem cu **proiectul nr. 444 din 07.12.2022, proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de modificare nr. 3 la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea lucrărilor de construcție și reabilitare a**

drumurilor în Republica Moldova din 28 iunie 2013, semnat la Chișinău la 11 noiembrie 2022.

Prezintă... Da, vă rog, secretarul general al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

Vă rog.

Doamna Lilia Dabija – *secretar general al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale:*

Bună ziua.

Domnule Președinte,

Domnilor și doamnelor deputați,

Supun atenției dumneavoastră proiectul de lege cu privire la aprobarea proiectului Acordului de ratificare a Acordului de modificare nr. 3 la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea lucrărilor de construcție și reabilitare a drumurilor în Republica Moldova, încheiat la 28 iunie 2013, iar Acordul de modificare este semnat la Chișinău la 11 noiembrie curent.

Proiectul Acordului de modificare nr. 3 la Acordul de bază prevede facilitarea și continuitatea implementării depline a Proiectului „Reabilitarea Drumurilor în Moldova IV”, precum și asigurarea disponibilității mijloacelor financiare necesare, finanțării lucrărilor de reabilitare a rețelei de drumuri naționale și construcție a drumurilor de ocolire a unor localități.

Proiectul prevede atragerea resurselor adiționale de la creditor în valoare de 100 de milioane de euro și ajustarea la condițiile actuale a unor prevederi ale Acordului de bază, perfectat în 2013.

Modificările operate vor permite finanțarea realizării lucrărilor de reabilitare și supraveghere tehnică a următoarelor sectoare de drumuri. În primul rând, vorbim de sectorul Soroca–Arionești–Otaci, drumul generic intitulat R14, este o porțiune de peste 40 de kilometri de drum.

Cel de-al doilea obiectiv este construcția drumului de ocolire a orașului Vulcănești, cu o lungime de 8 kilometri.

Și, nu în ultimul rând, cel de-al treilea obiectiv este reabilitarea drumului R33, tronsonul dintre Hîncești–Lăpușna, cu o valoare de peste 37 de kilometri.

Finalizarea acestor 3 obiective, pe care le-am enunțat, va spori mobilitatea populației prin facilitarea transportului rutier și sporirea siguranței circulației rutiere.

Implementarea deplină a Proiectului „Reabilitarea Drumurilor în Moldova IV” va avea beneficii de ordin economic asupra îmbunătățirii stării și calității rețelelor de drumuri naționale prin reducerea costurilor

transportului rutier pentru utilizatorii drumurilor din Republica Moldova, ceea ce evident va facilita și va crește economia Republicii Moldova.

Prezentul Acord de modificare este compatibil cu cadrul legislativ intern, dar și cu legislația Uniunii Europene, cu tratatele la care Republica Moldova este deja parte, iar încheierea acestuia corespunde intereselor Guvernului Republicii Moldova pentru a asigura disponibilitatea mijloacelor financiare necesare pentru finanțarea lucrărilor de reabilitare a drumurilor naționale.

Acordul de modificare a fost semnat la 11 noiembrie 2022 și va intra în vigoare în momentul recepționării notificărilor de către ambele părți cu privire la îndeplinirea tuturor procedurilor interne conexe.

În concluzie, ținând cont de importanța pentru statul nostru a obținerii finanțării continue din partea BERD și în scopul realizării Proiectului „Reabilitarea Drumurilor în Moldova IV”, considerăm oportună și judicioasă susținerea și aprobarea acestui proiect.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Și noi vă mulțumim.

Trecem la sesiunea de întrebări.

Prima întrebare – domnul Babici.

Domnul Ion Babici:

Mulțumim, domnule Președinte.

Probabil, acest proiect este o noutate foarte bună pentru cetățenii din nordul Republicii Moldova, soroceni, și nu numai soroceni. Cunoaște toată republica că, mai mult de zece ani, acest drum, această porțiune de drum Soroca–Otaci era un coșmar și pentru cetățenii cu autovehicule mai mici, dar și pentru cei cu camioane mai mari, pentru că acolo vara când mergeai pe acel tronson, parcă era Sahara, era un nor mare de praf și puteai să filmezi filme horror.

Eu vă felicit cu acest proiect de lege, adică înaintarea cu negocierile pentru a obține suplimentar un suport financiar pentru a repara acest drum.

Întrebarea este: dacă noi putem să avem un termen când acolo ar putea să înceapă lucrările? Pentru că oamenii ne întreabă: da, voi vorbiți, votați, dar când la concret, dacă este estimativ o perioadă de începere? Și cam cât ar dura reparația acestui tronson?

Mulțumesc.

Doamna Lilia Dabija:

Mulțumesc pentru întrebare.

Într-adevăr, tronsonul dintre Soroca–Otaci–Arionești de peste 40 de kilometri este, indiscutabil, foarte important. Este un tronson obiectivul de reparare al căruia a fost inițiat anterior, dar a fost ulterior reziliat contractul din motivul neonorării obligațiilor contractuale de către antreprenor. Prin urmare, ne-am îngrijit ca, cu suportul BERD-ului în speță, să obținem acele peste 50 de milioane de euro necesare reabilitării acestui tronson.

Vreau să vă comunic că, chiar două săptămâni în urmă, colegii noștri de la ASD au anunțat achiziția serviciilor de supervizare pentru acest tronson. În perioada imediat următoare, când vor fi anunțate și va fi perfectat contractul de supervizare dintre ASD și compania care va fi selectată în baza procedurii de achiziții, urmează nemijlocit a fi demarate procedurile de selectare a antreprenorului ce va efectua procedura de reabilitare. Și o să urmărim în de aproape ca termenele prevăzute în contractele de reabilitare a acestui tronson să fie realizate în cel mai scurt timp posibil.

De altfel, cu titlu de informare, vreau să vă comunic că și pentru tronsonul de ocolire a orașului Vulcănești a fost demarată procedura de achiziție a serviciilor de supervizare, iar în primul trimestru al anului următor, să fie contractată deja, în urma achizițiilor, compania antreprenoare care va reabilita, va construi acest tronson, că este un tronson de un drum nou.

Pentru R33, tot la începutul anului următor, va fi demarată procedura de achiziție a serviciilor de supervizare, dar și nemijlocit de construcție a acestuia.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

În continuare, domnule Babici.

Domnul Ion Babici:

Da, și o concretizare iarăși pentru cetățeni. Noi vorbim de două porțiuni: R14 – Soroca către Arionești – 31 de kilometri și R8.1 – Arionești către Otaci – 9,4 kilometri. Deci, anterior a fost așa sau acum dumneavoastră ați propus suplimentar o porțiune de 9,4 kilometri?

Doamna Lilia Dabija:

Deci, vorbim, într-adevăr, de două sectoare ale drumului R14, separate în două sectoare: Soroca–Arionești, Otaci–Soroca, în total de 40 de kilometri. Sistematizarea acestuia este așa cum ați menționat-o dumneavoastră: 31 de kilometri și 9 kilometri.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumesc.

În continuare – domnul Chiriac.

Domnul Igor Chiriac:

Stimată doamnă secretar de stat... general,

Vă felicităm cu această realizare. Este o veste bună inclusiv pentru locuitorii raionului Dondușeni. De fiecare dată, când mergeam încolo și nu numai auzeam tot mai multe solicitări că această porțiune să fie reparată, pentru că, într-adevăr, este o porțiune de drum care necesita de mult timp reparație.

Dacă ați putea să ne dați unele detalii, în ce constă aceste lucrări de reparații? Reabilitare totală? Alte careva lucrări?

Mersi.

Doamna Lilia Dabija:

Pentru toate acele trei obiective pe care le-am enunțat și pe care ne dorim să le reabilităm, construim din aceste 100 de milioane de euro, avem proiectele și studiile de fezabilitate deja aprobate. Pentru sectorul de 40 de kilometri Soroca–Arionești–Otaci, după cum deja am menționat, urmează să fie finisată procedura de achiziție a serviciilor de supervizare din aceeași valoare de 100 de milioane de euro.

Conform calculelor pe care le-am perfectat deja în cadrul ministerului împreună cu finanțatorii și colegii de la ASD, în jur de 50 de milioane de euro vor fi alocate anume pentru reabilitatea acestui sector de drum R16.

Pentru cel de-al doilea obiectiv, cei 8 kilometri pentru ocolirea orașului Vulcănești, vorbim de un sector de drum nou, pentru care, de asemenea, avem proiectul și studiul de fezabilitate. Urmează să fie achiziționate serviciile de supervizare, dar și de construcție, fiind în speță în cazul unui drum nou.

Iar pentru obiectivul 3, sectorul de drum R33 Hîncești–Lăpușna, cu peste 37 de kilometri, avem procedura de reabilitare a acestuia.

Deci, vreau să remarc că din cei 100 de milioane de euro, 50% vor fi sau 50 de milioane vor fi alocate pentru Soroca–Arionești–Otaci, celelalte 50 pentru construcția și reabilitarea acelorlalte două obiective.

De altfel, vreau să comunic că absorbția și a celor 150 de milioane de euro din cadrul contractului de bază perfectat încă în 2013, până la moment, este în jur de 70%. Doar pe parcursul anului 2022, am absorbit mai mult de 28%.

Deci, ne îngrijim în cadrul ministerului ca toate sursele din finanțarea externă, și nu doar, evident și cele din finanțarea internă din cadrul Fondului rutier, să fie absorbite în proporție majorată, ceea ce ne va asigura credibilitatea în fața finanțatorilor externi, dar, și mai important, credibilitatea în fața cetățenilor statului nostru, pentru că toți ne dorim să mergem pe drumuri bune. De multe ori am zis-o, că un drum european începe cu un drum bun aici, la noi acasă.

Iată aceste trei obiective au fost selectate împreună cu finanțatorii. Și împreună și cu finanțatorii noștri de la BEI, pentru că avem și alte 100 de milioane de euro, cu care vom solicita acordul dumneavoastră în săptămâna ce urmează, toate aceste obiective evident că realizează scopul nostru prioritar de a repara și reabilita drumurile din Republica Moldova.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumesc.

Următoarea întrebare – doamna Caraman.

Doamna Diana Caraman:

Безусловно, хорошие дороги – это хороший приоритет и инициатива. Но речь идет о кредите. Поэтому я бы хотела уточнить, сколько мы должны будем вернуть, через какой период? Я вижу, что мы будем возвращать по мере поступления. Получим 250, полтора миллиона возвращаем. То есть по большому счету, речь идет о 5-ти, 5,5 миллионов мы должны будем вернуть с этого кредита. И через какое время мы должны вернуть? Сколько нам дается на возврат по этому кредиту?

Doamna Lilia Dabija:

Mulțumesc pentru întrebare.

Termenul contractului sau al Acordului de bază a fost prelungit până în 2027. Deci, trebuie să ne îngrijim, ca fiecare tranșe care vor fi trase de statul nostru din acest credit vor fi implementate și absorbite până în 2027.

Vreau să remarc că dobânda în baza acestui Acord de modificare nu a fost modificată, fiind cea încă din 2013, ceea ce evident sunt condiții avantajoase pentru statul nostru.

Dar cel mai important e că pe măsura solicitării acestor trageri să ne asigurăm că ele sunt pe deplin implementate de către părțile contractante.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumesc.

În continuare – doamna Manic.

Doamna Valentina Manic:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

Noi salutăm acest proiect de lege care este multășteptat de către cetățenii din raionul Hîncești. Vreau să menționez că acest drum R33 Hîncești–Lăpușna este un necaz pentru toți care traversează acest drum național.

Cred că toți care merg spre Vama Lăpușna... Vama Leușeni este desigur un drum foarte deteriorat. De aceea, reabilitarea acestui drum este binevenită.

Îi felicit pe toți locuitorii raionului Hîncești și pe toți care traversează acest drum. Dorim succese. Este binevenit acest proiect.

Felicitări, doamnă ministă... doamnă secretar general.

Domnul Igor Grosu:

Urma să ne invitați la deschiderea oficială.

Mulțumesc anticipat.

Doamna Lilia Dabija:

Cu drag.

Domnul Igor Grosu:

Da. Venim... venim.

Domnule Șoimaru,

Vă rog.

Domnul Vasile Șoimaru:

Mulțumesc frumos.

Am două întrebări. Prima, n-am auzit nimic despre tronsonul Cornești–Rădeni.

Și a doua, la ce etapă se află elaborarea proiectului autostrăzii Târgu Mureș–Iași–Ungheni–Chișinău–Tighina.

Doamna Lilia Dabija:

... Iași–Ungheni–Odessa.

Mulțumesc.

Pentru primul sector Cornești–Rădeni nu este selectat în aceste trei obiective. Dar noi, la moment, după cum am remarcat deja, identificăm alte obiective în baza priorităților pe care ni le-am stabilit în baza Strategiei pentru transport și logistică și în baza noii Strategii pentru mobilitate. Sunt sigură că urmează și acesta să fie identificat, dar și sursele de finanțare.

Iar pentru cea mai... unul dintre cele mai importante obiective, cel mai important obiectiv „Autostrada Unirii”, vreau să vă comunic că, două săptămâni în urmă, am participat împreună cu colegii mei în cadrul comisiei mixte cu colegii din România pe segmentul infrastructură de transport și am convenit referitor la acest obiectiv la următoarele.

Deoarece această autostradă este indispensabilă de podul de la Ungheni–Ungheni, urmează ca, în primul trimestru al anului următor, colegii noștri din România să demareze procedura de achiziție a serviciilor de proiectare, dar și construcție concomitentă a acestui pod, obiectiv care se preconizează a fi dat în exploatare până în toamna anului 2025, autostrada fiind sau podul fiind parte a acestui grandios obiectiv „Autostrada...”, care leagă A8: Târgu Mureș–Iași–Ungheni și în continuare spre Odessa.

Noi, ca și stat, ne-am îngrijit să solicităm acceptul Comisiei Europene pentru ca sectorul dintre... deja între Chișinău și Odessa să fie introdus în rețeaua de drumuri europene TEN-T, având deja acceptul prealabil al Comisiei Europene.

Pentru studiul de fezabilitate, necesar elaborării acestui obiectiv, preconizăm ca, în luna martie a anului ce urmează, să solicităm finanțare, prin intermediul grantului oferit de Comisia Europeană, adițional mecanismului EPIC, sunt surse de finanțare acordate statelor membre din Parteneriatul estic, ca să ni se ofere o anumită sumă de bani necesară elaborării studiului de fezabilitate și fezabilitate a acestui obiectiv.

Ca și termene, ne-am propus ca, până în 2030, să avem asigurată implementarea acestui obiectiv. Și de rând cu podul de la Ungheni–Ungheni, dar și cu celelalte opt poduri, care ne propunem a fi construite/reabilitate până în 2026, să asigurăm mobilitatea cetățenilor Republicii Moldova, dar și nemijlocit conexiunea dintre rețelele de drumuri naționale cu cele europene, pentru că această autostradă, evident, va traversa teritoriul României, teritoriul Republicii Moldova, teritoriul Ucrainei și nemijlocit va face conexiunea cu rețelele de drumuri europene.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumesc.

În continuare – domnul Gagauz.

Domnul Fiodor Gagauz:

Da. Mulțumesc.

Aici.

Да, хорошие дороги нужны всем, так что мы приветствуем реализацию этого проекта, и приветствуем включение, в том числе и участка дороги, которые объезд Вулканешты.

У меня вот пользуясь случаем вопрос касается дороги Р29, которая соединяет Чадыр-Лунгу... два муниципия... и Комрат. Думаю, что вам известно, там проект подготовлен, верификация, кажется, осуществлена. И просьба тоже найти вариант, чтобы включить какой-то проект для реализации в ближайшее время.

Спасибо.

Doamna Lilia Dabija:

Mulțumesc de întrebare.

La moment, în cadrul ministerului, elaborăm Programul de reabilitare a drumurilor naționale pentru anul 2023, suntem la etapa de definitivare a acestuia. Și, în dependență de momentul adoptării legii bugetare pentru anul următor, când vom avea certitudinea valorii Fondului rutier ce va fi aprobată, vom identifica și vom aproba și obiectivele ce vor fi

reabilitate/construite din mijloacele Fondului rutier. În momentul în care sursele financiare nu vor fi suficiente, urmează să identificăm alte surse externe pentru reabilitarea și reconstrucția altor obiective.

Redacția finală a Programului Fondului rutier va fi supusă avizării în perioada imediat următoare, dar, repet, pe momentul ce vom avea temeiul legal, ceea ce este legea bugetară pentru anul ce urmează. Dar vom ține cont și de acest obiectiv, ca, de altfel, de toate obiectivele... pentru care avem o multitudine de solicitări. Ne îngrijim la minister și la ASD ca toate sectoarele de drumuri de la nord la sud, la est, la vest, să fie reabilitate/construite, și pentru o multitudine din aceste sectoare chiar avem și proiectele deja aprobate, urmează doar să identificăm resursele financiare realizării acestor deziderate.

Mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Următoarea întrebare – domnul Groza.

Domnul Ion Groza:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimată doamnă secretar general al ministerului,

Întrebarea care ne doare foarte mult pe cei de la sud – R34. Știu că tronsonul Cantemir–Cahul, la fel, va fi... să zicem așa, finanțat. Întrebarea este: când va fi tronsonul Cahul–Giurgiulești, acolo unde merg sute de mașini de tonaj mare în Portul Giurgiulești, va fi măcar proiectul elaborat, în ce perioadă și când?

Doamna Lilia Dabija:

Mulțumesc de întrebare.

Într-adevăr, este un obiectiv arhicunoscut vestitul drum R34, care, la rândul său, este împărțit în patru sectoare. Primele două sectoare Leova–Hîncești, Hîncești–Cantemir sunt reabilitate, de altfel, din cadrul Acordului perfectat cu BERD-ul din 2013, se reabilitează și se construiește la moment.

Pentru cel de-al treilea sector, vorbim aici de drumul de până la Cahul, am negociat deja și urmează ca săptămâna viitoare să fie semnat un Acord de 100 de milioane, perfectat cu BEI-ul, și vor fi alocate 50 de milioane pentru reabilitarea acestui al treilea sector.

Iar pentru ultimul sector, care este și cel mai lung ca și dimensiune, cel până... de la Cahul până la Giurgiulești, am solicitat deja colegilor noștri de la ASD și a fost anunțată, chiar trei săptămâni în urmă, licitația pentru achiziția serviciilor de proiectare. În momentul în care va fi definitivată proiectarea, vom avea deja certitudinea valorii totale a necesității de reabilitare a acestui ultim sector din tronsonul R34. Este un obiectiv

prioritar, pe care ni l-am fixat deja în cadrul ministerului, și de reabilitare a întregului sector R34 ne vom preocupa în cele ce urmează.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

În continuare – domnul Canațui.

Domnul Oleg Canațui:

Doamnă secretar general,

Țin să vă mulțumesc, în primul rând, fiindcă ați menționat de poduri. Ținem să vă mulțumim din partea raionului despre podul Leova–Bumbăta, și nu numai din partea raionului, din partea sudului Moldovei despre acest pod.

Dar, totodată, vreau să vă întreb care sunt termenele de dare în exploatare a acestui pod?

Și următoarea întrebare v-o adresez direct... S-a menționat de R34. Puteți să ne spuneți în două cuvinte și finalitatea la tronsonul de drum Hîncești–Leova și Leova–Cantemir când va fi dat în exploatare și ce conține acest proiect?

Mulțumim frumos.

Doamna Lilia Dabija:

Mulțumesc de întrebare.

Pentru R34, primele sectoare Hîncești–Leova, Leova–Cantemir, ne-am propus ca, până la finele anului următor, chiar și mai devreme, să fie date în exploatare aceste două sectoare. Concomitent, pentru anul următor, începem, cum am zis-o, și procedura de reabilitare a sectorului numărul 3 din R34. La moment, pe primele două sectoare se lucrează intens. Sunt sigură că ați observat că, atât domnul ministru, cât și colegii mei de la ASD, și eu, împreună cu dumnealor, mergem să observăm gradul de realizare a acestor lucrări.

Iar pentru podul de la Leova–Bumbăta, în discuțiile pe care le-am avut cu colegii omologi din România, am stabilit ca, după ce va fi dat în exploatare acest pod temporar plutitor, să zic așa, să ne îngrijim să perfectăm un acord de construcție a unui pod permanent de piatră. Acest pod de la Leova–Bumbăta face parte din lista celor nouă poduri de care vă spuneam anterior sau pe care le vom avea până în 2026. Lucrările, la moment, sunt axate pe finisarea drumului de acces către acest obiectiv, cei 3,5 kilometri de drum, dar și nemijlocit a platformelor destinate activității colegilor noștri de la Serviciul Vamal, cât și cei de la Poliția de Frontieră. Termenul de finisare a acestora este în perioada imediat următoare, chiar sunt destul de avansate. Am obținut, după cum cunoașteți, resursele financiare în Fondul rutier pentru realizarea acestui obiectiv. Și sperăm noi că, până în finele anului, cel

puțin, să fie asigurată finisarea drumului de acces și a pistelor, de care am vorbit deja, platformelor, ca să ne îngrijim ulterior pentru construcția unui pod permanent de piatră.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

În continuare – doamna Oglinda.

Doamna Ana Oglinda:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă secretar general,

Nu pot să nu vă întreb, sigur, și despre drumurile care sunt de importanță foarte mare din Anenii Noi G108 și G109. Dacă le aveți planificate pentru anul 2023, măcar acele mici porțiuni, care sunt 4700 de metri ce ține de Cobusca Nouă, Anenii Noi, și ce ține de Delacău până la Șerpeni? Sunt niște drumuri impracticabile. Dar nu uităm de populația care trăiește acolo și peste 13000 de cetățeni au nevoie de un drum, într-adevăr, să fie practicabil. După cum știm cu toții că planul sau proiectul tehnic este inițiat, se lucrează la Cobusca Nouă, Anenii Noi. Dar celelalte porțiuni dacă sunt incluse sau, cel puțin, măcar la nivel de discuție, sunt incluse pentru anul 2023?

Doamna Lilia Dabija:

Mulțumesc, doamnă deputată.

Într-adevăr, dumneavoastră ne-ați adresat și la minister aceste demersuri, și la ASD. Noi examinăm toate demersurile care au fost transmise în adresa noastră. După cum spuneam anterior, suntem la etapa finală de elaborare a Programului pentru reabilitarea drumurilor naționale din cadrul Fondului rutier.

Urmează ca acest program să identifice acele sectoare de drumuri prioritare care, cum am spus-o și în alte rânduri, sunt selectate în baza celor 5 criterii, și vorbesc aici de intensitatea parcurgerii acestor sectoare, de proximitatea cu obiectivele de menire socială și culturală, evident, de numărul populației, evident, de sectorul de siguranță rutieră a acestor tronsoane, dar și nemijlocit de protecția mediului înconjurător.

Deci, însumând toate aceste 5 criterii, se selectează sectoarele de drumuri ce urmează a fi construite sau reabilite pe parcursul anului 2023, lista acestora urmând să fie aprobată în cadrul Programului fondului drumurilor ce vor fi reabilite din Fondul rutier și aprobată de consiliul Fondului rutier, dar repet, iarăși, în limita alocațiilor bugetare ce vor fi destinate Fondului rutier pe parcursul anului 2023, dar și a resurselor financiare externe, pentru că suntem în discuții cu finanțatorii noștri pentru identificarea altor surse necesare realizării multitudinilor de obiective care se află la moment pe rol în cadrul ministerului. Pentru aceste 2 sectoare,

Într-adevăr, proiectele sunt, urmează doar să fie contractate serviciile de reabilitare.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

Doamna Oglinda – a doua întrebare.

Doamna Ana Oglinda:

Doar voiam să spun...

Mulțumesc.

Într-adevăr, ASD-ul s-a inclus și parcă s-au pornit anumite acțiuni ce țin de proiectele tehnice ale acestor porțiuni.

Mulțumesc mult.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

Alte întrebări nu sunt.

Vă rog să luați loc.

Doamna Lilia Dabija:

Mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Raportul Comisiei economie, buget și finanțe – domnul Marian.

Domnul Radu Marian:

Da. Mulțumesc mult.

Prezint raportul comisiei.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat, în mod prioritar, acest proiect de lege.

Deci, amintesc pe scurt că acesta prevede atragerea surselor adiționale de la BERD în valoare de 100 de milioane de euro pentru construcția drumurilor, care au fost menționate de către doamna raportoare.

Mai amintesc sau reiterez că împrumutul are o rată variabilă a dobânzii, iar debitorul va rambursa tranșa 4 respectivă în 25 de tranșe semestriale egale la 25 mai și 25 noiembrie a fiecărui an.

În urma dezbaterei proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe propune aprobarea și adoptarea proiectului de lege în prima și a doua lectură.

Sper că opoziția o să susțină acest proiect important de a construi drumuri pentru cetățenii noștri.

Mersi.

Domnul Igor Grosu:

Întrebări la raport, vă rog.

Întrebări nu sunt.

Vă rog să luați loc.

Coraport – Comisia politică externă și integrare europeană, domnul Groza.

Domnul Ion Groza:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Comisia politică externă a examinat prezentul proiect nr. 444 din 07.12.2022.

Informăm că comisia, cu unanimitate de voturi, propune Parlamentului de a adopta proiectul de lege în prima și a doua lectură.

Raport finalizat.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

Stimați colegi,

Întrebări la coraport?

Întrebări nu sunt.

Vă rog să luați loc.

Rog să ne pregătim de procedura de vot.

Supun votului în lectura întâi proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de modificare nr. 3 la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea lucrărilor de construcție și reabilitare a drumurilor în Republica Moldova din 28 iunie 2013, semnat la Chișinău la 11 noiembrie 2022, proiectul nr. 444 din 07.12.2022. Lectura întâi.

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 444 din 07.12.2022 susținut în prima lectură de 72 de deputați.

Vă mulțumesc.

Raportul comisiilor... raportul comisiei de bază a fost pentru votarea în două lecturi și coraportul, la fel.

Regulamentar, mă adresez fracțiunilor.

Doamnă Greceanî,

Vă rog.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, domnule Președinte,

Noi vom vota și în lectura a doua, precum am votat și în prima lectură.

O singură obiecție. Haideți, când se discută asemenea subiecte, proiecte de lege, să discutăm la subiect. Noi am discutat despre toate drumurile din țară. Aceasta cred că era necesar s-o invităm pe doamna secretar de stat și să-i punem întrebările respective pe toate drumurile din țară, că peste tot locul sunt întrebări.

Mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Susțin. Au rămas numai avioanele și vapoarele să le mai discutăm, în rest toate drumurile pe care le-a avut pe suflet cineva le-a abordat. Bine.

Doamnă Roșca,

Care e problema?

Vă rog.

Doamna Veronica Roșca:

Fracțiunea „PAS” susține, fără obiecții.

Domnul Igor Grosu:

A-a-a, fără obiecții. (*Râsete în sală.*) Eu chiar mă întrebam ce o să facă Fracțiunea „PAS”? Da.

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Rog să ne pregătim pentru procedura de vot.

Supun votului în a doua lectură proiectul nr. 444 din 07.12.2022, proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de modificare nr. 3 la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea lucrărilor de construcție și reabilitare a drumurilor în Republica Moldova din 28 iunie 2013, semnat la Chișinău la 11 noiembrie 2022. Proiectul nr. 444 din 07.12.2022, am spus, lectura a doua.

Rog, inițiem procedura de vot.

Proiectul nr. 444 din 07.12.2022, în lectura a doua, susținut de 72 de deputați.

Vă mulțumesc.

Următorul proiect propus atenției dumneavoastră este **proiectul nr. 440 din 01.12.2022, proiectul de lege pentru modificarea articolului 6¹ din Legea nr. 1409/1997 cu privire la medicamente.**

Prezintă doamna ministă.

Vă rog, la tribuna centrală.

Doamnă Nemerenco,

Vă rog.

Doamna Ala Nemerenco – ministă a sănătății:

Bună ziua!

Stimate domnule Președinte,

Stimați aleși ai poporului,

Permiteți-mi să propun atenției dumneavoastră proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege pentru modificarea articolului 6¹ din Legea nr. 1409/1997 cu privire la medicamente.

Proiectul a fost elaborat în temeiul prevederilor Legii nr. 1409/1997 cu privire la medicamente, Legii nr. 1456/1993 cu privire la activitatea farmaceutică și Hotărârii Guvernului nr. 235/2021 cu privire la Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021–2022.

În prezent, piața farmaceutică a Republicii Moldova se confruntă cu un deficit de medicamente înregistrate. Cauzele sunt atât obiective – volumul mic al pieței farmaceutice, cât și subiective – accesul dificil al medicamentelor pe piața farmaceutică și procesul regulator rigid de înregistrare a prețului de producător.

Modificările propuse au fost operate în vederea elaborării unui mecanism nou, practic, ușor de aplicat, capabil să satisfacă cerințele atât ale producătorilor și/sau ale deținătorilor certificatelor de înregistrare a medicamentelor, cât și ale autorităților de reglementare din domeniu privind aprobarea prețului de producător la medicamente.

Scopul acestui proiect este: să crească atractivitatea pieței farmaceutice a Republicii Moldova pentru operatorii economici autohtoni și străini; să faciliteze accesul populației la medicamente de calitate; să îmbunătățească cadrul normativ existent cu privire la modalitatea de aprobare și înregistrare a prețurilor de producători la medicamente.

Respectiv, principalele prevederi ale proiectului sunt următoarele:

- Excluderea din calcul la formarea prețului a celui mai mic preț din lista țărilor de referință, deoarece cel mai mic preț, ca regulă, nu este în corelație cu situația reală în țările de referință. Producătorul din țara de origine are, de fapt, condiții preferențiale de plasare a produselor pe piața țării de origine, având în vedere că prețul din Catalog este stabilit în urma

unor negocieri de pachet pentru mai multe produse concomitent. Prin urmare, excluderea din calcul a celui mai mic preț din lista țărilor de referință ar duce la calculul prețului real al medicamentului.

- De asemenea, proiectul stabilește condiția că populația maximă a țării de referință să nu fie mai mare de 25 de milioane de cetățeni, pentru a avea posibilitatea de a include și România în categoria țărilor de referință, deoarece România are stabilit în Catalogul de prețuri la medicamente cel mai mic preț din Europa.

- Admiterea creșterii prețului de producător până la 15% anual, luându-se în considerare rata inflației a anului precedent. Astfel, creșterea prețului de la an la an va fi în limita inflației anului precedent, dar niciodată mai mult de 15% anual.

În cazul imposibilității stabilirii prețului în baza mecanismelor aprobate, deoarece se poate întâmpla și așa, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale va fi în drept să inițieze procedura de negociere în conformitate cu Regulamentul cu privire la modul de aprobare și înregistrare a prețurilor de producător la medicamente, care va fi actualizat urmare a adoptării acestui proiect de lege.

Mecanismul negocierilor directe este un mecanism bine cunoscut, pe larg aplicat și foarte eficient de aprobare a unui preț, ce ar face interesantă piața farmaceutică a Republicii Moldova pentru mai mulți producători de produse medicamentoase din Uniunea Europeană, care, astăzi, cu regret, lipsesc și pacienții noștri nu au acces la aceste medicamente. Și în marea majoritate a cazurilor, stimați deputați, vreau să vă spun că acestea sunt cele mai inovative, moderne medicamente.

Totodată, menționăm că proiectul nu prevede cheltuieli financiare suplimentare și acesta va avea un impact benefic în procesul de formare a prețului real la medicamente.

În contextul celor expuse, vă rog foarte mult să susțineți acest proiect de inițiativă legislativă.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Și noi vă mulțumim.

Trecem la sesiunea de întrebări.

Domnul Perciun – prima întrebare.

Domnul Dan Perciun:

Doamnă ministă,

Într-adevăr, este un proiect necesar și așteptat. O întrebare importantă, la care, cred că, cetățenii este necesar să aibă un răspuns, în special având în vedere și prevederile din proiectul de lege, este: dacă în

contextul cadrului legal actual, ca urmare a majorării prețurilor de producere, s-ar putea să ne așteptăm la majorări semnificative ale prețului la medicamente? Și dacă anume din această cauză este necesară introducerea acestui plafon la creșterea maximă? Pentru că în absența acestuia, ținând cont de inflația la nivel global, în mod normal ar trebui să vedem majorări și mai mari decât plafonul prevăzut de proiectul de lege.

În sensul acesta, din câte eu înțeleg, proiectul de lege vine să limiteze creșterea maximă a prețului și, de fapt, să ne protejeze de spirala aceasta inflaționistă, care există în toată lumea, și care s-ar putea să se răsfrângă asupra costurilor pentru pacient. Și atunci introducerea unui plafon în esență limitează potențialul creșterii prețurilor pentru anul viitor și, în general, de principiu ca și mecanism. Dacă este înțelegerea corectă a necesității introducerii acestui plafon la creșterea maximă a prețurilor?

Doamna Ala Nemerenco:

Da, noi, într-adevăr, avem, astăzi, pe piață producători de medicamente și companii care au astăzi medicamente pe care nu-i mai aranjează prețul care a fost calculat, deci, este în detrimentul dumnealor. Noi, prin negocieri, încercăm să-i convingem să rămână pe piață, dar asta nu poate să se întindă la nesfârșit, deoarece noi suntem, trebuie să recunoaștem, o piață mică și, în special, pentru companii foarte mari noi nu suntem o piață interesantă din punct de vedere financiar.

Deci, în acest caz, pentru aceste medicamente, la sigur, ne așteptăm. Conform calculului Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, ne așteptăm la o creștere a prețurilor la unele medicamente și acestea, de fapt, sunt medicamentele care sunt scumpe și peste hotare, nu doar pentru Republica Moldova. Pentru aceasta noi am inclus aceste prevederi care vor fi stipulate foarte clar în regulamentul care este deja dezvoltat și cu care vom veni ulterior în fața Guvernului pentru a-l adopta și a aduce o claritate tuturor agenților economici, și anume prin acest punct, pe care l-am introdus în această inițiativă legislativă, ca să admitem creșterea prețului nici într-un caz mai mult de 15% anual, astfel ca să păstrăm, deci, să zicem, siguranța financiară a pacientului și a accesului la medicamente.

Totodată, multe din aceste medicamente nu vor influența direct portmoneul pacientului, deoarece multe din ele se află în Lista medicamentelor compensate și noi ne asumăm, prin Fondul de asigurări de asistență medicală obligatorie, să compensăm aceste medicamente.

Dar noi venim, într-adevăr, pentru a limita riscurile posibile. Nu se va întâmpla la toate medicamentele, la unele din ele. Dar pentru noi este important să avem aceste medicamente pe piață, deoarece, astăzi, în special dacă vorbim de patologia oncologică, noi nu avem acces la medicamente aici, pe piață, inclusiv chiar și la medicamente scumpe. Pacienții noștri își asumă cheltuieli considerabile, fiind impuși, fiind nevoiți să plece undeva peste

hotare în căutarea tratamentului și accesului la acele medicamente care nu sunt, astăzi, pe piața noastră.

Mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

În continuare – domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Da. Mersi.

Госпожа министр,

Правильно ли я понял, что изменяется и, так сказать, список стран с которым мы сравниваем. Вы говорили про то, что население не больше 25 миллионов, да? Вроде так, я правильно понял? Это означает что какие-то страны выпадают из сравнения, какие-то попадают в сравнение. Например, Румыния попадает, Украина выпадает. Аșa-і? Так.

Теперь следующий вопрос. В связи с процессами инфляции, мы ожидаем роста цен, в том числе от производителя на медикаменты. Означает ли это что мы можем это дело регулировать здесь, на внутреннем рынке путем дифференциации наценки, которая вроде бы как у нас существовала в свое время? Для того чтобы аптечные сети и дистрибьюторы, которые здесь работают, не потеряли свой доход, но снизили бы или сдержали бы эти цены путем дифференцирования наценки. Эта первая часть вопроса.

И вторая часть вопроса – это вопрос, связанный с соотношениями оригинальных препаратов и... generice. Дело в том, что, я помню очень острую дискуссию в одном из предыдущих созывов Парламента в отношении Соглашения об ассоциации, которая предполагает переход в определенное время, по-моему, через год или через 2, уже даже... исключительно на оригинальные препараты на нашем внутреннем рынке. Хорошо ли это? И как это повлияет на цену?

Doamna Ala Nemerenco:

Cu privire la întrebarea din mijloc, unde vă referiți la prețuri și la relația prețurilor cu inflația.

Noi toți cunoaștem care este procentul de inflație. Dar nici dumneavoastră aici, în Parlament, și nici presa nu recunoaște și nu spune că anul acesta în Republica Moldova, indiferent de creșterea prețului la multe alte produse de larg consum, în legătură cu criza energetică, noi am înregistrat o creștere a prețului la medicamente doar cu 3,5% în comparație cu anul 2021.

Acesta a fost un volum foarte mare de lucru pe care l-a depus iată Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale și noi la Ministerul Sănătății, în special luând în calcul faptul că au căzut de pe piața noastră medicamentele cele mai ieftine din Rusia și Ucraina și noi le-am completat cu medicamente mai scumpe.

Deci, anume pentru a nu permite legătura foarte directă a prețului cu inflația și cu situația economică din țară, noi avem această limită de 15%.

Atunci când ne referim la comparație, noi nu avem inclusă lista țărilor preferențiale. Noi ne-am referit doar la numărul de populație. De ce? Noi nu putem să ne comparăm cu țări care au în general o producere de medicamente foarte mare, companii care produc, de asemenea, o populație mare, care ministerul lor... sau prin alte proceduri sunt procurate medicamentele într-o cantitate foarte mare care influențează prețul. Iar noi, cu o populație foarte mică, normal că va trebui să plătim foarte mult ca să aducem aceste medicamente. Atunci când formăm prețul, noi trebuie să ne orientăm, în primul rând, la o populație aproximativă cu a noastră.

Și doi. Noi ne dorim să ajungă România, fără ca să scriem România acolo. Ea, pur și simplu, va nimeri automat în această listă, fiindcă se include în lista țărilor cu o populație până la 25 de milioane. Deoarece am subliniat: România are cele mai mici prețuri în Uniunea Europeană... deci, în Europa.

Iar ceea ce ne-ați întrebat dumneavoastră, dacă ele nu vor crește foarte mult? Ceea ce am răspuns și domnului deputat Dan Perciun. Deci, aceasta avem, această limită de 15% și negocierile. Dacă, totuși, campania nu este cointereseată, deci, ei consideră că 15% este prea puțin, noi trecem la mecanismul de negocieri.

Eu vreau să vă spun că noi prima dată am introdus din anul acesta mecanismul de negocieri la negocierea prețului la medicamente compensate și avem rezultate foarte bune, cu care o să înregistrăm economii, deoarece în urma negocierilor, companiile coboară prețurile.

Și, în ultimul timp, avem cazuri când compania vine singură și solicită negocieri, pentru că este cointereseată să aducă un dispozitiv sau un medicament și să se regăsească în lista medicamentelor compensate, și acesta este un mecanism sănătos, real.

Totodată, vreau să vă spun că noi ne-am inspirat din experiența altor țări. Eu cred că noi trebuie să învățăm practicile bune.

Domnul Igor Grosu:

Domnule Reidman,

A doua întrebare.

Domnul Oleg Reidman:

Да, спасибо.

Я не оспариваю те попытки, которые вы предпринимаете, но существует определенный закон. И через него не перепрыгнешь, потому что он объективный. Бывает так, что цена есть, препарата нет. И сами говорите о том, что у нас имеются проблемы с препаратами онкологического свойства и т. д.

Поэтому здесь речь идет не о том, чтобы не купить по той цене, по которой производитель дает, или даже может быть даже отстывает в результате переговоров прямых, да? Речь идет не о том, чтобы не купить. Речь идет о том, чтобы не наценить сильно, здесь на внутреннем рынке. Вот о чем речь.

Если ты купил по 100 лей упаковку препарата и наценил ее в 40%, она будет стоить 140. Если ты ее купил за 120, она будет стоить 150. Поэтому можно сохранить для местного рынка уровень дохода. При этом сократив цену, то есть наценку, сохранив ту же самую цену. Вот о чем речь идет.

И я прошу и министерство, и Агентство по медикаментам и диспозитивам, обратить внимание на это. Шкала наценок должна быть. Это в наших силах, это наш инструмент. Это не инструмент мировой экономики. Не инструмент европейской инфляции, не противодействие европейской инфляции, не инструмент производителя. Это наш инструмент, которым мы можем пользоваться, для сохранения этой цены. Так?

Doamna Ala Nemerenco:

Domnule deputat,

Noi o să avem un regulament foarte clar. Intenția noastră, vreau să ne credeți... noi ne dorim să avem cât mai multe medicamente pe piață, cât mai multe companii, dar ele vin doar atunci când clima regulamentelor noastre este favorabilă pentru ei. Noi aceasta ne dorim. Și, în același timp, să oferim protecția consumatorului care procură, deci, să nu fie presiunea prea mare. Absolut de toate aceste riscuri o să ținem cont. În regulament lucrurile vor fi stabilite foarte clar.

Dar ceea ce propunem noi, într-adevăr, vine să aducă pe piața noastră formarea unui preț cât mai real, mai apropiat, ceea ce spuneți dumneavoastră, inclusiv în cointeresarea companiilor ca să vină la noi pe piață. Noi suntem foarte mici și nu suntem interesanți pentru ei. Dar în regulament vom veni cu... o să vă informați și dumneavoastră, cu specificări foarte clare referitor la formarea concretă a prețului. Dar aceasta noi ne dorim, ceea ce întrebați și dumneavoastră.

Domnul Igor Grosu:

Domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Eu n-am primit răspuns la generice și originale.

Doamna Ala Nemerenco:

A, la generice. Scuzați, a fost, iertați-mă. La noi, la moment...

Domnul Oleg Reidman:

А это записано в документе, который у нас «солнце ясное», так сказать, ЭТОТ ДОКУМЕНТ.

Doamna Ala Nemerenco:

Noi o să verificăm.

Iată, pe domnul Dragoș Guțu am să-l rog să completeze această întrebare, directorul Agenției Medicamentului...

Domnul Igor Grosu:

Microfonul nr. 19.

Domnul Dragoș Guțu – director general al Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Doamnă ministă,

Stimați deputați,

Referitor la întrebarea legată de generice și produsele originale. Totuși, momentul că prețul maxim al unui generic va fi la 75% din prețul produsului original a rămas în regulamentul actual.

Referitor la întrebarea domnului deputat despre necesitatea ca toate produsele să fie originale. Acest lucru bineînțeles că nu va fi așa. De ce? Pot să vă spun că, la nivel european, este o tendință foarte clară de mărire a cotei de produse generice, deoarece genericele se consideră produse interschimbabile cu produsele originale și ele oferă prin prețul lor mai mic o atractivitate mai mare pentru organul regulator și pentru agențiile de asigurări în medicină. Și, respectiv, toate țările de nivel european au tendința de a crește cota de piață a produselor generice.

La fel, vom proceda și noi, vom încerca să mărim cota de piață a produselor generice. Pur și simplu, prezența produsului original automat plafonează la 75% prețurile medicamentelor generice și acesta este un lucru foarte bun. În caz contrar, produsele generice tind să crească la nivelul produselor originale sau chiar să le depășească.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

În continuare – domnul Odnostalco... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Microfonul nr. 19, vă rog.

Domnul Dragoș Guțu:

Momentul de asociere nici într-o formă nu stipulează o preferință oarecare către companiile mari – „Big Pharma”, așa-numite. Deci, după cum am spus, dimpotrivă, toate țările, inclusiv țările dezvoltate din Uniunea Europeană, au tendința de creștere a cotei de piață a medicamentelor generice. De aceea, aceasta și este prioritatea noastră: să avem în țară prezenți producătorii mari de medicamente generice.

Domnul Igor Grosu:

Doamnă ministă,

Vă rog.

Doamna Ala Nemerenco:

Domnule deputat,

Deci, din moment ce țările Uniunii Europene nu au aceasta pe piețele lor și ei sunt și producători, și consumatori, acest risc pe noi categoric nu ne atinge nici astăzi, nici mâine, nici poimâine. Putem să stăm liniștiți.

Noi de acum aducem medicamente generice aici, în Moldova, vă asigur. (*Voce nedeslușită din sală.*) Noi multe documente avem, da. Deci, atâta timp cât aceasta nu este un pericol pentru piața europeană, nu este un pericol nici pentru noi.

Domnul Igor Grosu:

Domnule Odnostalco,

În continuare.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Да, спасибо, господин председатель.

Касательно предыдущего задающего вопрос, господина Рейдмана, на счет, предпочтений возможных, хотел бы всем коллегам напомнить у нас сегодня действует Закон о медицинском оборудовании и медицинских изделиях, в котором очень четко записано о более вуализированном подходе для стандартизации и продажи оборудования и медизделий, которые идут с маркировкой „СЕ”. Это уже подразумевает соответствующие прерогативы. Это было сделано, по-моему, еще в 2018 году при принятии нового закона, но тем не менее это есть.

Что касается нынешнего вопроса. Мы не питаем иллюзий к тому, что происходит сегодня в стране с медикаментами и на фармрынке. Мы все люди взрослые и понимаем, что с этим делом нужно решать вопрос по причине того, что есть как объективные, так и субъективные

причины роста исчезновения медикаментов, которые наблюдаются. Одновременно с этим, на мой взгляд, проект носит некомплектный вариант по причине того, что предложен самый простой путь. Давайте позволим увеличить цены, не ища других решений. Вчера на комиссии я господину директору предложил одно из тех решений, которые есть у нас и, на мой взгляд, это позволит как минимум сдержать цены на медикаменты. И госпожа Дарованная до этого предлагала через другие инструменты.

Одновременно с этим мы должны понимать, что этот проект закона, какие бы некоторые изменения он не нес, он несет самое главное изменение для конкретного потребителя. И здесь не согласиться никто не можем с риском увеличения, точнее с тем, что обязательно экономические агенты в нынешней ситуации используют этот инструмент о перерегистрации медикаментов с увеличенной ценой на 15%, аргументируя инфляцию. А так как закон начнет действовать буквально в январе месяце, может быть максимум в феврале, после прохождения всех законодательных процедур, мы будем ожидать тот рост, который прописан именно в законе.

А если учесть прогнозы Нацбанка, который вчера сказал о том, что в ближайшие годы уровень инфляции будет на довольно высоком уровне, а как мы знаем довольно высокий уровень это не 10%, а еще больше, у нас 100% в будущем... стопроцентная гарантия того, что цены будут увеличиваться ежегодно, плюс к тем увеличениям, которые есть.

Поэтому к вам вопрос, госпожа министр: насколько вы прогнозируете увеличение цен на медикаменты, которые войдут в эту категорию... как написано в законе в текущий алгоритм ценообразования после введения в силу этого закона?

Doamna Ala Nemerenco:

Răspunsul la întrebarea dumneavoastră, stimate domnule deputat, îl găsiți în însuși proiectul legislativ, în care scrie foarte clar despre limita creșterii, indiferent de inflație, cât se permite creșterea prețului la medicamente în fiecare an. Și poate să fie inflația și 60%, și 50%, nu se permite mai mult decât atât. Deci, această plafonare cu acest scop este introdusă.

Atunci când o să mă întrebați pe mine ca medic, nu ca ministru, ce prefer eu să am în țară, să lipsească medicamentul sau să vină un medicament mai scump și noi să tratăm pacienții, și să găsim fonduri ca să acoperim aceasta? Și vedeți... ați văzut, pe parcursul anilor, că totdeauna toți absolut au avut tendința de a acoperi și în cazurile tratate la spital, și prin medicamentele compensate, să acoperim necesitatea, să acoperim... să asigurăm protecția financiară a pacientului, deci, eu, ca medic, o să aleg să am medicamentul.

Dar pentru stat este important să creeze mecanisme regulatorii de control al formării prețului. Iată ce trebuie să facă statul, dar nu să tindă să aibă prețurile de 20 de bani pentru medicament. Deci, politica statului este controlul... pentru a oferi posibilitatea creării unui preț real la producător, și pentru a putea balansa înregistrarea și admiterea medicamentelor necesare, pe care le caută pacienții, la noi în țară.

Dacă domnul Guțu dorește să completeze ceva, vă rog, oferiți microfonul.

Domnul Igor Grosu:

Nr. 19.

Domnul Dragoș Guțu:

Mulțumesc, doamnă ministă.

Este absolut necesar de explicat un moment, care, probabil, n-a fost înțeles până la urmă. Deci, când vorbim despre creștere, vorbim doar în cazul când grila țărilor de referință va permite acest lucru.

După cum știți, toate prețurile se înregistrează pe un an de zile și acesta este un proces continuu de revizuire. Dacă produsul, în urma revizuirii, se încadrează perfect în grila țărilor de referință, atunci el nu va fi... nu va obține nici un fel de creștere. Condiția nr. 2. Dacă, de exemplu, grila țărilor de referință oferă un preț mai mic, atunci produsul va suferi o scădere, o micșorare a prețului. Și doar în cazul când grila de țări de referință permite creșterea medicamentului, doar atunci se va aplica o creștere în limita de 15%.

La momentul de față, noi avem situații când grila țărilor de referință permite 100% creșterea prețului și aceasta este mult mai în defavoarea pacientului și a statului. Prin aplicarea acestui mecanism de plafonare la 15%, noi, de fapt, anume că protejăm și evităm o creștere masivă. Deci, ca să înțelegeți, nu toate produsele vor beneficia de creștere, vor beneficia doar acelea unde este un decalaj mare între prețul actual și grila țărilor de referință. În acest caz, această creștere va fi nu mai mult de 15%.

Dacă să vorbim despre inflația la medicamente, în general, pentru anul viitor, noi nu credem că această creștere per portofoliu va fi mai mult de 7%–8%, în condițiile în care inflația așteptată este de 15%. Deci, cu alte cuvinte, de două ori mai puțin decât inflația generală. Pe măsură ce inflația va scădea, bineînțeles că vor scădea și creșterile la portofoliul de medicamente.

Doamna Ala Nemerenco:

Ceea ce... îmi permiteți să adaug, este că acest mecanism, într-adevăr, permite o flexibilitate normală a scăderii și creșterii prețurilor. Noi cunoaștem că astăzi pacienții noștri, de fapt, pun întrebarea: de ce multe medicamente sunt mai ieftine peste hotare, în țări ale UE, decât la noi? Iată

aici vom avea o descreștere, atunci când vom forma prețul nou la multe medicamente înregistrate. Deci, este totdeauna o fluctuație. Lucrurile... este important să le controlăm, să nu permitem s-o ia razna prețul. Dar, în același timp, trebuie să tindem să avem un control foarte strict, cadru regulatoriu asupra prețului și permisiunea de a avea medicamente înregistrate la noi în țară. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Igor Grosu:

Domnule Odnostalco,

A doua întrebare.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Да, уточнение...

Уважаемая госпожа министр,

Уважаемый господин директор,

В результате ваших ответов вы только подтвердили то опасение, о котором я говорил.

Госпожа министр четко сказала о пункте i) этого закона, назвав цифру в 15%, господин директор сказал о том, что на сегодняшний день сравнение позволяет... со странными схожими позволяет увеличить цены на 100%. Но так как мы вводим планку в 15, то у нас будет не больше 15. Соответственно, на 15% в любом случае будет увеличено.

И господин директор, при всем уважении, вы не верите в увеличение цены больше чем на 7%, а я убежден, что будет минимум 15. И аргументирую почему. Потому что господин Будянски в прошлом году рассказывал всем при утверждении бюджета 2022 года о том, что инфляция будет не более 6%, а Нацбанк уже на тот момент говорил о 15. А в результате к концу года сегодня мы получаем 34–35, однозначно больше 30, вот.

Поэтому, исходя из этого, мы должны быть готовы. И население должно понимать, что после внедрения этого закона... я не говорю, что на все медикаменты, мы все это понимаем, но убежден на большинство медикаментов будет увеличена цена, потому как даже в схожих странах нет тенденции на снижение медикаментов... цен на медикаменты. Вот это очень важно нам всем понимать на сегодняшний день.

И возвращаясь к тому, о чем я говорил в самом начале, проект зарегистрирован 1 декабря. Сегодня у нас 8 декабря. Обычно в Парламенте вот такие сложные, вот такие резонансные проекты законов обсуждаются довольно долго, со слушаниями, с предложениями, и так далее, и тому подобное.

Doamna Ala Nemerenco:

Deci, domnule deputat,

Vreau să fac 2 precizări. Deci, dumneavoastră de fiecare dată folosiți tribuna deputatului ca să... iertați-mi expresia, să manipulați. Și nu ați pierdut niciodată această ocazie. Deci, data trecută când am fost aici, în Parlament, dumneavoastră aici ați strigat în gura mare că au crescut prețurile la medicamente și ați spus niște cifre cosmice. Eu astăzi, aici, vă declar, în baza datelor statisticii, că noi avem o creștere doar de 3,5. Aceasta înseamnă că la unele au crescut, iar la altele au coborât. Dar dumneavoastră aduceți-vă... priviți, vă rog, videoul de data trecută să vedeți ce ați declarat aici, la tribună. Deci, a fost o manipulare. Practic, faceți declarații care nu corespund adevărului.

Doi. Deci, ceea ce este în lege maximum 15%, aceasta este proiectul... aceasta este legea. Deci, ceea ce ați întrebat dumneavoastră a fost prognoza pentru anul viitor. Deci, atunci domnul Guțu v-a spus... foarte clar care este prognoza pentru anul viitor.

Eu vă invit să puneți mâna pe carte și să învățați mai mult.

Vă rog foarte mult. (*Aplauze.*) (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Grosu:

Domnule deputat,

Dumneavoastră ați adresat două întrebări. (*Rumoare în sală.*)

Îndemnul la carte îi valabil pentru toți, și pentru mine, și pentru toți colegii, toată viața învățăm, serios.

Doamna Oglinda.

Doamna Ana Oglinda:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă ministă,

Fără îndoială că acest proiect de lege este așteptat de medicii clinicieni, în primul rând. Se va urmări numărul de medicamente pe piață, se va asigura cu medicamente protocoalele clinice naționale care de la compartimentul recomandabil vor trece, într-adevăr, în o administrare sau o indicație care să fie uzuală, zilnică. Fără îndoială, aceasta este... și sunteți susținută, probabil, de toată... de toți doctorii, de toată lumea medicală și de toți clinicienii din Republica Moldova.

O întrebare, așa, dacă dumneavoastră v-ați gândit la Ministerul Sănătății ce ține de acele boli rare, acele boli nu rare genetice, dar boli care rar se întâlnesc la numărul de populație, unde noi avem o incidență de 50 de bolnavi anual, de 30 sau până la 100, cel puțin. Știm că acești pacienți sunt asigurați din contul cheltuielilor... sau, cel puțin, sunt asigurați de Ministerul Sănătății. Cum ne gândim noi în continuare ca să rezolvăm și această

problemă, că nu suntem atractivi pentru companiile farmaceutice de a livra către statul Republica Moldova o cantitate mică, în comparație cu alte țări?

Mulțumesc.

Doamna Ala Nemerenco:

Da. Doamnă deputată,

Noi lucrăm. Și îmi pare foarte rău că întotdeauna atunci când pacienții sunt puțini, iar medicamentele în acest caz în tratamente sunt extraordinar de scumpe... Totodată, este nevoie doar de câteva fiole de medicament care pot să ajungă la prețuri de sute de mii de euro. Este foarte greu din mai multe puncte de vedere de a pune acest medicament să devină accesibil pentru pacient. Aici sunt 2 impedimente. Unul este înregistrarea medicamentului pe piață și, iată, acest mecanism de negocieri pe care îl transmitem Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale. Și doi. Trebuie să identificăm resurse, fiindcă acestea sunt boli rare care induc costuri de milioane de euro pentru acoperirea cheltuielilor.

Deci, noi primul pas l-am rezolvat. Deci, Agenția Medicamentului va avea posibilitatea să negocieze prețurile, să-și depună toată străduința să aducă medicamentul pe piață. Iar noi trebuie să identificăm aceste resurse financiare pentru a acoperi, în special când este vorba de boli rare la copii.

Mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Și noi vă mulțumim.

În continuare – doamna Oglinda.

Doamna Ana Oglinda:

Mulțumesc, doamnă ministă, de răspuns.

Dar cum dumneavoastră nu vă... vă uitați la problema dată că poate ne asociem cu reprezentanțele care sunt în România, unde, cu siguranță, la milioanele de cetățeni, au incidența mai mare, și atunci, de multe ori, aceste medicamente sunt mai ieftine și sunt nevoiți cetățenii ca să le aducă, cel puțin, așa, la geantă, cum știm noi. Poate, cumva, de intervenit aici, cel puțin acum, nu pot să zic că este o formulă gata pe care să o aplicăm. Dar cum vă gândiți dumneavoastră la acest subiect?

Vă mulțumesc.

Doamna Ala Nemerenco:

Doamnă deputată,

În 2019, când am mai fost în această poziție, unul din subiectele pe care le-am discutat cu omologii noștri din România a fost exact acest subiect, ca pentru diferite programe naționale, nu doar pentru boli rare, să procurăm împreună medicamente în licitații comune. Eu, lucrând prin 2016 în

Ministerul Sănătății în România, pot să vă spun că am văzut exemplul când România s-a asociat cu Bulgaria și împreună au purces la procurarea... deci, licitarea medicamentelor în comun pentru diferite programe naționale, ceea ce a dus la scăderea prețului, deoarece compania a vândut pentru populația a 2 țări mari cu un preț mult mai jos.

Noi ne-am confruntat atunci în 2019, am avut mai multe discuții și cu Agenția Medicamentului din România, și cu Ministerul Sănătății. La noi rămâne pe agendă acest subiect. Ne-am lovit atunci de problema a două diferite cadre legislative care nu permiteau pe moment. Deci, noi trebuie să venim cu oarecare schimbări în cadrul nostru legislativ ca să putem purcede: o țară non-UE cu o țară UE, la procurări comune de medicamente. Noi discutăm.

Și, iată, și domnul director știe, subiectul acesta îi pe agenda noastră, fiindcă noi înțelegem că neapărat trebuie, cumva, să ne unim cu cineva care are acces la o cantitate mai mare de medicamente și am putea, cumva, să procurăm. Sau să procure... să schimbăm în așa mod cadrul legislativ ca ei să procure pentru noi acele cantități, iar noi, ulterior, să le plătim. Aceasta este o opțiune asupra căreia noi, de asemenea, lucrăm, fiindcă este o oportunitate sănătoasă și are dreptul la existență. Eu cred că vom ajunge și la aceasta neapărat.

Mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Și noi vă mulțumim.

În continuare – doamna Darovannaia.

Doamna Alla Darovannaia:

Da. Doamnă ministă,

Eu am să mă refer din nou la punctul 6... la articolul 6 litera i), ceea ce ține de acele 15%. Și acuși vă spun o singură întrebare destul de simplă. Evident că piața medicamentelor este o piață foarte mare în Republica Moldova, ea este cu interese economice, dar și fiecare din noi apelăm la această piață. De asemenea... de aceea și apar atâtea întrebări, fiindcă fiecare din noi cumpără medicamente și vrem să știm...

Domnul Igor Grosu:

Colegi,

Vă rog, un pic mai... mai în liniște discutăm.

Doamna Alla Darovannaia:

... vrem să cunoaștem absolut tot...

Domnul Igor Grosu:

Domnule Lazarencu,

Eu vă aud de aici. (*Voci nedeslușite din sală.*)

Continuați, vă rog.

Doamna Alla Darovannaia:

Da.

Domnul Igor Grosu:

Continuați, vă rog.

Scuzați.

Doamna Alla Darovannaia:

Vrem să clarificăm toate întrebările ca să nu mai rămână nedumeriri. Deci, spuneți-mi, vă rog, așa un exemplu: un medicament îl importăm din... haideți să zicem, Germania. Prețul producătorului este calculat în euro, da? Exact. Acest preț al producătorului din Germania include, deja, inflația internă care este în Germania și cursul euroului este un curs corelat de către Banca Națională a Moldovei care reflectă situația actuală din Republica Moldova.

Spuneți, vă rog, de ce noi includem în acest preț al producătorului inflația noastră internă pe anul trecut? Nu, ca să ne fie clar, că eu, nu știu de ce, nu prea înțeleg. De ce în prețul producătorului noi includem cursul... includem inflația și încă pe anul trecut? Poate ar fi o logică dacă pe anul viitor, că prețul se calculează pe un an de zile și, cumva, să scădem riscul inflației? Dar riscul acesta de curs valutar deja este inclus la momentul importului.

Da. Mulțumesc.

Doamna Ala Nemerenco:

Doamnă deputată,

Deoarece am văzut și am prins momentul că dumneavoastră ați adresat această întrebare domnului director al Agenției și nu ați înțeles, dumnealui v-a explicat și nu ați înțeles, eu am să-l rog încă o dată să vă explice ceea ce v-a explicat dumneavoastră, dar ca să audă toți deputații.

Domnul Igor Grosu:

Microfonul nr. 19, vă rog.

Domnul Dragoș Guțu:

Da. Vă mulțumesc.

Deci, după cum am menționat, prețurile se înregistrează o dată în an. Imaginați-vă un produs care a fost înregistrat în luna noiembrie anul 2021 cu un preț X, nu contează, care este produs în Uniunea Europeană. Din

noiembrie și până în noiembrie 2022, inflația în Uniunea Europeană a depășit 12 la sută, în Ucraina se apropie de 30 la sută, în Turcia îi 86 la sută. Deci, acel preț care a fost înregistrat cu un euro, preț al unui medicament din Germania, cum a spus doamna deputată, între timp s-a scumpit pe piața internă cu 12 la sută și deja costă 1,12 euro.

Și el vine acum, în noiembrie, și vrea iarăși înregistrat. Dar dacă vine un produs din Turcia, eu vreau să vă spun că din Turcia noi avem multe produse, el teoretic ar putea să solicite 86% creștere, reieșind din inflația din Turcia. Acest lucru este inadmisibil, noi n-o să ne putem permite la așa prețuri să cumpărăm medicamente. Tocmai de atâta și a fost introdus acest obiectiv, să zic așa, de a tempera creșterea la nivelul inflației în Republica Moldova.

Este, pe de o parte, o creștere, ceea ce extinde piața. Pe de altă parte, este un mecanism de control și permite ca în perspectivă de lungă durată creșterea la medicamente a prețurilor reale să nu fie mai mare decât creșterea veniturilor reale sau a veniturilor Casei Naționale de Asigurări în Medicină.

Eu v-am răspuns la întrebare?

Domnul Igor Grosu:

Doamnă Darovannaia,

A doua întrebare, vă rog.

Doamna Alla Darovannaia:

Da, bine, nu este a doua întrebare, că eu am doar una, o s-o concretizez pe aceasta.

Stimate domnule,

Deoarece ați răspuns dumneavoastră, mă adresez la dumneavoastră: când vine un preț din Turcia, unde este inflația de 86%, Turcia deja a recalculat prețul său intern cu aceste 86%.

Mulțumesc.

Oricum dumneavoastră nu m-ați convins cu răspunsul dumneavoastră. Ce are inflația noastră internă pe anul trecut cu prețul producătorului care a inclus toată inflația din țara sa?

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

Alte întrebări nu sunt.

Vă rog să luați loc.

Raportul comisiei...

Eu vă mulțumesc.

Raportul Comisiei protecție socială, sănătate și familie – domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Bună ziua.

Stimați colegi,

Supun atenției dumneavoastră raportul asupra proiectului de lege pentru modificarea articolului 6¹ din Legea nr. 1409/1997 cu privire la medicamente.

Comisia protecție socială, sănătate și familie, potrivit atribuțiilor sale funcționale, a examinat proiectul de lege sus-menționat.

În urma dezbatelor, membrii comisiei au menționat necesitatea și actualitatea implementării prevederilor proiectului de lege.

Cu votul majorității membrilor săi, comisia propune aprobarea în prima lectură a proiectului discutat.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

Trecem la întrebări.

Domnul Odnostalco.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Господин председатель,

Процитирую, зачитаю то что было написано у авторов, у предыдущего стоящего на вашем месте, пункт и), значит касательно цены: «Если цены укладываются в текущий алгоритм» интересная формулировка «текущий алгоритм», «интерпретируемый со всех сторон и в авиз СНА» об этом очень четко сказано и очень четко сказано о том что существуют большие риски использовать это, будем так говорить, в непорядочных целях. Так вот «Если цены укладываются в текущий алгоритм цен образования, допускается повышение цен производителей до 15% ежегодно, с учетом уровня инфляции предыдущего года». Очень четко написано в проекте закона. Это не манипуляция, это автор написал.

Поэтому, уважаемые коллеги,

Все мы должны осознавать, я поэтому и сказал в самом начале, некомплектный закон. Закон, который, с одной стороны, имеет тенденцию регулирования, учета и контроля рынка, с другой стороны, не отвечает до конца потребностям наших граждан.

Поэтому в данном случае, что нужно сказать? О том, что тогда, когда вы, уважаемые граждане, да и депутаты, пойдете в аптеку и

получите чек с увеличенными ценами на 15%, отнесите эти чеки в Министерство Здравоохранения и пусть оно оплачивает.

Господин Перчун,

К вам вопросов нет.

Спасибо.

Domnul Dan Perciun:

Stimate coleg,

Dumneavoastră sunteți unul dintre oamenii care cunosc îndeaproape piața farmaceutică, aveți o atribuție nemijlocită, ați reprezentat în anumite momente anumite companii, de aceasta înțelegeți foarte bine necesitatea acestei legi și astăzi, pur și simplu, încercați să faceți un pic de politică și asta este de înțeles.

Haideți să revenim la câteva mesaje cheie pe care toată lumea trebuie să le înțeleagă. În primul rând, nu pot exista produse calitative pe piață la prețuri nerezonabile. Deci, noi dacă ne așteptăm că o să avem medicamente suficiente, o gamă variată și prețuri semnificativ mai mici decât în țările din regiune, asta n-o să se producă. Asta este o fantezie, pentru că, din păcate, nu așa funcționează economia de piață.

Noi suntem o piață mică și ceea ce am observat în ultimii 10 ani de zile este un exod masiv al producătorilor de pe piața Republicii Moldova. De aceasta cetățenii noștri se duc cu geanta și iau medicamente fie din Transnistria, fie din România, fie din țările europene, pentru că la noi ele nu-s. Și nici măcar nu-i problema în preț, ele, pur și simplu, nu-s.

Încercarea constantă de a suprareglementa a dus la faptul că au plecat o bună parte dintre producători. Și până la urmă tot cetățenii au avut de pierdut, pentru că nu au. Soluția este să compensăm, prin medicamente compensate să asigurăm prezența pe piață și să compensăm din bugetul de stat sau din FAOAM aceste costuri, dar nu este să intervenim într-o manieră care duce la plecarea producătorilor de pe piața noastră. Altfel o să rămânem doar cu producătorii noștri locali, care pot produce o gamă relativ îngustă de medicamente. Deci, acesta este primul aspect.

Al doilea aspect. Astăzi legea nu prevede nici un plafon la majorarea prețurilor de la an la an și asta este o problemă, pentru că în condițiile inflației globale, producătorii de medicamente în țara lor de origine, și cu care noi ne comparăm, și-au înregistrat prețuri mai mari. Și atunci ei vin, astăzi, la Agenția Medicamentului și solicită majorarea prețurilor. Și Agenția Medicamentului, dacă noi nu modificăm legea, aplicând prevederile actuale, trebuie să accepte aceste majorări, indiferent de oricare plafon, pentru că el în lege nu există. Trebuie să-l accepte așa cum dictează regulile matematice: dacă prețurile la acel medicament s-au majorat în țările de referință, fie că îi în țara lor de origine sau în alte țări din cele 9 țări de referință, AMDM-ul, ca

să respecte legea, trebuie să crească prețul și cu 50%, și cu 60%, și să-l dubleze, pentru că legea astăzi nu prevede un plafon al acestei majorări.

Ceea ce face proiectul de lege este să introducă un plafon, ceea ce este extrem de important, ca să asigure o predictibilitate a prețului și să limiteze creșterea în condițiile actuale. Și legea spune așa: „Se limitează la rata inflației, care tradițional în Republica Moldova a fost până la 10 la sută. Iar în condițiile inflației globale și ale perioadei dificile, prin care trăiește toata lumea în ultimul an din cauza războiului din Ucraina, nu poate depăși 15 la sută”.

Asta înseamnă că, în mod normal, după ce o să câștige Ucraina războiul și lucrurile o să revină la normalitate, o să crească cel mult cu rata inflației. Iar astăzi, pentru că rata inflației este de 33 la sută, nu mergem pe varianta de 33 la sută, dar mergem pe varianta nu mai mult de 15 la sută, pentru ca să punem un plafon.

De aceasta obiectivul legii este foarte clar. Pe de o parte, să asigure accesibilitatea medicamentelor, să vină pe piața Republicii Moldova, că dacă n-o să avem medicamente, o să avem toți de pierdut și o să continue micul trafic la frontieră în genți, iar, pe de altă parte, să temperăm creșterile generate de situația pe piața internațională. Acesta este obiectivul proiectului.

Acum, orice creștere pe medicamentele compensate se rezolvă prin majorarea bugetului pentru compensare, nu prin alte instrumente care ne lasă fără medicamente. Acum aceasta este obiectiv situația.

Acum că unii colegi o să încerce să speculeze politic, evident că o să încerce, acesta este și rolul lor. Dar obiectiv așa stau lucrurile și colegii foarte bine înțeleg că anume așa stau. Important să aducem această informație și către cetățeni.

Mersi.

Domnul Igor Grosu:

Domnul Odnostalco – a doua întrebare.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Уважаемый коллега,

Вы, как всегда, перешли к политическому популизму, а я, как всегда, перехожу к бумагам подписанными вашими функционерами. И так, одни из компонентов этого проекта закона синтеза обiectiilor și propunerilor. Вот здесь вот.

Значит, предложения идут от Национальной Компании Медицинского Страхования, помимо большого текста что касается той части, о которой вы говорили, о защите граждан, в первую очередь малоимущих, через механизм компенсированных медикаментов, по тексту и дальше: „Nu se planifică sau se ajustează în funcție de rata

inflației”. Бюджет у них не планируется в этом плане, не учитывается инфляция, соответственно есть огромный риск на 2023 год иметь недофинансирование этой субпрограммы бюджета медстрахования.

И это не спекуляция, это написано в документе, который господин Додон, руководитель Кассы медстрахования, передал вместе со всем остальным пакетом этого проекта закона.

Поэтому, господин Председатель, давайте все-таки будем объективны. Повторюсь, я зачитываю здесь все остальное.

Кстати, по поводу первой части вон того, что вы сказали. Обычно, когда сюда приходят некоторые господа, которые уже были за трибуной, а первое слово „toți hoții și bandiții”, если касательно фармацевтической деятельности. А тут тишина. Что-то изменилось? Что-то поменялось, новые условия?

Всего доброго.

Domnul Dan Perciun:

Tot aceasta ați menționat și la discuția anterioară pe buget, când vă făceați griji că bugetul pe medicamente compensate nu crește suficient, ca, până la urmă, el să ajungă la 1 miliard de lei în acest an pe executat și să înregistreze o creștere semnificativă față de anul precedent.

Așa că cetățenii trebuie să fie liniștiți, pentru că pentru medicamente compensate bani o să fie și orice creșteri o să fie temperate din FAOAM, fără abateri, pentru că aceasta este o prioritate.

Dar încă o dată repet, nu există opțiunea: medicamente ieftine și disponibile pe piață. Trebuie să fie prețuri corecte pe piață și să protejăm cetățenii, dar, în același timp, să ne asigurăm că ele sunt.

Noi putem prin lege, mâine, să adoptăm o prevedere prin care nici un medicament pe piața Republicii Moldova să nu coste mai mult de 100 de lei. Și atunci o să vedem câte medicamente o să rămână pe piața Republicii Moldova?

Deci, noi nu trebuie să ne aruncăm în extreme. Trebuie să găsim soluții. Pe de o parte, să asigurăm acces, disponibilitate. Pe de altă parte, prin mecanismul de compensare, să ne asigurăm că ele pot fi procurate, inclusiv de către cetățenii care au cea mai mare nevoie, fie că ne referim la pensionari sau la alte grupuri vulnerabile. Și aici este acel echilibru rezonabil pe care trebuie să-l respectăm.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumesc.

Domnul Dan Perciun:

Colegii au un comentariu legat de buget.

Domnul Igor Grosu:

Microfonul nr.19, vă rog.

Domnul Dragoș Guțu:

Da, vă mulțumesc.

Deci, stimate domnule deputat,

Dumneavoastră ați făcut cunoștință foarte detaliat cu prima parte a raportului CNAM, dar ați uitat să menționați a doua parte a raportului, care spune în felul următor: CNAM-ul, da, într-adevăr, atenționează asupra potențialei creșteri a prețului la medicamente și, respectiv, va fi nevoit să cheltuiască mai multe fonduri. Dar, în același timp, el menționează că rolul principal al CNAM-ului îi să asigure pacientul cu medicamentul necesar.

În acest context, el perfect își dă seama că prezența medicamentului pe piață este uneori mai important decât prețul lui absolut. Și la acest capitol vreau să vă spun că, acum, în Republica Moldova, noi avem nu mai puțin de 7 ori 8 produse rambursate, în lista de rambursare, care nu sunt prezente pe piață și avem peste 50 de produse care sunt rambursate. Avem un singur producător cu un singur produs care, în primul rând, nu ne permite să fie în competiție cu alte produse, în al doilea rând, oricare problemă de producere imediat afectează pacientul care îl primește, pacientul rămâne fără produse. Așa situații s-au întâmplat anul acesta.

De aceea, este foarte bine că dumneavoastră ați citit atât de amănunțit raportul Casei Naționale de Asigurări în Medicină, dar trebuie să fiți onest și să prezentați întreg raportul domnilor deputați, nu doar prima parte a lui.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim frumos.

Vă rog să luați loc.

Rog să ne pregătim pentru procedura de vot.

Stimați colegi,

Supun votului în prima lectură proiectul nr. 440 din 01.12.2022, proiectul de lege pentru modificarea articolului 6¹ din Legea nr. 1409/1997 cu privire la medicamente. Lectura întâi.

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 440 din 01.12.2022 susținut în prima lectură de 54 de deputați.

Vă mulțumesc.

Următorul proiect propus atenției dumneavoastră este **proiectul nr. 411 din 10.11.2022, proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (cu privire la activitatea**

statisticii oficiale în vederea consolidării accesului la sursele de date administrative și private relevante pentru elaborarea statisticilor oficiale, precum și a alinierii în continuare a statisticii naționale la standardele și bunele practici ale UE). Lectura a doua.

Raportul comisiei – domnul Marian.

Vă rog.

Domnul Radu Marian:

Da, mersi mult.

Prezint raportul comisiei.

Comisia a examinat proiectul respectiv pentru lectura a doua, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern și informează despre următoarele.

Pentru lectura a doua, Comisia economie, buget și finanțe a examinat propunerile de ordin tehnico-legislativ, expuse în avizul Direcției generale juridice și în amendamentul deputatului Radu Marian.

Rezultatele examinării propunerilor înaintate sunt reflectate în tabela de sinteză, care este parte integrantă a prezentului raport.

În contextul propunerilor acceptate, Comisia economie, buget și finanțe, cu vot majoritar, propune adoptarea proiectului nr. 411 în lectura a doua.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

Întrebări la raport?

Întrebări nu sunt.

Vă rog să luați loc.

Rog să ne pregătim pentru procedura de vot.

Supun votului în lectura a doua proiectul nr. 411 din 10.11.2022, proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (cu privire la activitatea statisticii oficiale în vederea consolidării accesului la sursele de date administrative și private relevante pentru elaborarea statisticilor oficiale, precum și a alinierii în continuare a statisticii naționale la standardele și bunele practici ale UE). Lectura a doua.

Rog, inițiem procedura de vot... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Cineva se grăbește prea tare la masă, după câte văd eu. Pentru cei care sunt foarte relaxați, dar aici nu-i de... chiar eu foarte serios mă adresez. Da.

Poate eu vorbesc încet și nu s-a auzit? Eu am să repet încă o dată ce punem la vot.

Stimați colegi,

**Supun votului proiectul nr. 411 din 10.11.2022, proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (cu privire la activitatea statisticii oficiale în vederea consolidării accesului la sursele de date administrative și private relevante pentru elaborarea statisticilor oficiale, precum și a alinierii în continuare a statisticii naționale la standardele și bunele practici ale UE).
Lectura a doua.**

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 411 din 10.11.2022 susținut în lectura a doua de 52 de deputați.

Vă mulțumesc.

Cu permisiunea dumneavoastră, anunțăm o pauză până la ora 14.00.

Mulțumim.

PAUZĂ

*

* * *

DUPĂ PAUZĂ

Domnul Igor Grosu:

Secretariatul,

Angajații Parlamentului,

Vă rog frumos să-i găsiți pe domnul Dan Perciun și domnul Virgiliu Pâslariuc și să-i invitați în Sala de plen.

Doamna Olesea Stamate:

V-au auzit.

Domnul Igor Grosu:

Aha, da. (*Rumoare, râsete în sală.*) Ei s-au adus unul pe altul. Să-i felicităm pentru această performanță.

Stimați colegi,

Propun să continuăm. Și, cu permisiunea dumneavoastră, o să propun completarea ordinii de zi cu proiectul nr. 443 din 07.12.2022, proiectul de

hotărâre privind confirmarea în funcție a unui membru al Comisiei Electorale Centrale. Comisia a făcut toate procedurile, da, și putem include în ordinea de zi. Deci, propun completarea ordinii de zi cu proiectul nr. 443 din 07.12.2022.

Rog, inițiem procedura de vot.

Proiectul nr. 443 inclus în ordinea de zi cu votul a 53 de deputați.

Vă mulțumesc.

Doamnă președintă Stamate,

Vă rog.

Proiectul nr. 443 din 07.12.2022.

Doamna Olesea Stamate:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Vă prezint proiectul de hotărâre a Parlamentului nr. 443 privind confirmarea în funcție a unui membru al Comisiei Electorale Centrale cu următorul conținut.

„Articolul 1. – Doamna Dana Munteanu se confirmă în funcția de membru al Comisiei Electorale Centrale, pentru durata neexpirată a mandatului predecesorului său, desemnat de Parlament.

Articolul 2. – Articolul 1 din Hotărârea Parlamentului nr. 115/2021 privind confirmarea componenței nominale a Comisiei Electorale Centrale, cu modificările ulterioare, se completează cu poziția „Munteanu Dana – desemnată de Parlament”.

Articolul 3. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

Articolul 4. – Prezenta hotărâre poate fi contestată în instanța de judecată în termenul prevăzut la articolul 209 din Codul administrativ.”

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Și noi vă mulțumim.

Întrebări?

Doamna Caraman.

Doamna Diana Caraman:

Да. Пользуясь случаем, что госпожа Мунтяну здесь, можно задать ей 2 вопроса как кандидату?

Doamna Olesea Stamate:

La desemnare ar fi trebuit, dar... (*Voci nedeslușite din sală.*) Ea era aici.

Doamna Diana Caraman:

Госпожа Мунтяну,

Скажите, пожалуйста, в чат социальных сетях буквально там вчера или позавчера появилась информация от общественных деятелях, по-моему, Василе Костюк обнародовал, что появились листовки, которые незадекларированны у одной из политических партий. В этой ситуации вы возьмёте на себя обязательства расследовать такого рода случаи, когда появляются листовки в которых не отражён тираж, кто их издал и как они... выходных данных нет. Вы в таком случае, как член Центральной Избирательной Комиссии, как будете реагировать на такие вещи? (*Rumoare în sală.*)

Doamna Dana Munteanu – membră a Comisiei Electorale Centrale:

Deciziile privitor la faptele invocate de dumneavoastră urmează să fie examinate în plenul Comisiei Electorale Centrale, care este un organ deliberativ și care va lua decizie cu votul majorității membrilor. Privitor la prevederile codului care o să ne permită să examinăm acest fapt, ele intră în vigoare începând cu luna ianuarie a anului viitor.

Domnul Igor Grosu:

A doua întrebare – doamna Caraman.

Doamna Diana Caraman:

На сколько я знаю, запрет на такое... осуществление такой деятельности или распространение таких листовок и сегодня запрещен, да, когда политическая партия не отражает свои расходы. Ну тогда я очень надеюсь, что в дальнейшем вы обязательно по таким поводам будете высказываться.

И второй вопрос. А как вы относитесь к тому, что изменения в избирательный Кодекс были приняты без широкого консенсуса всех политических партий? И как будущий член Центральной Избирательной Комиссии как вы относитесь к тому, что такие поправки идут от одной политической партии без того, чтобы рассматривать мнения всех заинтересованных сторон в этом отношении?

Doamna Dana Munteanu:

Din cele văzute de mine, Codul electoral a fost supus unor consultări publice destul de masive, au fost implicați inclusiv actori politici, organizații nonguvernamentale, organizații internaționale din acest domeniu. Respectiv, părerea mea este că codul a fost consultat cu toți actorii politici și sociali implicați.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim frumos. (*Rumoare în sală.*)

Vă mulțumim frumos.

Alte întrebări nu sunt.

Raportul comisiei.

Doamna Olesea Stamate:

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de hotărâre a Parlamentului privind confirmarea în funcție a unui membru al Comisiei Electorale Centrale.

Urmare a adoptării de către Parlament a Hotărârii privind desemnarea unui membru al Comisiei Electorale Centrale, în contextul asigurării continuității procedurii legale prevăzute de articolul 16 din Codul electoral, proiectul de hotărâre propus spre examinare are drept scop propunerea spre confirmare a candidatei Dana Munteanu în funcția de membru al Comisiei Electorale Centrale, pentru perioada neexpirată a mandatului predecesorului său, având în vedere că la data de 16 iunie 2022 Parlamentul a constatat încetarea calității de membru al CEC a domnului Alexandru Musteață.

Comisia juridică menționează, de asemenea, că întru respectarea prevederilor articolului 19 alineatul (3) din Codul electoral, care stabilește că înainte de confirmare candidații la funcția de membru al Comisiei Electorale Centrale sunt supuși verificării în condițiile Legii nr. 271/2008 privind verificarea titularilor, a candidaților la funcții publice, a solicitat Serviciului de Informații și Securitate inițierea procedurii de verificare a candidatei. Avizul consultativ al organului de verificare a fost prezentat comisiei și examinat de membrii acesteia.

În rezultatul examinării, membrii Comisiei juridice, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor prezenți, au decis să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de hotărâre nr. 443 din 07.12.2022.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

Stimați colegi,

Întrebări la raport?

Întrebări nu sunt.

Vă rog să luați loc.

Rog să ne pregătim pentru procedura de vot.

Supun votului proiectul nr. 443 din 07.12.2022, proiectul de hotărâre privind confirmarea în funcție a unui membru al Comisiei Electorale Centrale (a doamnei Dana Munteanu).

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 443 din 07.12.2022, proiectul hotărârii privind confirmarea în funcție a unui membru al Comisiei Electorale Centrale (a doamnei Dana Munteanu), susținut de 53 de deputați.

Vă mulțumesc.

O invit la tribuna centrală pe doamna Dana Munteanu pentru procedura de depunere a jurământului.

Doamna Dana Munteanu:

„Subsemnata, Dana Munteanu, jur să respect Constituția și legile Republicii Moldova, să apăr drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor, să îndeplinesc cu onoare, conștiință și fără părtinire atribuțiile ce-mi revin potrivit funcției, să nu fac declarații politice pe parcursul validității mandatului.”

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

Și vă dorim succes întregii componente a Comisiei Electorale Centrale.

Microfonul nr. 16.

Domnul Sergiu Gurduza – membru al Comisiei Electorale Centrale:

Onorat Parlament,

În numele Comisiei Electorale Centrale ținem să vă mulțumim pentru că ați suplinit vacanța funcției și ați luat cont de recomandarea tuturor membrilor Comisiei Electorale Centrale, care au înaintat candidatura doamnei Munteanu.

Vă mulțumim pentru faptul că numiți membri ai Comisiei Electorale Centrale specialiști cu experiență de 10 ani în domeniul electoral din interiorul Comisiei Electorale Centrale, și nu din afara acesteia, cum, spre exemplu, sunt câțiva membri ai Comisiei Electorale Centrale care, în afară de a lua salariu, mai mult nu iau nimic, nu fac nimic.

Domnul Igor Grosu:

Mulțumirile le-am primit.

Mulțumim frumos. (*Rumoare în sală.*)

Mai avem de votat încă ceva și... (*Râde.*)

Am acceptat mulțumirile.

Mersi.

Mult succes.

Să mergem pe aceeași undă. (*Rumoare în sală.*) Mergem pe aceeași undă și continuăm cu **proiectul nr. 288 din 13.07.2022, proiectul Codului electoral al Republicii Moldova. Lectură finală.**

Doamna Olesea Stamate:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Este vorba de lectura finală la proiectul Codului electoral.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de lege pentru adoptarea Codului electoral.

Proiectul de lege a fost examinat și adoptat în lectura a doua în cadrul ședinței plenare a Parlamentului din data de 1 decembrie 2022.

În conformitate cu articolul 71 din Regulamentul Parlamentului, pentru proiectele de lege complexe și de coduri, lectura finală este obligatorie.

Totodată, în cadrul procedurii de redactare post-adoptare a proiectului de lege, s-au constatat unele neconcordanțe redacționale, care impun necesitatea adoptării proiectului de lege în lectură finală. Astfel, pentru înlăturarea acestor carențe, proiectul de lege nr. 288 se propune a fi examinat în lectură finală, cu anexarea la prezentul raport a proiectului redactat.

Ca rezultat al dezbaterilor, comisia, cu votul majorității membrilor, a decis să propună Parlamentului spre examinare și adoptare a proiectului de lege nr. 288 din 13.07.2022 în lectură finală.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Și noi vă mulțumim.

Întrebări la raport?

Doamnă Caraman,

Ați avut amendament în lectura a treia? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Nu, dacă sunt întrebări la... nu știu, amendamente? Parcă în lectura a treia n-am mai auzit de așa ceva.

Vă mulțumim frumos.

Luați loc, vă rog.

Rog să ne pregătim pentru procedura de vot.

Supun votului în lectură finală proiectul nr. 288 din 13.07.2022, proiectul Codului electoral al Republicii Moldova.

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul Codului electoral nr. 288 din 13.07.2022 susținut în lectură finală de 52 de deputați.

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Felicit Comisia Electorală Centrală, întreaga comunitate de funcționari electorali, toți cei care au muncit la acest document comprehensiv, important. Știu că înainte totul abia începe, aveți un proces laborios de elaborare a regulamentelor, a altor acte normative, astfel ca până în mai, înțeleg, să avem tot instrumentariul pregătit.

Vă mulțumim.

Și vă dorim mult succes.

Mergem pe aceeași undă, conex, **proiectul nr. 289**, vă rog.

Doamna Olesea Stamate:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Este vorba de cadrul conex la Codul electoral, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative nr. 289 din 13 iulie 2022.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative. Proiectul de lege, inițiativa legislativă a unui grup de deputați, prevede perfecționarea și ajustarea cadrului normativ conex la noul Cod electoral.

Scopul proiectului de lege este perfecționarea procedurilor electorale prin modificarea și ajustarea acelor acte normative care conțin dispoziții referitoare la alegeri, astfel încât să sporească tendințele de adoptare a noului Cod electoral.

Proiectul de lege a fost examinat și aprobat în prima lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului din data de 28 iulie 2022. Autorul, Comisia Electorală Centrală, de comun cu Comisia juridică, numiri și imunități, au desfășurat o serie de consultări publice pe marginea proiectului cu participarea tuturor părților interesate.

Pentru pregătirea proiectului de lege pentru lectura a doua, comisia sesizată în fond a examinat amendamentele din partea deputaților. Totodată, au fost examinate propunerile și obiecțiile din partea comisiilor permanente, avizul comun al Comisiei de la Veneția și OSCE/ODIHR, avizul Guvernului, avizul Centrului Național Anticorupție, expertiza anticorupție, avizul

Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, Congresului Autorităților Locale din Moldova, Asociației Promo-LEX, care sunt reflectate în sinteză, parte componentă a raportului.

Ca urmare a dezbaterilor în cadrul comisiei, a fost formulată o propunere de ajustare, care, la fel, este reflectată în sinteza amendamentelor și propunerilor. Proiectul de lege a fost definitivat și redactat fiind expus în anexa la prezentul raport.

Comisia, cu votul majorității membrilor săi, propune Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative înregistrat cu nr. 289 din 13 iulie 2022 în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Și noi vă mulțumim.

Stimați colegi,

Întrebări la raport?

Întrebări nu sunt.

Vă rog să luați loc.

Rog să ne pregătim pentru procedura de vot.

Stimați colegi,

Supun votului în lectura a doua proiectul nr. 289 din 13.07.2022, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative.

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 289 din 13.07.2022, în lectura a doua, susținut de 53 de deputați.

Vă mulțumesc.

În continuare, propun atenției dumneavoastră **proiectul nr. 380 din 11.10.2022, proiectul de lege privind Programul de rambursare a TVA pentru producătorii agricoli.**

Raportul comisiei – domnul Marian.

Domnul Radu Marian:

Da. Mersi mult.

Într-adevăr, un proiect de lege foarte așteptat de mulți, mulți ani de agricultori. Asta înseamnă că aproximativ 200 de milioane de lei vor fi eliberați în sectorul agricol, pe care agenții economici din acest domeniu îi vor putea folosi.

Deci, prezint raportul asupra proiectului nr. 380. Comisia economie, buget și finanțe, în contextul avizelor prezentate de comisiile parlamentare, Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, amendamentelor și avizelor Guvernului Republicii Moldova, a examinat pentru lectura a doua proiectul respectiv, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați ai Parlamentului, și comunică următoarele.

Cum spuneam, proiectul de lege prevede instituirea Programului de rambursare a TVA pentru producătorii agricoli pentru acoperirea datoriilor la impozite și taxe datorate de către aceștia, precum și mecanismul de implementare a Programului. Rambursarea TVA se va efectua pentru perioadele începând cu luna aprilie 2022 și până în luna iunie 2023 inclusiv.

Avizul Guvernului Republicii Moldova pe marginea acestui proiect de lege este pozitiv, cu propuneri și obiecții.

Obiecțiile și propunerile înaintate la proiectul de lege și rezultatele examinării acestora sunt expuse în anexa la prezentul raport.

Pornind de la cele menționate, comisia propune Parlamentului proiectul de lege spre examinare și adoptare în a doua lectură.

Domnul Igor Grosu:

Întrebări?

Domnul Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu am avut câteva amendamente la proiect, și anume amendamentul ceea ce ține de excluderea principiului de eligibilitate. Dacă a fost acceptat de comisie sau nu a fost acceptat de comisie amendamentul?

Domnul Radu Marian:

Care amendament?

Domnul Radu Mudreac:

Eliminarea principiului ceea ce ține de eligibilitatea agricultorilor, care beneficiază de rambursarea TVA-ului.

Domnul Radu Marian:

Care anume... ?

Domnul Radu Mudreac:

Ce aveți în vedere?

Domnul Radu Marian:

Păi, putem supune votului, este sinteza amendamentelor.

Domnul Igor Grosu:

Domnule Trubca,

Vă rog, ajutați.

Domnul Alexandr Trubca:

Da, ca să facem o mică clarificare... o mică clarificare.

Din câte eu cunosc, comisia a acceptat. Având în vedere că este necesar obligatoriu, conform prevederilor constituționale, avizul pozitiv al Guvernului, comisia a acceptat redacția propusă de Guvern. Și Guvernul a venit cu următoarea redacție. Deci, au acceptat excluderea criteriilor de eligibilitate în condițiile... criteriile care erau puse inițiale ce țin de necesitatea ca acel agricultor să demonstreze că a suferit în urma calamităților, dar și a extins dreptul de beneficiari de acest Program asupra a două categorii:

Prima, toți agenții economici care practică mai mult de 95 la sută din activitatea lor economică pe codurile CAEM 1116, ceea ce înseamnă sectorul agricol.

A doua, cei care au avut de suferit în urma embargoului impus de Federația Rusă și pot demonstra prezența culturilor multianuale pe terenurile pe care le dețin, cu certificat de la primărie.

Deci, aceștia sunt beneficiarii. Practic, beneficiază toți cei care fac agricultură în Moldova, inclusiv agricultură sau culturi multianuale.

Mersi.

Domnul Igor Grosu:

Domnul Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Ca să știți. Comisia când se întrunește, anunță autorii amendamentelor să participe în comisie să le poată argumenta. N-am fost invitat... n-am fost invitat. De aceea și a apărut întrebarea dată.

Al doilea amendament ceea ce ține cu extinderea perioadei: nu 30 iunie, dar 31 decembrie 2023.

Domnul Radu Marian:

Da, a rămas perioada propusă de Guvern. Repet, sumele sunt... Mă rog, dacă am lua toată suma, ar fi complicat, probabil. De aceasta, s-a impus o limită. Deci, a rămas la perioada care a fost propusă de Guvern. Dar putem să supunem votului amendamentul, dacă...

Domnul Trubca dacă poate să adauge, dacă vrea să adauge ceva?

Domnul Igor Grosu:

Domnul Trubca.

Domnul Alexandr Trubca:

Da, dacă aş putea... Fiindcă şi eu am avut un amendament care prevedea acelaşi lucru, care prevedea... şi domnul Mudreac. Guvernul pe ambele le-a refuzat, argumentând, din perspectiva mea, destul de just că perioada de implementare a proiectului... a Programului ţine de aprilie 2022 şi cumva acoperă inclusiv toamna, lucrările de toamnă din anul 2022, impozitele deja achitate vor fi restituite în contul bancar al agenţilor economici.

Respectiv... Şi, având în vedere că Programul a fost făcut ca urmare a condiţiilor meteorologice şi situaţiei regionale, preţuri înalte la inputuri şi logistică scumpă în contextul anului 2022, urmează să vedem care va fi anul 2023 din punct de vedere agricol. În cazul în care se va constata necesitatea extinderii Programului, poate fi prin amendament la legea respectivă sau printr-o modificare a legii de prelungit Programul.

Dar atât timp cât nu există o claritate a perioadei agricole pentru anul viitor, este suficient iunie 2023.

Mersi.

Domnul Igor Grosu:

Domnul Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Da, îi straniu când faci amendament, îţi refuză Guvernul şi tu spui că-i just. Mie mi-i interesant.

Dar întrebarea este destul de simplă. Ciclul agricol durează un de an de zile întreg. Prima jumătate de an acestea sunt investiţii. A doua jumătate de an, poate mai mult, toamna, colectarea a ceea ce... „se numără bobocii”, cum spun agricultorii: este ceva sau nu este pe lan?

De aceea, reieşind din faptul că în contul agricultorilor se află TVA de vreun 1 miliard şi 800 de milioane, aceasta, practic, a creditat statul cu acest TVA. Dumnealor, în timp de 6 luni de zile, vor putea cheltui TVA-ul pentru achitarea impozitelor conexe şi taxelor nu mai mult de 150 de milioane, bani pe care dumnealor i-au achitat.

De aceea, fiind un an întreg, aţi cheltuit 300 de milioane din contul lor, bani care stau în cont. Tare rău că se face calculul în felul acesta. Se creează impresia că acel ce a dat aviz la amendamentul dat, a văzut cartoful numai la McDonald's.

Domnul Radu Marian:

Deci, domnule Mudreac,

Haideţi aşa. Dumneavoastră aţi fost la guvernare tare mult timp. Este un program aşteptat de ani, de ani de zile, Programul de rambursare a TVA.

Eu iată văd de multe ori discuțiile acestea, că iată că aceasta... nemulțumiri. De ce n-ați făcut? Repet, 200 și ceva de milioane de lei.

Acum, dacă aveți amendament, îl propunem, îl votăm sau nu? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Pot să vă spun, dacă vreți acum, care sunt ale dumneavoastră, dacă au fost acceptate sau nu? Dar a trebuit să veniți la ședință.

Domnul Radu Mudreac:

Nu m-ați invitat.

Domnul Radu Marian:

Păi, se trimite e-mail. Trebuie să cunoașteți. Ce trebuie, eu sunt secretarul fiecărui deputat?

Mă scuzați, vă rog.

Domnul Igor Grosu:

Domnul Trubca.

Domnul Alexandr Trubca:

Două clarificări. În primul rând, ceea ce ține de așteptarea acestui Program: va fi de la 1 ianuarie. În politica bugetar-fiscală este propus dreptul la restituirea TVA pentru toți agenții economici din Moldova, inclusiv din sectorul agricol.

Ce ține de Programul acesta nemijlocit, el are o perioadă de 1 an și 2 luni care va fi implementat. Tot ce s-a achitat de către agricultori pentru acoperirea impozitelor sus-menționate, că îi impozit funciar, că sunt contribuțiile sociale sau medicale, sau impozitele pe venit ale persoanelor fizice angajate la agricultori, din perioada aprilie până la momentul intrării... legii, ceea ce s-a achitat va fi restituit în contul bancar al agricultorilor.

Deci, haideți să nu speculăm că este vorba doar de 6 luni, e vorba de 1 an și 2 luni: aprilie 2022 – iunie 2023. Respectiv, politica respectivă, Programul respectiv are o implementare de 1 an și 2 luni.

Mersi.

Domnul Igor Grosu:

Haideți să trecem, vă rog, la procedura de vot, că da, când se începe ping-pongul acesta, nu se termină.

Domnule Mudreac,

Dați citire amendamentului dumneavoastră, vă rog.

Domnul Radu Mudreac:

Primul amendament este excluderea principiului eligibilității agricultorilor.

Domnul Igor Grosu:

Stimați colegi,

Rog, atenție.

Supun votului amendamentul domnului Mudreac.

Rog, inițiem procedura de vot. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Câte? Nu știu câte amendamente sunt. Câte sunt? Dacă o să vreți să susțineți... Da, trageți o fugă. Dar eu simt că nu ne paște pericolul acesta.

27.

Al doilea amendament, domnule Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Al doilea amendament prevede înlocuirea termenului, adică perioadei „30 iunie” – „31 decembrie”. Adică extinderea perioadei de rambursare a TVA-ului de la 6 luni la 1 an de zile. Aceasta-i.

Mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Parcă ați zis că 1 an și 2 luni? Cum... vreți să micșorăm atunci sau ce? Bun... bun. Pur și simplu, supunem votului.

Da, vă rog, atenție.

Supunem votului amendamentul prezentat de domnul deputat.

Rog, inițiem procedura de vot.

Amendamentul a întrunit 24 de voturi.

Vă mulțumesc.

Următorul amendament, domnule Mudreac. *(Voce nedeslușită din sală.)*

În continuare – domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

N-am amendament, dar vroiam să adresez o întrebare domnului președinte de comisie, pentru că noi avem foarte multe programe pentru agricultori, totuși. Noi, pe de o parte, avem Fondul de subvenționare cu 1 miliard 700, avem acest Program de rambursare a TVA-ului, care nu este valabil pentru alte ramuri, dacă eu înțeleg corect, și mai avem și subvenționarea costurilor salariale, a impozitelor în bugetul de asigurări sociale cu 6 la sută pentru această ramură.

Eu aș vrea, totodată, încă o dată să subliniem că este foarte important noi să avem aceste măsuri de suport, dar, în egală măsură, să vedem și randamentul economic al investițiilor pe care le facem în agricultură.

Am vrut să vă întreb: dacă programe similare există și pentru alte ramuri sau sunt dedicate doar agricultorilor și de ce apare necesitatea unui asemenea program, în general, dacă, de principiu, ei, dacă ar avea vânzări și ar rambursa TVA-ul, care le-a fost colectat la import?

Domnul Radu Marian:

Bun. Există programe similare, acum în politica fiscală o să fie și conceptul de trecere a TVA în cont, un lucru care trebuia făcut de foarte mult timp, așa cum se întâmplă în toate țările europene. Deci, cumva, în principiu, da, statul ar trebui să ramburseze... aceluia agent economic TVA-ul care i se datorează, și iată, prin politica fiscală, o să facem asta pentru toți agenții economici. Acum înțeleg... pentru agricultori e un concept un pic mai diferit, dar, mă rog, e vorba de TVA-ul care trebuia, oricum, să fie întors.

Există și alte programe de suport, pe care pot să le acceseze agricultorii, prin ODA. Așa că încurajăm... îi încurajăm să le acceseze și pe acestea, mai ales că ODA o să aibă buget de... semnificativ mai mare... o să se majoreze până la aproape 1 miliard de lei și o să fie mai multe oportunități de finanțare, și o să fie eligibili și agricultorii... IMM-urile, cel puțin.

Mersi...

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

Alte întrebări nu sunt.

Vă rog să luați loc.

Rog să ne pregătim pentru procedura de vot.

Stimați colegi,

Supun votului în lectura a doua proiectul nr. 380 din 11.10.2022, proiectul de lege privind Programul de rambursare a TVA pentru producătorii agricoli. Lectura a doua.

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 380 din 11.10.2022, proiectul de lege privind Programul de rambursare a TVA pentru producătorii agricoli, susținut în lectura a doua de 70 de deputați.

Vă mulțumesc. *(Gălăgie în sală.)*

Următorul proiect propus atenției dumneavoastră este **proiectul nr. 154 din 21.04.2022, proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare, lectura a doua.**

Raportul Comisiei politice externe și integrare europeană – domnul Groza.

Domnul Ion Groza:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Raport la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare.

Comisia politică externă și integrare europeană, cu votul unanim al membrilor prezenți (7 „pentru”), propune Parlamentului adoptarea proiectului de lege nr. 154 din 21.04.2022 în lectura a doua.

Raport finalizat.

Domnul Igor Grosu:

Mulțumim.

Stimați colegi,

Întrebări la raport?

Întrebări nu sunt.

Vă rog să luați loc.

Rog să ne pregătim pentru procedura de vot.

Stimați colegi,

Supun votului în lectura a doua proiectul nr. 154 din 21.04.2022, proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare.

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 154 din 21.04.2022, proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare, susținut de 70 de deputați.

Vă mulțumesc.

Următorul proiect, **proiectul nr. 284 din 11.07.2022, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea ocrotirii sănătății și Legea privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane).**

Raportul comisiei – domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Stimați colegi,

Supun atenției raportul definitivat asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative nr. 284.

Comisia protecție socială, sănătate și familie, potrivit atribuțiilor sale, a examinat proiectul pentru a doua lectură. (*Gălăgie în sală.*)

În comisie au parvenit avizele consultative ale comisiilor parlamentare, Direcției generale juridice, Centrului Național Anticorupție, precum și avizul Guvernului. În baza propunerilor și amendamentelor, a fost întocmită sinteza și redactat proiectul de lege, anexate la raport.

Comisia a examinat de urgență, la 8 decembrie, în ședință, propunerea Guvernului nr. 22 din sinteză de a exclude posibilitatea oferirii unei indemnizații pentru donatorii de celule reproductive și a respins-o, acceptând următoarea formulă. Astfel, comisia a ajuns la concluzia că alineatul (2) din articolul 12¹ va avea următorul cuprins:

„(2) Donatorii de celule reproductive pot primi o compensație, care să acopere cheltuielile și inconveniențele legate de procedura de donare, examinările și tratamentele medicale aferente, pierderea veniturilor și alte cheltuieli justificate, cauzate de actul donării. Compensația oferită donatorilor de celule reproductive va fi achitată de către pacienții care solicită procedura de donare, doar prin intermediul instituției medicale ce acordă astfel de servicii”.

Cu votul unanim, membrii comisiei propun adoptarea în lectura a doua a proiectului de lege de către plenul Parlamentului, ținând cont de propunerea înaintată.

Aș menționa aici doar că față de varianta inițială din proiect a fost exclusă posibilitatea prestării serviciilor de transplant al organelor de către agenții privați. În continuare asta rămâne a fi o prerogativă doar a instituțiilor publice. Și, în egală măsură, a fost redactată această formulare legată de compensația acordată donatorilor.

Dacă sunt întrebări?

Domnul Igor Grosu:

Stimați colegi,

Întrebări la raport?

Întrebări nu sunt.

Vă rog să luați loc.

Rog să ne pregătim pentru procedura de vot.

Supun votului în lectura a doua proiectul nr. 284 din 11.07.2022, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995 și Legea privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane nr. 42/2008).

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 284 din 11.07.2022 susținut în lectura a doua de 62 de deputați.

Vă mulțumesc.

Următorul proiect propus atenției dumneavoastră este **proiectul nr. 331 din 29.07.2022, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul fiscal nr. 1163/1997, Legea nr. 414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule).**

Prezintă doamna deputată Dascălu.

Vă rog.

Doamna Iulia Dascălu:

Mult stimată domnule Președinte,

Stimați colegi deputați și deputate,

Prezint atenției un proiect de lege care vine să repare greșeala admisă de precedentă guvernare privind aspectele ce vizează autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova cu plăcuțele probe.

Vă informez că Agenția Servicii Publice din data de 1 martie 2018 a început eliberarea certificatelor de înmatriculare provizorie și plăcuțele probe, dar acestea erau eliberate agenților economici doar pentru a fi înstituite plăcuțele. În rest, autovehiculele respective nu aveau plătit impozitul rutier, nu aveau asigurarea și nu aveau revizia tehnică.

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ sunt: stabilirea unor condiții speciale pentru subiecții care au ca scop înmatricularea provizorie pentru probe a autovehiculelor.

În acest context, proiectul vine cu următoarele modificări:

Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163 din 24 aprilie 1997, la articolele 338 și 342.

La articolul 338 alineatul (1), textul „permanent sau temporar în Republica Moldova” se substituie cu textul „permanent, temporar sau provizorie pentru probe în Republica Moldova”.

„Articolul 342² „Norme speciale privind perioada fiscală și calcularea taxei pentru înmatricularea provizorie pentru probe

(1) Perioada fiscală este de 90 de zile calendaristice din ziua achitării taxei.

(2) Taxa se achită în mărime de 25% din cotele taxei stabilite conform anexei nr. 1 la prezentul titlu.

(3) La expirarea termenului de la alineatul (1) din prezentul articol, subiecții impunerii vor achita taxe conform articolului 339 din prezentul cod.”

Legea nr. 414 vine cu următoarele modificări. Este Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule. Se completează cu alineatul (2²) cu... (2¹), mă scuzați, cu următorul cuprins: „Se permite încheierea contractelor de asigurare cu perioade de asigurare mai mici decât 12 luni pentru autovehiculele înmatriculate provizoriu pentru probe, dar nu mai mici de 15 zile.”

Prin derogare de la prevederile articolului 7 alineatul (2) din Codul fiscal și ale articolului 56 alineatul (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege va intra în vigoare la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Stimați colegi,

Vreau să vă rog să susținem acest proiect de lege, pentru că odată ce un autovehicul a ieșit din curte sau din parcare auto, el deja prezintă pericol la trafic. Și atâta timp cât el nu are revizia tehnică, pentru că noi știm că agenții economici care comercializează astfel de autovehicule, toate aceste unități de transport sunt „second-hand”, adică la mâna a doua, și neavând revizie tehnică, neavând asigurare obligatorie auto, ele oricum prezintă pericol.

Vă rog mult să susținem acest proiect și să oferim legalitate acestor plăcuțe probe care sunt predestinate anume agenților economici care comercializează aceste unități de transport.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

Trecem la sesiunea de întrebări.

Prima întrebare – domnul Chiriac.

Domnul Igor Chiriac:

Stimată doamnă autoare,

Țin să vă felicit cu acest proiect de lege. Este un proiect binevenit, precum ați comunicat și dumneavoastră. Astfel de mijloace de transport există, dar nu se achită nici taxa de drumuri, aceste mijloace nu trec revizia tehnică, nu au asigurare de răspundere civilă.

Vreau să vă întreb câte astfel de mijloace de transport cu numere probe la moment sunt înregistrate în Republica Moldova?

Doamna Iulia Dascălu:

Din datele pe care eu le dispun de la Agenția Servicii Publice, momentan, avem în jur de 3500 de mii de astfel de autoturisme cu plăcuțe probe. Și la fiecare agent economic, așa, în medie, ar reveni câte 400–500 de plăcuțe.

Domnul Igor Grosu:

Domnul Chiriac – a doua întrebare.

Domnul Igor Chiriac:

Doamnă Dascălu,

Spuneți-ne, vă rog, care ar fi mijloacele bănești care ar ajunge în bugetul de stat după adoptarea acestui proiect de lege?

Doamna Iulia Dascălu:

Vă referiți la impozitul rutier?

Domnul Igor Chiriac:

Mă refer...

Doamna Iulia Dascălu:

Din impozitul rutier?

Domnul Igor Chiriac:

Mă refer la impozitul rutier, da.

Doamna Iulia Dascălu:

Deci, din impozitul rutier, la bugetul de stat am acumula anual în jur de un milion de lei. Și să nu uităm faptul că 4 ani de zile aceste autoturisme au circulat fără să achite impozitul rutier și pierderile îs cam... undeva de peste 4 milioane de lei.

Domnul Igor Grosu:

Mulțumim.

În continuare – domnul Burduja.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă Dascălu,

Spuneți, vă rog, iată, foarte bine că ați nominalizat suma de un milion de lei, ca și cum, în viziunea dumneavoastră, ar fi pierderi la buget. Nu excludem. Dar spuneți, vă rog, cum credeți dumneavoastră acel agent economic care va realiza acel mijloc de transport pe seama căruia s-a plătit aceste 25 la sută din impozitul rutier, unde va introduce aceste cheltuieli? Nu vor cădea ele în viitorul cumpărător al acestui mijloc de transport? Adică, nu vor fi...

Doamna Iulia Dascălu:

Nu, nu vor fi, cu siguranță, nu.

Domnul Petru Burduja:

Dar cum?

Doamna Iulia Dascălu:

Cu siguranță, nu.

Domnul Petru Burduja:

Cum nu? Ei, da!

Doamna Iulia Dascălu:

Pentru că nu. (*Râsete în sală.*)

Domnul Petru Burduja:

Vreți să spuneți că el o să le dea în pierdere? (*Rumoare în sală.*)

Doamna Iulia Dascălu:

Domnule Burduja,

Eu vă rog frumos, când formulați niște întrebări, să fie mai aproape, așa, de proiectul de lege.

Domnul Petru Burduja:

Eu cred că pentru cetățeanul simplu care procură mașini, întrebarea îi foarte clară.

Doamna Iulia Dascălu:

E clară în ce?

Domnul Petru Burduja:

În aceea că acest un milion de lei, la care dumneavoastră vă referiți...

Doamna Iulia Dascălu:

Așa.

Domnul Petru Burduja:

... va fi inclus în costul de vânzare a acelor mijloace de transport. Aceasta am avut în vedere.

Doamna Iulia Dascălu:

Domnule Burduja,

Pe noi astăzi ne interesează acel moment că acești agenți economici ar trebui să achite taxe, așa cum achită și toți ceilalți, să aibă revizie tehnică, pentru că este important pentru noi acest lucru, și să aibă și asigurarea obligatorie, pentru că este nu mai puțin important decât revizia tehnică.

Și ca să cunoașteți dumneavoastră. La înmatricularea unui autovehicul se solicită în mod obligatoriu să fie achitat impozitul rutier, să aibă asigurare obligatorie. Și, atunci, raportul tehnic poate fi eliberat fiecărui cumpărător de autoturism, în cazul de față, dacă noi ne referim la cei care procură astfel de autovehicule.

Domnul Igor Grosu:

Domnul Burduja – a doua întrebare.

Domnul Petru Burduja:

Da. Mulțumesc.

Deci, încă o dată, noi înțelegem foarte bine despre ce plăți este vorba și în cazul impozitului rutier noi am înțeles.

Dar puteți să ne spuneți dumneavoastră așa, care ar fi impactul că toate aceste mașini obligatoriu vor trebui să fie asigurate pe un termen de maximum 90 de zile, cam câți bani s-ar strânge în urma acestei măsuri? Pentru că noi înțelegem foarte bine că raportul de revizie tehnică apare în momentul când apare și contractul de vânzare-cumpărare între vânzător și cumpărător. Dar aici este vorba că acel care intermediază vânzarea va fi nevoit să achite plata pentru compania de asigurare, ca ea să poată ieși cu aceste plăcuțe probe. Asta nu înseamnă că mașina este asigurată. Și mai mult decât atât, termenul de 90 de zile poate nici să nu fie consumat, el poate să fie 2 săptămâni, de exemplu.

În cazul dat, această sumă care, de asemenea, va fi inclusă în prețul de vânzare a mașinii de către intermediarul vânzărilor, iarăși va fi achitată de cumpărător. Vrem să știm dacă ați făcut o estimare, cam ce sumă asta ar fi pentru companiile de asigurări?

Doamna Iulia Dascălu:

Eu vin cu o precizare.

Stimatul meu coleg,

În primul rând, asigurarea nu va fi de 90 de zile, dumneavoastră, probabil, nu ați înțeles. Nici maximum 90 de zile nu va fi, minimal va fi 15 zile. Agentul economic este în drept să selecteze, dorește el 15 zile, dorește el 30 de zile, 60 de zile, atât cât socoate el necesar, până la înstrăinarea autoturismului.

Doi la mână. O estimare privind asigurările medicale, eu nu pot astăzi să vă dau dumneavoastră, pentru că eu nu știu agentul economic pentru câte zile dorește el să perfecteze o poliță de asigurare. Cert este faptul că CNPF-ul permite și va schimba în tabelul de prime perioada de asigurare de la 15 zile și până la 12 luni.

Domnul Igor Grosu:

Domnul Burduja.

Doamna Iulia Dascălu:

Eu știu că dumneavoastră vă plac asigurările, dar mie și mai tare îmi plac.

Domnul Igor Grosu:

Domnul Burduja.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Deci, CNPF-ul niciodată nu a administrat asigurările medicale, cum v-ați referit dumneavoastră, e vorba de răspunderea civilă auto. Și nu încurcați, vă rog, termenii aceștia, pentru că sunteți din domeniu.

Deci, noi am adresat o întrebare simplă și pertinentă: care va fi estimativ aceste 15 zile în mediu, dacă spuneți dumneavoastră minimum, ca plată pentru companiile de asigurare? Ca să excludem situația de gândire asupra lobării intereselor companiilor de asigurare. Haideți de acum s-o spunem și așa deschis, dacă dumneavoastră spuneți că eu încerc cumva să...

Doamna Iulia Dascălu:

Domnule Burduja,

Eu am să vă transmit prin poșta electronică link-ul privind tarifele polițelor de asigurare obligatorie auto, la care dumneavoastră o să faceți un calcul, reieșind din tariful anual, împărțiți la 15 zile, 30 de zile, în dependență de capacitatea cilindrică. Și o să vă scoateți real ce sume vor încasa companiile de asigurări. Important acum e nu cât o să încaseze companiile, importantă este viața omului la trafic.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

Domnul Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimată doamnă autoare,

Să reieșim din modul practic. Un agent economic are pentru vânzare, ca exemplu, 50 unități de transport noi. La ziua de astăzi, dumnealui are 15 numere probe, care ele sunt și cu asigurare acele 15 numere. O mașină poate să se comercializeze într-un an, poate și 2, poate și 3. Atunci când vine un cetățean, un cumpărător și solicită ca să facă un test, ia și numărul probă. Asta nu este garanția că dumnealui, cumpărătorul, o s-o cumpere.

Dar în caz că se întâmplă ceva la momentul testării automobilului, asta îi garantează că transportul, în cazul accidentului și este vinovat, va fi reparat. Ca să dăm într-o parte. Acele 15 numere sunt achitate de către acel deținător de acel transport.

Ce propuneți dumneavoastră? Acele 50 de unități urmează să fie asigurate toate. Cum poate să fie ele toate 50 asigurate? În cazul când... să fie asigurate numai în cazul când obține pașaportul tehnic, unde se indică toate

datele la transport. Ele trebuie să fie înregistrate, ele trebuie să fie... să li se elibereze să achite taxa de drumuri, asigurarea la toate 50. El nu poate să mai folosească un număr probă de la o mașină la alta.

Doamna Iulia Dascălu:

Păi, așa și va fi. Așa și va fi, la fiecare unitate de transport, care se înmatriculează la Biroul de înmatriculare, deci, în aceeași zi, în același moment când se înmatriculează, i se va perfecta polița de asigurare...

Domnul Radu Mudreac:

Ea nu-i înmatriculată, ea e unitate de transport nouă și stă în parcare.

Doamna Iulia Dascălu:

Domnule Furculiță,

Eu ceea ce-am vorbit acum și dacă ați fost atent la proiectul de lege, eu clar am zis că... (*Rumoare în sală.*)

A, domnul Furculiță am zis... domnul Mudreac.

Nu contează. (*Rumoare în sală.*) E tot aceeași. (*Râde.*)

Eu clar am lămurit că fiecare unitate de transport va beneficia de polița de asigurare obligatorie, va trece revizia tehnică și va achita impozitul rutier, doar că la condiții speciale, așa cum v-am zis: 15 zile pentru poliță și 90 de zile impozitul rutier, 25 la sută din cost.

Dacă, spre exemplu, un autovehicul cu o capacitate cilindrică anumită achită 1400 de lei pe an, se împarte la 12 luni, se face media, se înmulțește la 3 luni și taxa este în jur de 200 de lei. În cazul când acest autoturism nu a fost înstrăinat timp de 3 luni de zile, agentul economic este obligat să achite impozitul rutier pe un an înainte.

Plus la toate, ce am vrut să vă zic încă la întrebarea pe care mi-ați pus-o dumneavoastră referitor la ce se întâmplă mai departe dacă el n-a înstrăinat timp de un an sau timp de 3–4 luni? Deci, eu am consultat... deci, de 4 ori am petrecut consultările publice cu agenții economici nemijlocit, la care toți, practic, au participat și care mi-au spus că dacă, până la pandemie, o unitate de transport se înstrăina timp de jumătate de an, poate chiar și 8–9 luni de zile, imediat după pandemie, practic, fiecare a doua mașină se aduce la comandă. Ele maximum ce stau în parcare asta e o lună de zile. Eu vorbesc de unitățile de transport importate, la mâna a doua.

Cred că am fost explicită.

Domnul Igor Grosu:

Domnul Mudreac – a doua întrebare.

Domnul Radu Mudreac:

Eu cred că v-ați auzit singură ce ați spus până acum care sunt taxele și pierderile, și cheltuielile și pe ce perioadă de timp, pe care le-ați menționat dumneavoastră.

De aceea, încă o dată menționez. Ceea ce spuneți dumneavoastră acum asta nu este mai mult nimic decât ceea ce au menționat și colegii, o lobare de interese nu în folosul cumpărătorului, dar în folosul asiguratorilor.

Doamna Iulia Dascălu:

Nu are aici nimic cumpărătorul și cu acel care înstrăinează, cel care comercializează unitatea de transport. Dumneavoastră vreți să faceți acum un pic de show, dar asta este.

Domnul Igor Grosu:

Domnul Furculiță – în continuare.

Vă rog.

Domnul Corneliu Furculiță:

Da, să nu considerați că m-am supărat.

Doamna Iulia Dascălu:

Dar nici n-am...

Domnul Corneliu Furculiță:

Am apăsat butonul mult mai înainte.

Spuneți-mi, vă rog, din practica căror țări v-ați inspirat introducând aceste modificări? Dacă există astfel de practică în țările europene, în special la vecinii noștri?

Dacă cunoașteți că... eu știu, în majoritatea țărilor Uniunii Europene, această normă nu se aplică. Plăcuța probă este destinată pentru acele mașini care sunt expuse către vânzare pentru a efectua un scurt test. Evident, cu astfel de plăcuțe nimeni nu circulă în decursul câtorva zile sau câtorva ore, se efectuează scurt un test care este pentru cumpărător de a se determina în privința achiziționării acestui mijloc de transport.

Cum considerați în acest caz, dat fiind faptul că Republica Moldova nu este producător de automobile, de regulă, populația este îndreptată înspre mașini de mâna a doua, da, într-adevăr, fiindcă sunt mai ieftine, va facilita sau nu această măsură și inițiativa dumneavoastră cumpărarea mașinilor în Republica Moldova?

Doamna Iulia Dascălu:

Domnule Furculiță,

Dacă vreți să fiu directă și să vă răspund sincer la această întrebare, pot s-o fac. Vreau să vă spun că agenții economici cu plăcuțele probe fac nu doar test-drive.

Cunosc o multitudine de cazuri, când proprietarii acestor parcări auto, ei și toate rudele lor se plimbă bine cu plăcuțele probe timp de un an de zile, neachitând impozitul rutier, neachitând polița de asigurare, nu perfectează această poliță și nici nu achită această poliță, nu trec revizia tehnică. Și aceasta este foarte regretabil.

Și doi la mână. Până astăzi, deja de o perioadă de jumătate de an, știți ce spun agenții economici? Ei fac test-drive în parcare. Eu vreau ca, după ce noi votăm acest proiect de lege, să nu se mai facă test-drive în parcare, dar să iasă la trafic, că, într-adevăr, clientul care procură unitatea de transport să simtă și să se convingă că procură un lucru util pentru el.

Domnul Igor Grosu:

Domnule Furculiță,

A doua întrebare.

Domnul Corneliu Furculiță:

Deci, dumneavoastră anume ați găsit și soluția că următoarele... sau după intrarea în vigoare a acestei legi, nu dă Doamne să se întâmple, o să fie testele în interiorul parcării. Aceasta este clar.

Eu, totuși, v-am întrebat din practica căror țări v-ați inspirat și dacă există astfel de practică în țările normale?

Vă rog să-mi răspundeți.

Doamna Iulia Dascălu:

Domnule Furculiță,

Nu m-am inspirat de nicăieri. Aceasta a fost doleanța agenților economici, care nu sunt asigurați totalmente cu aceste plăcuțe probe.

Domnul Igor Grosu:

A treia întrebare?

Nu, haideți, între prima și a doua lectură, o să avem timp să polemizăm.

Domnul Furculiță.

Domnul Corneliu Furculiță:

Ca să fim și auziți. Și așa... astăzi, dacă o astfel de mașină cu plăcuțe probe iarăși din nefericire, spre exemplu, este într-un accident rutier, firma corespunzătoare cu plăcuțe achită despăgubiri sau nu?

Doamna Iulia Dascălu:

Da, ea achită. În cazul când ei nu au fost asigurați, agentul economic este obligat să achite despăgubiri din contul agentului economic. Da, dar să nu încurcăm o asigurare de 200 de lei și cu o despăgubire de 200 de mii de lei. Haideți să fim serioși. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Paguba se achită integral, corect, de către agentul economic. Și cred că nu este interesant agentului economic să achite 200 de mii de lei o despăgubire. Și nu mai dea Dumnezeu grad de invaliditate în cazul unui accident rutier, apoi el achită mult și bine. După care mai bine cred că el perfectează o poliță de asigurare obligatorie.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

În continuare – domnul Reidman. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Doamna Iulia Dascălu:

Sunt și de 400 de mii.

Domnul Oleg Reidman:

Da, mersi... mersi.

Mie îmi pare că noi avem niște probleme juridice... juridice. Cui aparține autovehiculul cu plăcuțe probe, cui îi aparține? La agentul economic, așa?

Doamna Iulia Dascălu:

Da, agentului economic, corect.

Domnul Oleg Reidman:

Cine este „страхователь”?

Doamna Iulia Dascălu:

Compania de asigurări.

Domnul Oleg Reidman:

Compania. Cine este la volan în momentul accidentului?

Doamna Iulia Dascălu:

La volan... deci, agentul economic. Dacă...

Domnul Oleg Reidman:

Nu, la volan este... тот, кто пробует, тот, кто пробует, тот кто тестирует. За рулем он в это время. Известно, что страховой полюс выписывается на владельца. И он может внести туда одного, двух еще, тех кому можно управлять данным автомобилем.

Doamna Iulia Dascălu:

Nu-i așa.

Domnul Oleg Reidman:

Cu plăcuțe probe... их может быть много. Не один, не два, не три. И за рулем виновником... accidentului, если такой наступит, да, будет тот,

кто за рулем. И здесь коллизия юридическая. Независимо от того, кто что платил, будет такая, что никто ничего никому не заплатит.

Doamna Iulia Dascălu:

Domnule Reidman,

Vreau să vă zic că persoana juridică achită tarif special. Deci, este mult mai mare decât achită o persoană fizică. Și la volanul oricărei unități de transport, dacă este pe persoană juridică, este număr nelimitat de persoane. Putem urca și pisica la volan.

Domnul Igor Grosu:

Domnule Reidman,

A doua întrebare.

Domnul Oleg Reidman:

Мы делаем специальную страховку или все-таки страховка авто гражданской ответственности?

Doamna Iulia Dascălu:

Noi perfectăm poliță de asigurare obligatorie auto pe persoană juridică. Dar atunci când este pe persoană juridică, repet, numărul este nelimitat de persoane, conform Legii nr. 414 cu privire la asigurări.

Domnul Oleg Reidman:

Nu știu, nu știu aceasta.

Doamna Iulia Dascălu:

V-am zis eu și o să știți.

Domnul Oleg Reidman:

Я понимаю, экономические агенты, которые располагают многими автотранспортными средствами, и которые нанимают водителей, там они действительно страхуют сами все эти автомобили. И каждый водитель имеет мандат...

Doamna Iulia Dascălu:

Foia de parcurs.

Domnul Oleg Reidman:

Mandat, foia de parcurs. И там все понятно юридически. Здесь, вот в этой части, вопрос совершенно не доработан. Поэтому я думаю, что нужно вот эти вопросы уладить сперва.

Doamna Iulia Dascălu:

Veniți cu amendament în lectura a doua, poftim.

Domnul Oleg Reidman:

Amendament, давайте так, давайте тот, кто будет делать закон, будет стараться делать его хорошо. Amendament... это не есть помощь автору закона в ликвидации дыр, которые в этом законе есть. Правда?

Doamna Iulia Dascălu:

Domnule Reidman,

Încă o dată repet, agentul economic are posibilitatea... deci, conform legii, pot urca la volan un număr nelimitat de persoane, conform foii de parcurs. Atunci când proprietarul parcării auto respective a urcat la volan un potențial cumpărător, el imediat este inclus în listă.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

Alte întrebări nu sunt.

Vă rog să luați loc.

Doamna Iulia Dascălu:

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Raportul Comisiei economie, buget și finanțe – domnul Marian.

Domnul Radu Marian:

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul respectiv și comunică următoarele.

Scopul proiectului, reiterez, este în a stabili anumite norme și condiții speciale pentru subiecții care au ca scop înmatricularea provizorie pentru probe a autovehiculelor.

În acest sens, se propune aplicarea unei taxe pentru înmatricularea provizorie pentru probe a autovehiculelor, precum și permiterea încheierii contractelor de asigurare pe perioade mai mici de 12 luni, dar nu mai mici de 15 zile.

Deci, avem și avizul Guvernului care este pozitiv, însă, cu propuneri și obiecții. Da, de asemenea, o să luăm în considerare cumva întrebarea colegului, domnului Furculiță, referitor la practicile din alte țări. O să facem o analiză la comisie și o s-o prezentăm ulterior plenului.

Pornind de la cele menționate și ținând cont de avizele comisiilor permanente și al Direcției generale juridice, comisia propune Parlamentului aprobarea proiectului în prima lectură.

Domnul Igor Grosu:

Scuzați, noi am avut o mini-ședință cu colegul și...

Întrebări?

Întrebări nu sunt la raport.

Domnule Marian,

Luați loc, vă rog.

Stimați colegi,

Rog să ne pregătim pentru procedura de vot.

Supun votului în prima lectură proiectul nr. 331 din 29.07.2022, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul fiscal nr. 1163/1997, Legea nr. 414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule). Lectura întâi.

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 331 din 29.07.2022 susținut de 51 de deputați.

Vă mulțumesc.

În prima lectură.

Următorul proiect propus atenției dumneavoastră este **proiectul nr. 439 din 01.12.2022, proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (ocuparea forței de muncă) (Legea cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj), lectura întâi.**

Prezintă domnul Cușca Vasile, secretar de stat, Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Vă invit la tribuna centrală.

Domnul Vasile Cușca – secretar de stat al Ministerului Muncii și Protecției Sociale:

Bună ziua!

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, care prevede modificarea Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, precum și a Codului fiscal al Republicii Moldova.

Ajustările propuse în proiectul de lege au două obiective majore: să îmbunătățească accesul șomerilor și al angajaților la serviciile și măsurile de

ocupare a forței de muncă și să faciliteze procedura de obținere a licenței de activitate de către agențiile private pentru ocuparea forței de muncă.

Proiectul prevede majorarea cuantumului bursei acordate șomerilor, care urmează cursuri de formare profesională de la 15% la 35% din salariul mediu pe economie sau, cu alte cuvinte, de la 1485 la 3465 de lei.

Totodată, proiectul își propune să susțină șomerii care doresc să inițieze o afacere, prin majorarea cuantumului subvenției acordate de la 50% la 80% din costul afacerii, iar cuantumului subvenției va fi mărit de la 10 salarii la 20 de salarii medii pe economie. Dacă să vorbim în bani, în mijloace financiare, adică de la 99000 va fi subvenția până la... majorată până la 198000.

O altă prevedere importantă a proiectului de lege vizează sporirea numărului de angajatori, care creează sau adaptează locuri de muncă pentru persoane cu dizabilități. Astfel, prin proiect, propunem ca să fie redus numărul de luni pentru care este condiționată acordarea subvenției, pentru care persoana cu dizabilități să fie angajată în câmpul muncii, de la 18 luni la 12 luni, pentru că mulți angajatori din cauza că este o condiție, cel puțin, 18 luni să ofere locul de muncă sau să asigure un loc de muncă pentru persoane cu dizabilități, ei nu tot timpul sunt deschiși pentru a beneficia de această subvenție, de această facilitate.

Un alt obiectiv al proiectului este reducerea birocrăției în procesul de obținere a licenței de către agențiile private pentru activitate... deplasarea în străinătate a lucrătorilor emigranți. În acest sens, a fost sau se propune simplificarea acestei proceduri. Modificarea efectuată în legislație va contribui la formalizarea activității agențiilor private pentru ocuparea forței de muncă, adică vom avea niște prevederi mai clare ce țin de activitatea agențiilor private. Totodată, în proiectul de lege avem și propuneri pentru îmbunătățirea procedurii de verificare a acestor... sau intermediarului, în cazul ocupării persoanelor... cetățeni ai Republicii Moldova, care vor să se angajeze peste hotarele republicii.

În Codul fiscal se propune de a fi scutit sau de a nu fi impozitate... supuse impozitării subvențiile care se acordă pentru mobilitatea forței de muncă. Și aici vorbim despre indemnizația unică de încadrare în muncă și subvenția pentru acoperirea cheltuielilor de transport pentru persoanele cu dizabilități severe și accentuate. Aceste modificări sau, de exemplu, subvenția pentru cheltuieli de transport... această măsură – subvenția a fost inclusă tot în Legea nr. 105 în acest an, deja sunt și mecanismele de implementare aprobate. Este o problemă ce ține de scutirea sau neaplicarea impozitelor asupra acestor subvenții.

Pentru informare, în anul 2023, pentru toate măsurile de ocupare a forței de muncă sunt planificate în jurul a 41 de milioane de lei, dintre care pentru formarea profesională – 18,3 milioane de lei, iar pentru subvențiile

în afaceri și inițiative locale în mediul rural avem a câte 1 milion de lei pentru fiecare din aceste măsuri.

Reieșind din cele menționate, rog să susțineți proiectul de lege în prima lectură.

Mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Și noi vă mulțumim.

Trecem la sesiunea de întrebări.

Doamna Caraman.

Doamna Diana Caraman:

Очень полезный проект, есть очень нужные вещи, которые вы предлагаете.

Ко мне обращаются некоторые люди, оказавшиеся, к сожалению, безработными, с вопросом о том насколько министерство и мы, как депутаты, готовы принять поправку, чтобы они получали вот эти компенсации, начиная с первого дня регистрации? Потому что насколько я знаю они получают его на третий месяц после того как зарегистрируются на бирже труда, и 3 месяца люди находятся в подвешенном состоянии, без дохода. И как вы рассматриваете такой вопрос, если мы сделаем такую поправку?

Domnul Vasile Cușca:

А какие компенсации?

Doamna Diana Caraman:

Когда на бирже труда, им через 3 месяца начинают выплачивать ну, не компенсацию, а вот эту вот помощь от государства.

Domnul Vasile Cușca:

Ajutor de șomaj sau ce?

Doamna Diana Caraman:

„Șomaj”, да, мы же про „șomaj” говорим, безработица.

Domnul Vasile Cușca:

OK. În genere, legislația cu privire la ocuparea forței de muncă și Legea nr. 105 nemijlocit, în anul curent, noi am operat mai multe modificări la această lege. E clar că sunt și unele aspecte încă care trebuie îmbunătățite. Și noi, ca minister, vom mai veni și cu alte măsuri, propuneri de modificare a legii, pentru a soluționa și alte probleme. Nu este cred că o problemă, putem să discutăm la acest aspect, inclusiv în lectura a doua, dacă va fi necesar.

Domnul Igor Grosu:

În continuare, doamnă Caraman.

Doamna Diana Caraman:

Мы понимаем, что у вас много вопросов и задач. И поэтому я спрашиваю: если мы, как депутаты, придем с амендаментом в этот законопроект, вы, как министерство и министр, поддержите такую инициативу или нет?

Domnul Vasile Cușca:

Toate amendamentele noi le examinăm, dar vă zic: noi trebuie să avem și avizul Guvernului, pentru că, în unele cazuri sau în majoritatea cazurilor, amendamentele vizează și costuri suplimentare.

De aceea, trebuie să consultăm și colegii de la Ministerul Finanțelor și, dacă vor fi agreeate, vor fi identificate mijloace financiare, noi, ca minister, nu putem să nu le acceptăm.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

Alte întrebări nu sunt.

Vă rog să luați loc.

Raportul comisiei – domnul Perciun, Comisia protecție socială, sănătate și familie.

Domnul Dan Perciun:

Stimați colegi,

Supun atenției raportul asupra proiectului de lege privind modificarea unor acte normative nr. 439 din 01.12.2022.

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de lege, prezentat de către Guvern.

Cu majoritatea de voturi ale membrilor săi prezenți în ședință (6 voturi „pentru” și 3 „abțineri de la vot”), comisia a propus examinarea și aprobarea proiectului de lege sus-menționat în ședința de plen a Parlamentului în lectura întâi.

Mulțumim.

Domnul Igor Grosu:

Și noi vă mulțumim.

Stimați colegi,

Întrebări?

Întrebări nu sunt.

Coraport – domnul Marian.

Microfonul domnului Marian, vă rog.

Domnul Radu Marian:

Da. Mersi mult.

Prezint raportul.

Deci, vreau doar să menționăm că implementarea acestui proiect nu va genera cheltuieli suplimentare la bugetul de stat, acestea fiind deja acoperite din contul prevederilor abrogate, ce se referă la cheltuielile de transport și chirie în cadrul măsurii de formare profesională a șomerilor. Respectiv, mijloacele financiare planificate în bugetul de stat pentru 2023 pentru acoperirea acestor cheltuieli vor fi redirecționate spre majorarea cuantumului bursei de formare profesională.

De asemenea, comisia informează că, conform prevederilor articolului 56 alineatul (2) din Legea cu privire la actele normative, legile care modifică Codul fiscal, data intrării în vigoare a acestora survine nu mai devreme de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial. Deci, urmează, în comisie, să modificăm, să facem un mic amendament la acest aspect.

În acest context, Comisia economie, buget și finanțe, cu vot majoritar, propune examinarea și aprobarea proiectului nr. 439 în prima lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

Stimați colegi,

Întrebări la coraport?

Sigur nu sunt?

Nu sunt. Bine.

În aceste condiții, rog să ne pregătim pentru procedura de vot.

Supun votului în prima lectură proiectul nr. 439 din 01.12.2022, proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (Legea cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj). Lectura întâi.

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 439 din 01.12.2022, proiectul de lege privind modificarea unor acte normative, susținut în prima lectură de 70 de deputați.

Vă mulțumesc.

Următorul proiect propus atenției dumneavoastră este **proiectul nr. 389 din 26.10.2022, proiectul de lege cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copilului. Lectura întâi.**

Prezintă domnul Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Stimați colegi,

Bună ziua!

Eu am să prezint câteva aspecte importante din acest proiect de lege, pentru ca să știm cu toții care este obiectivul principal. Deci, ceea ce-și propune proiectul este să creeze cadrul legal pentru activitatea creșelor familiale, așa numitele mini-creșe, care să poată să fie deschise în incinta unor spații locative pentru un număr redus de copii. În același timp, să creeze cadrul legal pentru deschiderea serviciilor de îngrijire alternativă de către angajator și, nu în ultimul rând, să reglementeze mai clar activitatea îngrijitorilor, termen corect utilizat în raport cu bonele, în primul rând, pentru că îngrijitorii pot fi și bărbați, și femei în esență.

O dată cu adoptarea acestui proiect de lege, va exista un cadru legislativ clar care să reglementeze aceste activități și să creeze premisele pentru legalizarea lor. Or, evident, ele și astăzi există în Republica Moldova, într-o anumită măsură, dar, în mare parte, în afara unui cadru legal coerent.

Legea este, în esență, o lege-cadru, prin care acoperă toate aceste 3 segmente, ulterior, Guvernul urmând să aprobe un regulament sanitar separat pentru fiecare dintre aceste servicii și să descrie exact modul de organizare și funcționare a acestora.

Totodată, la pachet cu acest proiect de lege este și un proiect adițional, care vine să stabilească această activitate de îngrijitor drept o activitate care cade sub incidența patentei de întreprinzător, în așa fel încât să existe o formulă facilă pentru cei care vor să ofere aceste servicii de a se conforma cadrului legal privind achitarea taxelor la bugetul de stat. Și, în egală măsură, examinăm opțiunea stimulării prin granturi sau subvenții prin intermediul ODA a activității de deschidere a acestui tip de servicii.

Problema de bază, pe care vrea să o rezolve acest proiect, este lipsa acută de servicii de îngrijire pentru copii, în special sub vârsta de 3 ani de zile. Astăzi doar 10 la sută dintre copiii din Republica Moldova beneficiază de asemenea servicii. Uniunea Europeană recent a adoptat o strategie privind strategiile... privind serviciile de îngrijire. Și obiectivul la nivel de Uniunea Europeană este de a asigura cu asemenea servicii nu mai puțin de 50 la sută din toți copiii cu vârsta mai mică de 3 ani. Or, în Republica Moldova, astăzi această cifră este de doar 10 la sută.

Bineînțeles că noi trebuie să ne asigurăm că statul oferă asemenea servicii prin creșe publice. Aceasta este o inițiativă separată. Discutăm astăzi

cu Ministerul Infrastructurii privind crearea unui fond de creșă finanțat din Fondul național pentru dezvoltare regională și rurală, ca o linie... ca o submăsură separată a programelor existente, la care să poată să aplice autoritățile publice locale pentru organizarea de asemenea servicii.

Dar, în egală măsură, suntem conștienți că doar prin efortul statului nu vom reuși rapid să asigurăm o creștere vertiginoasă a disponibilității acestor servicii. Prin urmare, mizăm și pe inițiativa privată, care să vină în... să vină să asigure deschiderea acestor locuri adiționale. Iar pentru ca să poată privatul face acest lucru, au nevoie de un cadru legal coerent.

De menționat că lipsa locurilor de creșă reprezintă și un obstacol în creșterea ratei de ocupare a femeilor, în mod special în Republica Moldova, pentru că, în virtutea circumstanțelor istorice și culturale, ele rămân a fi principalul îngrijitor în cazul copiilor mici. Și atestăm o rată de ocupare a doamnelor cu copii sub 3 ani de zile cu circa 10 puncte procentuale mai mică decât în cazul bărbaților cu vârsta între 25 și 34.

Totodată, e de menționat că rata de ocupare a femeilor cu cel puțin un copil de vârsta 0–6 ani în Republica Moldova este cu 25 de puncte procentuale mai mică decât a unor... a unei femei de vârstă comparabilă fără copii. Prin urmare, evident că lipsa unui asemenea serviciu duce la ieșirea de pe piața muncii în special a femeilor, care atrage după sine tot felul de probleme de decalaje ulterioare în nivel de salarizare sau în nivel de pensie și pierderea competențelor profesionale în timp.

Iar proiectul vine să ajute în special acele doamne care își doresc să revină mai repede la lucru, dar nu au astăzi soluții pentru a putea lăsa copilul în îngrijirea cuiva. Bineînțeles că unele doamne aceasta o să-și dorească, unele – nu, dar rolul nostru este să asigurăm posibilitatea că acele care și-o doresc să poată să o facă.

În esență, acesta este obiectivul proiectului de lege. Am încercat să expun pe scurt și care o să fie următorii pași odată adoptat. Deci, urmează două hotărâri de Guvern care să creeze cadrul legal cap-coadă, pentru ca asemenea servicii să poată să fie prestate legal în Republica Moldova.

Mersi.

Domnul Igor Grosu:

Și noi vă mulțumim.

Stimați colegi,

Întrebări?

Întrebări nu sunt.

Raportul comisiei, vă rog.

Domnul Dan Perciun:

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de lege nr. 389 din 26 octombrie 2022 și, reieșind din competențele și atribuțiile sale funcționale, comunică următoarele.

Urmare a dezbaterilor și a votării pe marginea proiectului, s-au înregistrat următoarele rezultate: din cei 8 membri prezenți, 6 membri ai comisiei au votat „pentru”, iar 2 membri s-au abținut.

Urmare a discuțiilor în cadrul ședinței, comisia propune proiectul de lege sus-menționat spre examinare și aprobare în ședința plenară a Parlamentului în lectura întâi.

Mersi.

Domnul Igor Grosu:

Stimați colegi,

Întrebări la raport?

Sigur nu sunt întrebări?

Este o întrebare.

Domnul Odnostalco. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vladimir Odnostalco:

Спасибо, господин Председатель.

Уточняющий вопрос.

Господин председатель,

Несмотря на то, что мы поздно получили эти... бюджеты, не могу найти ни в соцбюжете, ни в государственном касательно... значит, инструмента 2500 леев. Либо он замаскирован где-то глубоко, либо пока ещё вы не добились этого. Проясните ситуацию, пожалуйста.

Domnul Dan Perciun:

Da, noi încă nu avem aici o decizie din partea Ministerului Finanțelor, dar eu am certitudinea că ea o să apară până la finalul acestui an și noi o s-o regăsim fie în politica bugetar-fiscală, fie într-un proiect separat pe care o să-l votăm săptămâna viitoare. Ministerul Finanțelor este ocupat la moment cu multe inițiative, dar, cu siguranță, va reuși să-l examineze și pe acesta cu suficientă viteză.

Domnul Igor Grosu:

A doua întrebare, domnule deputat.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Поработайте над этим, потому что на фоне увеличения медикаментов на 15% это важная сумма.

Domnul Dan Perciun:

Noi apreciem susținerea dumneavoastră pentru proiectele bune pe care le facem pentru familiile cu copii. Și, într-adevăr, am reușit în acest an să facem multe – de la 1000 de lei acordate tuturor familiilor până... sub 2 ani, până la crearea unei noi forme de indemnizații echivalent la 90 la sută din salariul pentru ultimele 12 luni.

Acum o să vină proiectul doamnei Morozova, care o să le permită doamnelor să primească salariul în paralel cu indemnizația de maternitate. Deci, este un pachet amplu, pe care noi îl promovăm și ne bucurăm că dumneavoastră îl susțineți.

Domnul Igor Grosu:

Domnule deputat,

Eu vreau să confirm că dacă domnul președinte se pune pe capul unui ministru al finanțelor, de care el ar fi, el scoate dintr-însul banii pentru proiectele... (*Rumoare în sală.*) De aceea, eu sunt sigur că aceste resurse o să fie găsite, da, și dumneavoastră o să puteți să... Asta ca încurajare să votați în prima lectură.

Vă mulțumesc.

Începem cu proiectul acesta.

Stimați colegi,

Alte întrebări nu sunt?

Rog să ne pregătim pentru procedura de vot.

Supun votului în prima lectură proiectul nr. 389 din 26.10.2022, proiectul de lege cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copilului. Lectura întâi.

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 389 din 26.10.2022, proiectul de lege cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copilului, susținut în prima lectură de 72 de deputați.

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Următorul proiect, la fel de important, este **proiectul nr. 400 din 01.11.2022, proiectul de lege cu privire la interzicerea deconectărilor de la serviciile locativ-comunale în perioada rece a anului. Suntem la lectura a doua.**

Raportul comisiei – domnul Perciun.

Vă rog.

Domnul Dan Perciun:

Da. Domnule Președinte,

Nu pot să nu salut colaborarea fructuoasă cu colegii din Partidul Socialiștilor pe marginea acestui proiect de lege.

Încă o dată vreau să reamintesc care sunt principalele prevederi. Deci, proiectul interzice deconectarea de la serviciile locativ-comunale: energie termică, energie electrică și gaz, pe perioada rece a anului, 1 noiembrie 2022 – 31 martie 2023, a cetățenilor care întrunesc următoarele condiții: în cazul în care gospodăriei casnice i-a fost atribuită categoria de vulnerabilitate energetică foarte ridicată sau ridicată, datoria scadentă a acestei gospodării a fost executată parțial, și anume în quantum de 50 la sută din suma datorată pentru perioada curentă de facturare; în cazul gospodăriilor casnice cu grad de vulnerabilitate energetică foarte ridicat și în quantum de 60 la sută din suma datorată pentru perioada curentă de facturare în cazul gospodăriilor casnice cu grad de vulnerabilitate energetică ridicată, iar suma cumulativă a datoriei în perioada rece a anului nu depășește 5000 de lei în cazul serviciilor de furnizare a gazelor naturale și energiei termice și suma de 1500 de lei în cazul serviciilor de furnizare a energiei electrice.

Deci, n-o să poată să fie deconectați cetățenii care sunt în categoria ridicată sau foarte ridicată, au achitat cel puțin jumătate sau 60 la sută din factura care le-a rămas după compensațiile acordate de către Guvern și datoria cumulativă a căroră pe această perioadă nu depășește 5000 de lei la gaz, energie termică sau 1500 de lei la electricitate.

Este un proiect bun și necesar în această perioadă, cu certitudine.

Mulțumim.

Și raportul comisiei.

Domnul Igor Grosu:

Noi vă mulțumim.

Raportul comisiei.

Domnul Dan Perciun:

Cel mai important, comisia a examinat și unanim l-a susținut pentru lectura a doua în baza avizului Guvernului și a redacțiilor care au fost... și a redactării care a avut loc.

Domnul Igor Grosu:

Bravo, comisia!

Vă mulțumim.

Și raport a dat bun, și proiect bun.

Vă mulțumim frumos.

Și autorilor mulțumim.

Dorim succes. Mai multe proiecte de acestea comune.

Stimați colegi,

Rog să ne pregătim pentru procedura de vot.

Supun votului în lectura a doua proiectul nr. 400 din 01.11.2022, proiectul de lege cu privire la interzicerea deconectărilor de la serviciile locativ-comunale în perioada rece a anului. Lectura a doua.

Rog, inițiem procedura de vot.

Mult stimați colegi,

Proiectul nr. 400 din 01.11.2022, proiectul de lege cu privire la interzicerea deconectărilor de la serviciile locativ-comunale în perioada rece a anului, susținut în lectura a doua de 70 de deputați.

Vă mulțumesc.

Colegi,

Și cel din urmă proiect de pe ordinea de zi de astăzi, nici mie nu-mi vine a crede că-i ultimul, **proiectul nr. 322 din 25.07.2022, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului și Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice).**

Prezintă domnul Trubca.

Domnule Trubca,

Vă rog, la tribuna centrală.

Domnul Alexandr Trubca:

Eu am s-o rog pe doamna Stamate să dea clarificare către colegi, din ce cauză prezint eu proiectul și nu autorul, care nu mai este, din păcate, deputat.

Vă rog frumos, explicați colegilor, conform Regulamentului, ce se întâmplă în cazul în care...

Sau domnul Creangă, dacă e posibil.

Vă rog frumos.

Domnul Igor Grosu:

Domnule Creangă,

Vă rog.

Domnul Ion Creangă – șef al Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului:

Da. Domnule Președinte,
Stimați deputați,

Potrivit... acuși dau citire, Regulamentului Parlamentului articolul 55 alineatul (4): „Dacă autorul sau toți autorii proiectului de act legislativ sau ai propunerii legislative și-au pierdut calitatea de subiect al dreptului de inițiativă legislativă, proiectul sau propunerea se examinează conform procedurii generale și se prezintă în plenul Parlamentului de către comisia sesizată în fond”.

Deci, în cazul dat, comisia este obligată să prezinte inițiativa legislativă a deputatului care și-a pierdut calitatea.

Domnul Igor Grosu:

Vă rog.

Domnul Alexandr Trubca:

Mulțumesc mult, domnule Creangă, pentru clarificare.

Da, stimați colegi,

Astăzi am onoarea să prezint proiectul colegului nostru domnul Bolea, care deja nu mai este deputat și este ministru al agriculturii. Proiectul este unul tehnic și are directă corelare cu Legea nr. 220/2021, votată de noi toți împreună, și intrată în vigoare la 31 decembrie 2021.

Proiectul de lege vine să clarifice niște elemente-cheie legate de noțiunea introdusă prin Legea nr. 220, și anume „valoarea de piață la evaluarea terenurilor privatizate sau supuse privatizării”, fiindcă prin Legea nr. 220 s-a venit cu ideea de valoare de piață a terenurilor, însă nu s-a venit cu o clarificare foarte clară ce se întâmplă sau care valoare se ia la calculare în momentul dării în arendă sau scoaterii în arendă a terenurilor.

Respectiv, proiectul de lege vine să clarifice... foarte clar că în momentul în care un bun imobil, proprietate publică, este scos spre locațiune, se ia în calcul valoarea de 2% stabilită de Legea nr. 1308, se ia valoarea de piață în urma unui raport de evaluare, iar în cazul în care prețul normativ, conform aceleiași Lege nr. 1308, este mai mare, se ia prețul normativ. Deci, prețul mai mare se ia normativ.

De asemenea, proiectul de lege stabilește că... sau prevede că un bun imobil, o construcție nu poate fi scoasă la privatizare fără terenul aferent.

Deci, se face o evaluare complexă a bunului integru, a construcției și a terenului. Respectiv, să fie scos la licitație întreg bunul, și nu doar o parte, doar construcția, ca ulterior terenul să fie privatizat la prețul normativ.

De asemenea, sunt făcute câteva clarificări minore, ce țin de Codul civil o mică clarificare și este conexasă cu Legea nr. 1308. Și, de asemenea, la

Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice. Modificarea se necesită pentru a extinde sfera de reglementare a articolului sus-menționat nu doar asupra relațiilor de locațiune arendă, ce ține de bunurile autorităților publice centrale și de cele ale autorităților publice locale.

Astfel, cum am spus, este un proiect mai degrabă tehnic, care vine să clarifice niște aspecte și noțiuni introduse prin Legea nr. 220/2021.

Mersi.

Domnul Igor Grosu:

Trecem la sesiunea de întrebări.

Prima întrebare – domnul Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Vă mulțumesc.

Cred că domnul raportor, nu pot să zic domnul autor...

Domnul Alexandr Trubca:

Corect.

Domnul Radu Mudreac:

Dar întrebarea este în felul următor. Intenția este interesantă din proiect: formarea unui bun integru ceea ce ține de bunul imobil și teren.

Spuneți, vă rog, cum vedeți că poate fi realizată întrebarea dată ori intenția dată, atunci când proprietar al bunului, ca exemplu eu vorbesc, este o primărie, proprietar al terenului este statul, unul dorește să comercializeze, altul nu dorește?

Domnul Alexandr Trubca:

Aici deja este vorba de relația între două autorități publice, care trebuie să fie clarificată în regim normal, birocratic, o comunicare sănătoasă între două autorități publice. Nu ține de dreptul privat. Privatizarea ține de dreptul privat și ține între un agent... o entitate privată și o autoritate publică.

Domnul Radu Mudreac:

Eu mă refer... cum de ați spus că „un proces birocratic”? Că taman că aceasta și este problema, în ceea ce menționați – procesul birocratic, pentru că să-i convingi pe ambii sau să ia o decizie în comun ambii, practic, aceasta este imposibil, dacă și nu poți realiza aceasta.

Pentru că un bun imobil cineva îl scoate la comercializare, se vinde mai simplu. Ceea ce ține de teren, cineva poate să nu-l... zeci de ani să nu fie scos la vânzare sau să fie împăcat cu faptul că îl aranjează să achite contractul de locațiune, de arendă a terenului.

Domnul Alexandr Trubca:

Probabil, în primul rând, ceea ce descrieți dumneavoastră, situația descrisă de dumneavoastră nu ține de proiectul de lege în cauză. Într-adevăr, există o anumită neconcordanță între situația pe care o descrieți dumneavoastră.

Putem să lucrăm între lecturi, fiindcă mai există și alți colegi care vor să vină cu îmbunătățirea proiectului. Și putem să lucrăm între lecturi, ca să vedem cum reglementăm și astfel de situații pe care le-ați descris dumneavoastră. Suntem colegi de comisie. Cred că noi suntem ambii cointeresați să facem cât mai bun proiectul și să înlăturăm cât mai multe disensiuni legislative care există.

Domnul Igor Grosu:

În continuare, domnule Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Eu sunt de acord să lucrăm în continuare în comisie la a doua lectură. Dar ca concept proiectul dat nu se vede cum am putea să lucrăm pentru a doua lectură și ce să corectăm? Pentru că conceptul acestui proiect, practic, din start pornește ca să nu fie realizat, fiind și aprobat ca proiect... ca lege.

De aceea, noi conceptul nu putem să-l modificăm. Dar conceptul este acesta, să nu fie vânzarea. Numai în acel caz, când poate fi comercializat ca un bun integru: bunul imobil și împreună cu terenul. Aceasta se are în vedere.

Domnul Alexandr Trubca:

Bine. Mai degrabă situațiile descrise de dumneavoastră sunt o excepție. De regulă, și bunul imobil, construcția, haideți să-i spunem așa, și terenul aferent acestei construcții, de cele mai multe ori, aparține aceleiași entități publice, fie că este de nivel central sau este de nivel local.

Ceea ce povestiți dumneavoastră sunt mai degrabă excepții. Ele se întâmplă inclusiv în municipiul Chișinău. Și noi putem să ne așezăm fie în cadrul acestui proiect de lege, dacă nu este posibil în acest proiect de lege, să facem un alt proiect lege, ca să îmbunătățim și să excludem aceste situații pe care le descrieți dumneavoastră. Dar este o absolut altă situație față de aceea ce este în proiectul de lege. Deci, cumva sunt lucruri diferite. Ele sunt apropiate, dar sunt diferite.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumim.

Alte întrebări nu sunt.

Raportul comisiei, vă rog.

Domnul Alexandr Trubca:

Da, mersi.

Raport la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative nr. 322 din 25.07.2022, lectura întâi.

Comisia agricultură și industrie alimentară, sesizată în fond, a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către domnul Vladimir Bolea, deputat în Parlament.

Potrivit notei informative, proiectul de lege a fost elaborat în scopul sincronizării prevederilor legale cu prevederile Legii nr. 220/2021 cu privire la modificarea unor acte normative, cu cadrul normativ relevant, ce reglementează relațiile de vânzare-cumpărare și de dare în arendă/locațiune/superficie a terenurilor proprietate publică a statului și a unităților administrativ-teritoriale.

Adoptarea Legii nr. 220/2021 a afectat concepția Legii nr. 1308/1998 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a terenurilor, prin inserarea „valorii de piață” drept criteriu de determinare a prețului de vânzare-cumpărare sau de arendă a terenurilor, iar prețul normativ al pământului devenind un criteriu secundar de determinare a valorii acestuia.

Astfel, finalitatea de bază a acestui proiect constă în crearea unui cadru normativ coerent, prin excluderea oricăror neconcordanțe dintre normele ce reglementează relațiile de dare în arendă/locațiune și vânzare-cumpărare a terenurilor proprietate publică.

La examinarea proiectului de lege în lectura a doua vor fi luate în considerare observațiile și propunerile Guvernului, Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, precum și amendamentele care vor parveni din partea deputaților.

În contextul celor expuse, Comisia agricultură și industrie alimentară, cu majoritatea voturilor membrilor săi, propune proiectul de lege nr. 322/2022 spre examinare și aprobare în prima lectură.

Mersi.

Domnul Igor Grosu:

Și noi vă mulțumim.

Stimați colegi,

Întrebări la raport? (*Voci nedeslușite în sală.*)

Nu avem... nu avem... nu avem. Nu insistați, că nu avem.

Coraport, da.

Vă rog.

Doamna Olesea Stamate:

Avem coraport, domnule Virgiliu, avem.

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisa juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă a unui deputat și vă comunică următoarele.

Potrivit notei informative, proiectul a fost elaborat în scopul sincronizării prevederilor Legii nr. 220/2021 cu privire la modificarea unor acte normative cu cadrul normativ ce reglementează relațiile de dare în arendă a terenurilor proprietate publică a statului și a unităților administrativ-teritoriale, urmărind finalitatea creării unui cadru de reglementare coerent prin excluderea neconcordanțelor dintre normele privind darea în arendă/locățune și vânzare-cumpărare a terenurilor proprietate publică.

În acest sens, prin proiect se propun modificări la Legea nr. 1308 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, Codul civil al Republicii Moldova și Legea nr. 121 privind administrarea și deetizarea proprietății publice.

Urmare a examinării proiectului, Comisia juridică, numiri și imunități propune reevaluarea articolului III din proiect, prin care se propune modificarea alineatului (3) al articolului 1308 din Codul civil în scopul corelării normelor Codului civil cu Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, care stabilește „valoarea de piață” drept criteriu de determinare a prețului de vânzare-cumpărare sau de arendă a terenurilor, iar prețul normativ al pământului devenind un criteriu secundar de determinare a valorii acestuia.

În vederea respectării principiului stabilității normative și excluderii modificării frecvente a Codului civil, Comisia juridică propune expunerea normei alineatului (3) din articolul 1308 din Codul civil în următoarea redacție:

„(3) Plata anuală pentru arenda terenurilor agricole proprietate a statului sau a unității administrativ-teritoriale se stabilește în conformitate cu prevederile Legii nr. 1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului”.

Drept urmare, soluția normativă privind formula stabilirii plății pentru arenda terenurilor agricole proprietate a statului sau a unității administrativ-teritoriale urmează a fi încorporată în Legea nr. 1308/1997.

De asemenea, în vederea excluderii divergențelor cu privire la modul de aplicare a legii, Comisia juridică propune comisiei raportoare instituirea în proiect a unor norme, care să cuprindă soluții legislative pentru situații

tranzitorii, în cazul în care, prin noile reglementări, sunt afectate raporturi sau situații juridice născute sub imperiul vechilor reglementări, dar care nu și-au produs în întregime efectele până la intrarea în vigoare a noilor reglementări. De exemplu, procesele de vânzare-cumpărare și contractele de arendă inițiate.

Urmare a discuției, comisia permanentă, cu 7 voturi „pentru”, propune proiectul nr. 322 spre examinare și aprobare în prima lectură în cadrul ședinței plene a Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Grosu:

Și noi vă mulțumim.

Stimați colegi,

Întrebări?

Colegii au fost foarte atenți și nu au cum să fie întrebări. Eu am urmărit. Erau foarte atenți.

Vă mulțumim.

Rog să ne pregătim pentru procedura de vot.

Supun votului în prima lectură proiectul nr. 322 din 25.07.2022, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative. Lectura întâi.

Rog, inițiem procedura de vot.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 322 din 25.07.2022, în lectura întâi, susținut de 56 de deputați.

Vă mulțumesc.

Acestea au fost proiectele pentru ziua de astăzi.

Întrebări, interpelări, urături, colinde? (*Voci nedeslușite din sală.*)

Nu sunt.

În aceste condiții, declar ședința închisă.

Următoarea ședință – luni, 12 decembrie, ora 9.00.

La revedere.

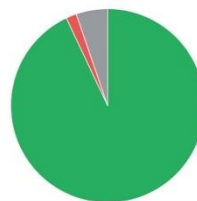
Ședința s-a încheiat la ora 16.00.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Direcția pentru lucrările plenului Parlamentului și ale Biroului permanent din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.

Vot pentru aprobarea proiectului ordinii de zi

10:42:20

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	53	0
CONTRA	0	1
NU A VOTAT	0	3

PENTRU: 53
 CONTRA: 1
 NU A VOTAT: 3
 Total: 57 deputați

Frațiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.	PENTRU BANDALAC E.	PENTRU ROȘCA R.	PENTRU COȘERU I.
PENTRU DRUȚĂ M.	PENTRU SAJIN G.	PENTRU ȘOIMARU V.	PENTRU STAMATE O.
PENTRU GRĂDINARU V.	PENTRU PĂSLARIUC V.	PENTRU FRUNZE P.	PENTRU NANTOI O.
PENTRU PORȚEVSCI V.	PENTRU CAZACU V.	PENTRU LAZARENCU S.	PENTRU GROZA I.
PENTRU ROȘCA V.	PENTRU MARIAN R.	PENTRU NISTOR M.	PENTRU SPÎNU V.
PENTRU BALUȚEL A.	PENTRU JACOT V.	PENTRU TRUBCA A.	PENTRU DASCĂLU I.
PENTRU CHIRIAC I.	PENTRU QATRAWI E.	PENTRU CĂTĂNOI A.	PENTRU VOLOH L.
PENTRU PERCIUN D.	PENTRU CARP L.	PENTRU NICOLAESCU-ONOFREI L.	PENTRU COJOCARI E.
PENTRU BELÎ A.	PENTRU CHEPTONAR A.	PENTRU GONȚA M.	PENTRU PANCU M.
PENTRU POPA B.	PENTRU AGHEORGHIESEI G.	PENTRU GROSU L.	PENTRU ICHIM G.
PENTRU MANIC V.	PENTRU PĂSAT I.	PENTRU MARCOCI B.	PENTRU RACU A.
PENTRU ISTRATII D.	PENTRU SINCHEVICI E.	PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.	PENTRU BABICI I.
PENTRU OGLINDA A.	PENTRU CANAȚUI O.	PENTRU NOVAC L.	PENTRU BARDA V.
PENTRU GAVROUC V.			

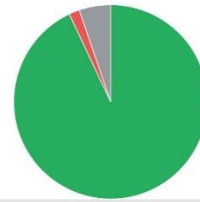
Frațiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

NU A VOTAT BĂTRÎNCEA V.	NU A VOTAT BOLEA VA.	NU A VOTAT REIDMAN O.	CONTRA VORONIN V.
-------------------------	----------------------	-----------------------	-------------------

Proiectul de hotărâre privind desemnarea unui membru al Comisiei Electorale Centrale
Dana Munteanu
nr. 258 din 28.06.2022

10:46:01

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	53	0
CONTRA	0	1
NU A VOTAT	0	3

PENTRU: 53
 CONTRA: 1
 NU A VOTAT: 3
 Total: 57 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.	PENTRU BANDALAC E.	PENTRU ROȘCA R.	PENTRU COȘERU I.
PENTRU DRUȚĂ M.	PENTRU SAJIN G.	PENTRU ȘOIMARU V.	PENTRU STAMATE O.
PENTRU GRĂDINARU V.	PENTRU PĂSLARIUC V.	PENTRU FRUNZE P.	PENTRU NANTOI O.
PENTRU PORȚEVȘCHI V.	PENTRU CAZACU V.	PENTRU LAZARENCO S.	PENTRU GROZA I.
PENTRU ROȘCA V.	PENTRU MARIAN R.	PENTRU NISTOR M.	PENTRU SPÎNU V.
PENTRU BALUȚEL A.	PENTRU JĂCOT V.	PENTRU TRUBÇA A.	PENTRU DASCĂLU I.
PENTRU CHIRIAC I.	PENTRU QATRAWI E.	PENTRU CĂTĂNOI A.	PENTRU VOLOH L.
PENTRU PERCIUN D.	PENTRU CARP L.	PENTRU NICOLAESCU-ONOFREI L.	PENTRU COJOCARI E.
PENTRU BELÎ A.	PENTRU CHEPTONAR A.	PENTRU GONȚA M.	PENTRU PANCU M.
PENTRU POPA B.	PENTRU AGHEORGHIIEȘI G.	PENTRU GROSU L.	PENTRU ICHIM G.
PENTRU MANIC V.	PENTRU PĂȘAT I.	PENTRU MARCOCI B.	PENTRU RACU A.
PENTRU ISTRATII D.	PENTRU SINCHEVICI E.	PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.	PENTRU BABICI I.
PENTRU OGLINDA A.	PENTRU CANAȚUI O.	PENTRU NOVAC L.	PENTRU BARDA V.
PENTRU GAVROUC V.			

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

NU A VOTAT BĂTRÎNCEA V.   NU A VOTAT REIDMAN O.   NU A VOTAT KOKSAL I.   CONTRA VORONIN V.

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni – art.12, 16, 18, ș.a.; Legea nr.171/2012 privind piața de capital – art.6, 7, 10, ș.a.; ș.a.)

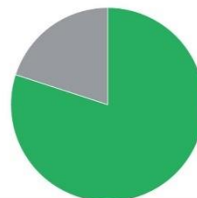
nr. 404 din 03.11.2022

lectura II

10:52:54

Lege organică

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	52	0
CONTRA	0	0
NU A VOTAT	0	13

PENTRU: 52

CONTRA: 0

NU A VOTAT: 13

Total: 65 deputați

Frațiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.
 PENTRU DRUȚĂ M.
 PENTRU GRĂDINARU V.
 PENTRU PORȚEVSCI V.
 PENTRU ROȘCA V.
 PENTRU BALUȚEL A.
 PENTRU CHIRIAC I.
 PENTRU PERCIUN D.
 PENTRU BELÎ A.
 PENTRU POPA B.
 PENTRU MANIC V.
 PENTRU SINCHEVICI E.
 PENTRU CANAȚUI O.

PENTRU BANDALAC E.
 PENTRU SAJIN G.
 PENTRU PĂSLARIUC V.
 PENTRU CAZACU V.
 PENTRU MARIAN R.
 PENTRU JACOT V.
 PENTRU QATRAWI E.
 PENTRU CARP L.
 PENTRU CHEPTONAR A.
 PENTRU AGHEORGHIESEI G.
 PENTRU PĂȘAT I.
 PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.
 PENTRU NOVAC L.

PENTRU ROȘCA R.
 PENTRU ȘOIMARU V.
 PENTRU FRUNZE P.
 PENTRU LAZARENCU S.
 PENTRU NISTOR M.
 PENTRU TRUBCA A.
 PENTRU CĂTĂNOI A.
 PENTRU NICOLAESCU-ONOFREI L.
 PENTRU GONȚA M.
 PENTRU GROSU L.
 PENTRU MARCOCI B.
 PENTRU BABICI I.
 PENTRU BARDA V.

PENTRU COȘERU I.
 PENTRU STAMATE O.
 PENTRU NANTOI O.
 PENTRU GROZA I.
 PENTRU SPÎNU V.
 PENTRU DASCĂLU I.
 PENTRU VOLOH L.
 PENTRU COJOCARI E.
 PENTRU PANCU M.
 PENTRU ICHIM G.
 PENTRU ISTRATII D.
 PENTRU OGLINDA A.
 PENTRU GAVROUC V.

Frațiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

NU A VOTAT BOLEA VA.
 NU A VOTAT SMIRNOV E.
 NU A VOTAT MUDUC V.
 NU A VOTAT BELEACOVA E.

NU A VOTAT CARAMAN D.
 NU A VOTAT RUSOL N.
 NU A VOTAT GRECEANÎI Z.

NU A VOTAT REIDMAN O.
 NU A VOTAT NESTEROVSCI A.
 NU A VOTAT BURDUJA P.

NU A VOTAT KOKSAL I.
 NU A VOTAT SIBOVA I.
 NU A VOTAT LOZOVAN I.

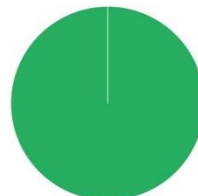

Proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de modificare nr. 3 la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea lucrărilor de construcție și reabilitare a drumurilor în Republica Moldova din 28 iunie 2013, semnat la Chișinău la 11 noiembrie 2022 nr. 444 din 07.12.2022
lectura II
Lege organică

11:27:01

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	53	19
CONTRA	0	0
NU A VOTAT	0	0

PENTRU: 72

CONTRA: 0

NU A VOTAT: 0

Total: 72 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.
PENTRU DRUȚĂ M.
PENTRU GRĂDINARU V.
PENTRU PORȚEVSCI V.
PENTRU ROȘCA V.
PENTRU BALUȚEL A.
PENTRU CHIRIAC I.
PENTRU PERCIUN D.
PENTRU BELÎ A.
PENTRU POPA B.
PENTRU MANIC V.
PENTRU ISTRATII D.
PENTRU OGLINDA A.
PENTRU GAVROUC V.

PENTRU BANDALAC E.
PENTRU SAJIN G.
PENTRU PĂSLARIUC V.
PENTRU CAZACU V.
PENTRU MARIAN R.
PENTRU JACOT V.
PENTRU QATRAWI E.
PENTRU CARP L.
PENTRU CHEPTONAR A.
PENTRU AGHEORGHIESEI G.
PENTRU PĂSAT I.
PENTRU SINCHEVICI E.
PENTRU CANAȚUI O.

PENTRU ROȘCA R.
PENTRU ȘOIMARU V.
PENTRU FRUNZE P.
PENTRU LAZARENCO S.
PENTRU NISTOR M.
PENTRU TRUBCA A.
PENTRU CĂTĂNOI A.
PENTRU NICOLAESCU-ONOFREI L.
PENTRU GONȚA M.
PENTRU GROSU L.
PENTRU MARCOCI B.
PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.
PENTRU NOVAC L.

PENTRU COȘERU I.
PENTRU STAMATE O.
PENTRU NANTOI O.
PENTRU GROZA I.
PENTRU SPÎNU V.
PENTRU DASCĂLU I.
PENTRU VOLOH L.
PENTRU COJOCARI E.
PENTRU PANCU M.
PENTRU ICHIM G.
PENTRU RACU A.
PENTRU BABICI I.
PENTRU BARDA V.

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

PENTRU SUHODOLSCHI A.
PENTRU NESTEROVSCHI A.
PENTRU NIGAI V.
PENTRU ODNOSTALCO V.
PENTRU RĂILEANU A.

PENTRU REIDMAN O.
PENTRU SIBOVA I.
PENTRU ALBU A.
PENTRU DAROVANNAIA A.
PENTRU LOZOVAN I.

PENTRU KOKSAL I.
PENTRU VARTANEAN G.
PENTRU FURCULIȚĂ C.
PENTRU GAGAUZ F.
PENTRU BELEACOVA E.

PENTRU RUSOL N.
PENTRU MUDUC V.
PENTRU GRECEANÎI Z.
PENTRU CUNEȚCHI T.

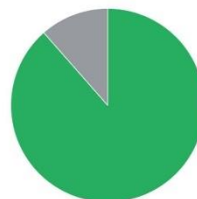

Proiectul de lege pentru modificarea articolului 61 din Legea nr.1409/1997 cu
privire la medicamente
nr. 440 din 01.12.2022
Lege organică

lectura I

12:23:23

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	53	1
CONTRA	0	0
NU A VOTAT	0	7

PENTRU: 54
CONTRA: 0
NU A VOTAT: 7
Total: 61 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.	PENTRU BANDALAC E.	PENTRU ROȘCA R.	PENTRU COȘERU I.
PENTRU DRUȚĂ M.	PENTRU SAJIN G.	PENTRU ȘOIMARU V.	PENTRU STAMATE O.
PENTRU GRĂDINARU V.	PENTRU PĂSLARIUC V.	PENTRU FRUNZE P.	PENTRU NANTOI O.
PENTRU PORȚEVSCI V.	PENTRU CAZACU V.	PENTRU LAZARENCO S.	PENTRU GROZA I.
PENTRU ROȘCA V.	PENTRU MARIAN R.	PENTRU NISTOR M.	PENTRU SPÎNU V.
PENTRU BALUȚEL A.	PENTRU JACOT V.	PENTRU TRUBÇA A.	PENTRU DASCĂLU I.
PENTRU CHIRIAC I.	PENTRU QATRAWI E.	PENTRU CĂTĂNOI A.	PENTRU VOLOH L.
PENTRU PERCIUN D.	PENTRU CARP L.	PENTRU NICOLAESCU-ONOFREI L.	PENTRU COJOCARI E.
PENTRU BELÎ A.	PENTRU CHEPTONAR A.	PENTRU GONȚA M.	PENTRU PANCU M.
PENTRU POPA B.	PENTRU AGHEORGHIESEI G.	PENTRU GROSU L.	PENTRU ICHIM G.
PENTRU MANIC V.	PENTRU PĂȘAT I.	PENTRU MARCOCI B.	PENTRU RACU A.
PENTRU ISTRATII D.	PENTRU SINCHEVICI E.	PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.	PENTRU BABICI I.
PENTRU OGLINDA A.	PENTRU CANAȚUI O.	PENTRU NOVAC L.	PENTRU BARDA V.
PENTRU GAVROUC V.			

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

NU A VOTAT BĂTRÎNCEA V.	NU A VOTAT CARAMAN D.	NU A VOTAT REIDMAN O.	NU A VOTAT KOKSAL I.
NU A VOTAT SMIRNOV E.	NU A VOTAT SIBOVA I.	NU A VOTAT BURDUJA P.	PENTRU STARIȘ C.

Proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (cu privire la activitatea statisticii oficiale în vederea consolidării accesului la sursele de date administrative și private relevante pentru elaborarea statisticilor oficiale, precum și a alinierii în continuare a statisticii naționale la standardele și bunele practici ale UE)

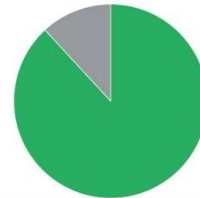
12:28:28

nr. 411 din 10.11.2022
Lege organică

UE

lectura II

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	52	0
CONTRA	0	0
NU A VOTAT	0	7

PENTRU: 52

CONTRA: 0

NU A VOTAT: 7

Total: 59 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.	PENTRU BANDALAC E.	PENTRU ROȘCA R.	PENTRU COȘERU I.
PENTRU DRUȚĂ M.	PENTRU SAJIN G.	PENTRU ȘOIMARU V.	PENTRU STAMATE O.
PENTRU GRĂDINARU V.	PENTRU PĂSLARIUC V.	PENTRU FRUNZE P.	PENTRU PORȚEVȘCHI V.
PENTRU CAZACU V.	PENTRU LAZARENCU S.	PENTRU GROZA I.	PENTRU ROȘCA V.
PENTRU MARIAN R.	PENTRU NISTOR M.	PENTRU SPÎNU V.	PENTRU BALUȚEL A.
PENTRU JACOT V.	PENTRU TRUBCA A.	PENTRU DASCĂLU I.	PENTRU CHIRIAC I.
PENTRU QATRAWI E.	PENTRU CĂTĂNOI A.	PENTRU VOLOH L.	PENTRU PERCIUN D.
PENTRU CARP L.	PENTRU NICOLAESCU-ONOFREI L.	PENTRU COJOCARI E.	PENTRU BELÎ A.
PENTRU CHEPTONAR A.	PENTRU GONȚA M.	PENTRU PANCU M.	PENTRU POPA B.
PENTRU AGHEORGHIESEI G.	PENTRU GROSU L.	PENTRU ICHIM G.	PENTRU MANIC V.
PENTRU PĂSAT I.	PENTRU MARCOCI B.	PENTRU RACU A.	PENTRU ISTRATII D.
PENTRU SINCHEVICI E.	PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.	PENTRU BABICI I.	PENTRU OGLINDA A.
PENTRU CANAȚUI O.	PENTRU NOVAC L.	PENTRU BARDA V.	PENTRU GAVROUC V.

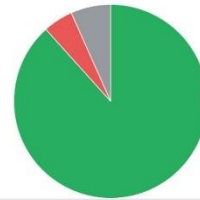
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

NU A VOTAT STARÎȘ C.	NU A VOTAT CARAMAN D.	NU A VOTAT VORONIN V.	NU A VOTAT KOKSAL I.
NU A VOTAT SMIRNOV E.	NU A VOTAT MUDUC V.	NU A VOTAT BURDUJA P.	

**Proiectul hotărârii privind confirmarea în funcție a unui membru al Comisiei
Electorale Centrale
Dana Munteanu
nr. 443 din 07.12.2022**

14:19:47

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	53	0
CONTRA	0	3
NU A VOTAT	0	4

PENTRU: 53
 CONTRA: 3
 NU A VOTAT: 4
 Total: 60 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.	PENTRU BANDALAC E.	PENTRU ROȘCA R.	PENTRU COȘERU I.
PENTRU DRUȚĂ M.	PENTRU SAJIN G.	PENTRU ȘOIMARU V.	PENTRU STAMATE O.
PENTRU GRĂDINARU V.	PENTRU PĂSLARIUC V.	PENTRU FRUNZE P.	PENTRU NANTOI O.
PENTRU PORȚEVSCI V.	PENTRU CAZACU V.	PENTRU LAZARENCO S.	PENTRU GROZA I.
PENTRU ROȘCA V.	PENTRU MARIAN R.	PENTRU NISTOR M.	PENTRU SPÎNU V.
PENTRU BALUȚEL A.	PENTRU JACOT V.	PENTRU TRUBÇA A.	PENTRU DASCĂLU I.
PENTRU CHIRIAC I.	PENTRU QATRAWI E.	PENTRU CĂTĂNOI A.	PENTRU VOLOH L.
PENTRU PERCIUN D.	PENTRU CARP L.	PENTRU NICOLAESCU-ONOFREI L.	PENTRU COJOCARI E.
PENTRU BELÎ A.	PENTRU CHEPTONAR A.	PENTRU GONȚA M.	PENTRU PANCU M.
PENTRU POPA B.	PENTRU AGHEORGHIESEI G.	PENTRU GROSU L.	PENTRU ICHIM G.
PENTRU MANIC V.	PENTRU PĂSAT I.	PENTRU MARCOCI B.	PENTRU RACU A.
PENTRU ISTRATII D.	PENTRU SINCHEVICI E.	PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.	PENTRU BABICI I.
PENTRU OGLINDA A.	PENTRU CANAȚUI O.	PENTRU NOVAC L.	PENTRU BARDA V.
PENTRU GAVROUC V.			

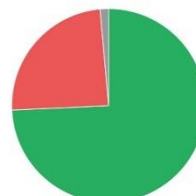
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

CONTRA BOLEA VA.	CONTRA STARÎȘ C.	CONTRA CARAMAN D.	NU A VOTAT REIDMAN O.
NU A VOTAT KOKSAL I.	NU A VOTAT MUDUC V.	NU A VOTAT PILIPEȚCAIA A.	

Proiectul Codului electoral al Republicii Moldova
nr. 288 din 13.07.2022
Lege organică lectură finală

14:24:41

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	52	0
CONTRA	0	17
NU A VOTAT	0	1

PENTRU: 52
CONTRA: 17
NU A VOTAT: 1
Total: 70 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.	PENTRU BANDALAC E.	PENTRU ROȘCA R.	PENTRU COȘERU I.
PENTRU DRUȚĂ M.	PENTRU SAJIN G.	PENTRU ȘOIMARU V.	PENTRU STAMATE O.
PENTRU GRĂDINARU V.	PENTRU PĂSLARIUC V.	PENTRU FRUNZE P.	PENTRU NANTOI O.
PENTRU PORȚEVSKI V.	PENTRU CAZACU V.	PENTRU LAZARENCO S.	PENTRU GROZA I.
PENTRU ROȘCA V.	PENTRU MARIAN R.	PENTRU NISTOR M.	PENTRU SPÎNU V.
PENTRU BALUȚEL A.	PENTRU JACOT V.	PENTRU TRUBÇA A.	PENTRU DASCĂLU I.
PENTRU CHIRIAC I.	PENTRU QATRAWI E.	PENTRU CĂTĂNOI A.	PENTRU VOLOH L.
PENTRU CARP L.	PENTRU NICOLAESCU-ONOFREI L.	PENTRU COJOCARI E.	PENTRU BELÎ A.
PENTRU CHEPTONAR A.	PENTRU GONȚA M.	PENTRU PANCU M.	PENTRU POPA B.
PENTRU AGHEORGHIESEI G.	PENTRU GROSU L.	PENTRU ICHIM G.	PENTRU MANIC V.
PENTRU PĂȘAT I.	PENTRU MARCOCI B.	PENTRU RACU A.	PENTRU ISTRATII D.
PENTRU SINCHEVICI E.	PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.	PENTRU BABICI I.	PENTRU OGLINDA A.
PENTRU CANAȚUI O.	PENTRU NOVAC L.	PENTRU BARDA V.	PENTRU GAVROUC V.

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

CONTRA SUHODOLSCHI A.	CONTRA BOLEA VA.	CONTRA STARIȘ C.	CONTRA CARAMAN D.
CONTRA REIDMAN O.	CONTRA KOKSAL I.	CONTRA SMIRNOV E.	CONTRA ALBU A.
CONTRA FURCULIȚĂ C.	CONTRA ODNOSTALCO V.	CONTRA DAROVANNAIA A.	CONTRA GAGAUZ F.
CONTRA PILIPEȚCAIA A.	CONTRA RĂILEANU A.	CONTRA NOVAC G.	CONTRA LOZOVAN I.
CONTRA BELEACOVA E.	NU A VOTAT MUDUC V.		

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.797/1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului – art.143, 144; Legea nr.768/2000 privind statutul alesului local – art.5, 8; Legea nr.1234/2000 cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova; ș.a.)
nr. 289 din 13.07.2022

14:28:37

Lege organică

lectura II

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	53	0
CONTRA	0	23
NU A VOTAT	0	0

PENTRU: 53

CONTRA: 23

NU A VOTAT: 0

Total: 76 deputați

Frațiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.
PENTRU DRUȚĂ M.
PENTRU GRĂDINARU V.
PENTRU PORȚEVSCI V.
PENTRU ROȘCA V.
PENTRU BALUȚEL A.
PENTRU CHIRIAC I.
PENTRU PERCIUN D.
PENTRU BELÎ A.
PENTRU POPA B.
PENTRU MANIC V.
PENTRU ISTRATII D.
PENTRU OGLINDA A.
PENTRU GAVROUC V.

PENTRU BANDALAC E.
PENTRU SAJIN G.
PENTRU PĂSLARIUC V.
PENTRU CAZACU V.
PENTRU MARIAN R.
PENTRU JACOT V.
PENTRU QATRAWI E.
PENTRU CARP L.
PENTRU CHEPTONAR A.
PENTRU AGHEORGHIESEI G.
PENTRU PĂSAT I.
PENTRU SINCHEVICI E.
PENTRU CANAȚUI O.

PENTRU ROȘCA R.
PENTRU ȘOIMARU V.
PENTRU FRUNZE P.
PENTRU LAZARENCO S.
PENTRU NISTOR M.
PENTRU TRUBCA A.
PENTRU CĂTĂNOI A.
PENTRU NICOLAESCU-ONOFREI L.
PENTRU GONȚA M.
PENTRU GROSU L.
PENTRU MARCOCI B.
PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.
PENTRU NOVAC L.

PENTRU COȘERU I.
PENTRU STAMATE O.
PENTRU NANTOI O.
PENTRU GROZA I.
PENTRU SPÎNU V.
PENTRU DASCĂLU I.
PENTRU VOLOH L.
PENTRU COJOCARI E.
PENTRU PANCU M.
PENTRU ICHIM G.
PENTRU RACU A.
PENTRU BABICI I.
PENTRU BARDA V.

Frațiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

CONTRA SUHODOLSKI A.
CONTRA KOKSAL I.
CONTRA ALBU A.
CONTRA BURDUJA P.
CONTRA GAGAUZ F.
CONTRA NOVAC G.

CONTRA BOLEA VA.
CONTRA SMIRNOV E.
CONTRA FURCULIȚĂ C.
CONTRA MUDREAC R.
CONTRA CUNEȚCHI T.
CONTRA LOZOVAN I.

CONTRA CARAMAN D.
CONTRA SIBOVA I.
CONTRA GRECEANÎI Z.
CONTRA ODNOSTALCO V.
CONTRA PILIPEȚCAIA A.
CONTRA BELEACOVA E.

CONTRA REIDMAN O.
CONTRA MUDUC V.
CONTRA TÎRDEA B.
CONTRA DAROVANNAIA A.
CONTRA RĂILEANU A.

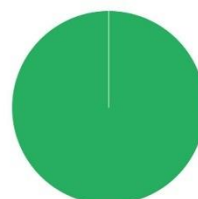

Proiectul de lege privind Programul de rambursare a TVA pentru producătorii
agricoli
nr. 380 din 11.10.2022
Lege organică

lectura II

14:44:03

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	53	17
CONTRA	0	0
NU A VOTAT	0	0

PENTRU: 70
CONTRA: 0
NU A VOTAT: 0
Total: 70 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.	PENTRU BANDALAC E.	PENTRU ROȘCA R.	PENTRU COȘERU I.
PENTRU DRUȚĂ M.	PENTRU SAJIN G.	PENTRU ȘOIMARU V.	PENTRU STAMATE O.
PENTRU GRĂDINARU V.	PENTRU PĂSLARIUC V.	PENTRU FRUNZE P.	PENTRU NANTOI O.
PENTRU PORȚEVSCI V.	PENTRU CAZACU V.	PENTRU LAZARENCO S.	PENTRU GROZA I.
PENTRU ROȘCA V.	PENTRU MARIAN R.	PENTRU NISTOR M.	PENTRU SPÎNU V.
PENTRU BALUȚEL A.	PENTRU JACOT V.	PENTRU TRUBÇA A.	PENTRU DASCĂLU I.
PENTRU CHIRIAC I.	PENTRU QATRAWI E.	PENTRU CĂȚĂNOI A.	PENTRU VOLOH L.
PENTRU PERCIUN D.	PENTRU CARP L.	PENTRU NICOLAESCU-ONOFREI L.	PENTRU COJOCARI E.
PENTRU BELÎ A.	PENTRU CHEPTONAR A.	PENTRU GONȚA M.	PENTRU PANCU M.
PENTRU POPA B.	PENTRU AGHEORGHIESEI G.	PENTRU GROSU L.	PENTRU ICHIM G.
PENTRU MANIC V.	PENTRU PĂSAT I.	PENTRU MARCOCI B.	PENTRU RACU A.
PENTRU ISTRATII D.	PENTRU SINCHEVICI E.	PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.	PENTRU BABICI I.
PENTRU OGLINDA A.	PENTRU CANAȚUI O.	PENTRU NOVAC L.	PENTRU BARDA V.
PENTRU GAVROUC V.			

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

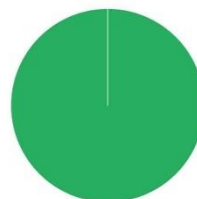
PENTRU CARAMAN D.	PENTRU REIDMAN O.	PENTRU KOKSAL I.	PENTRU SMIRNOV E.
PENTRU NESTEROVSCI A.	PENTRU SIBOVA I.	PENTRU MUDUC V.	PENTRU ALBU A.
PENTRU FURCULIȚĂ C.	PENTRU GRECEANÎ Z.	PENTRU TÎRDEA B.	PENTRU BURDUJA P.
PENTRU MUDREAC R.	PENTRU RĂILEANU A.	PENTRU NOVAC G.	PENTRU LOZOVAN I.
PENTRU BELEACOVA E.			

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.242/2010 cu privire la taxele consulare (art.2, 7, 8, ș.a.)
nr. 154 din 21.04.2022
lectura II
Lege organică

14:46:47

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	52	18
CONTRA	0	0
NU A VOTAT	0	0

PENTRU: 70
CONTRA: 0
NU A VOTAT: 0
Total: 70 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.	PENTRU BANDALAC E.	PENTRU ROȘCA R.	PENTRU COȘERU I.
PENTRU DRUȚĂ M.	PENTRU SAJIN G.	PENTRU ȘOIMARU V.	PENTRU STAMATE O.
PENTRU GRĂDINARU V.	PENTRU PĂSLARIUC V.	PENTRU FRUNZE P.	PENTRU NANTOI O.
PENTRU PORȚEVSCI V.	PENTRU CAZACU V.	PENTRU LAZARENCO S.	PENTRU GROZA I.
PENTRU ROȘCA V.	PENTRU MARIAN R.	PENTRU NISTOR M.	PENTRU SPÎNU V.
PENTRU BALUȚEL A.	PENTRU JACOT V.	PENTRU TRUBÇA A.	PENTRU DASCĂLU I.
PENTRU CHIRIAC I.	PENTRU QATRAWI E.	PENTRU CĂTĂNOI A.	PENTRU VOLOH L.
PENTRU PERCIUN D.	PENTRU CARP L.	PENTRU COJOCARI E.	PENTRU BELÎ A.
PENTRU CHEPTONAR A.	PENTRU GONȚA M.	PENTRU PANCU M.	PENTRU POPA B.
PENTRU AGHEORGHIESEI G.	PENTRU GROSU L.	PENTRU ICHIM G.	PENTRU MANIC V.
PENTRU PĂSAT I.	PENTRU MARCOCI B.	PENTRU RACU A.	PENTRU ISTRATII D.
PENTRU SINCHEVICI E.	PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.	PENTRU BABICI I.	PENTRU OGLINDA A.
PENTRU CANAȚUI O.	PENTRU NOVAC L.	PENTRU BARDA V.	PENTRU GAVROUC V.

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

PENTRU CARAMAN D.	PENTRU REIDMAN O.	PENTRU KOKSAL I.	PENTRU SMIRNOV E.
PENTRU NESTEROVSCI A.	PENTRU SIBOVA I.	PENTRU MUDUC V.	PENTRU ALBU A.
PENTRU FURCULIȚĂ C.	PENTRU GRECEANÎ Z.	PENTRU TÎRDEA B.	PENTRU BURDUJA P.
PENTRU MUDREAC R.	PENTRU GAGAUZ F.	PENTRU CUNEȚCHI T.	PENTRU RĂILEANU A.
PENTRU LOZOVAN I.	PENTRU BELEACOVA E.		

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea ocrotirii sănătății nr.411/1995 – art.33; Legea privind transplantul de organe, țesături și celule umane nr.42/2008 – art. 1, 6, 9; ș.a.)
nr. 284 din 11.07.2022 **lectura II**
Lege organică

14:50:45

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	53	9
CONTRA	0	0
NU A VOTAT	0	6

PENTRU: 62
CONTRA: 0
NU A VOTAT: 6
Total: 68 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.	PENTRU BANDALAC E.	PENTRU ROȘCA R.	PENTRU COȘERU I.
PENTRU DRUȚĂ M.	PENTRU SAJIN G.	PENTRU ȘOIMARU V.	PENTRU STAMATE O.
PENTRU GRĂDINARU V.	PENTRU PĂSLARIUC V.	PENTRU FRUNZE P.	PENTRU NANTOI O.
PENTRU PORȚEVSCI V.	PENTRU CAZACU V.	PENTRU LAZARENCO S.	PENTRU GROZA I.
PENTRU ROȘCA V.	PENTRU MARIAN R.	PENTRU NISTOR M.	PENTRU SPÎNU V.
PENTRU BALUȚEL A.	PENTRU JACOT V.	PENTRU TRUBCA A.	PENTRU DASCĂLU I.
PENTRU CHIRIAC I.	PENTRU QATRAWI E.	PENTRU CĂTĂNOI A.	PENTRU VOLOH L.
PENTRU PERCIUN D.	PENTRU CARP L.	PENTRU NICOLAESCU-ONOFREI L.	PENTRU COJOCARI E.
PENTRU BELÎ A.	PENTRU CHEPTONAR A.	PENTRU GONȚA M.	PENTRU PANCU M.
PENTRU POPA B.	PENTRU AGHEORGHIESEI G.	PENTRU GROSU L.	PENTRU ICHIM G.
PENTRU MANIC V.	PENTRU PĂSAT I.	PENTRU MARCOCI B.	PENTRU RACU A.
PENTRU ISTRATII D.	PENTRU SINCEVICI E.	PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.	PENTRU BABICI I.
PENTRU OGLINDA A.	PENTRU CANAȚUI O.	PENTRU NOVAC L.	PENTRU BARDA V.
PENTRU GAVROUC V.			

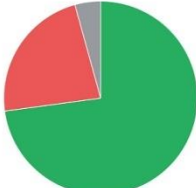
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

NU A VOTAT STARÎȘ C.	NU A VOTAT CARAMAN D.	NU A VOTAT REIDMAN O.	NU A VOTAT SIBOVA I.
NU A VOTAT MUDUC V.	NU A VOTAT BELEACOVA E.	PENTRU KOKSAL I.	PENTRU SMIRNOV E.
PENTRU FURCULIȚĂ C.	PENTRU GRECEANÎI Z.	PENTRU ODNOSTALCO V.	PENTRU DAROVANNAIA A.
PENTRU CUNEȚCHI T.	PENTRU RĂILEANU A.	PENTRU LOZOVAN I.	

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul fiscal nr.1163/1997 – art.338, 3422; Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule – art.9) nr. 331 din 29.07.2022
lectura I
Lege organică

15:19:09

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	51	0
CONTRA	0	16
NU A VOTAT	1	2

PENTRU: 51
CONTRA: 16
NU A VOTAT: 3
Total: 70 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.	PENTRU BANDALAC E.	PENTRU ROȘCA R.	PENTRU COȘERU I.
PENTRU DRUȚĂ M.	PENTRU SAJIN G.	PENTRU ȘOIMARU V.	PENTRU STAMATE O.
PENTRU GRĂDINARU V.	PENTRU PĂSLARIUC V.	PENTRU FRUNZE P.	PENTRU NANTOI O.
PENTRU PORȚEVSCI V.	PENTRU CAZACU V.	PENTRU LAZARENCO S.	PENTRU GROZA I.
PENTRU ROȘCA V.	PENTRU MARIAN R.	PENTRU NISTOR M.	PENTRU BALUȚEL A.
PENTRU JACOT V.	PENTRU TRUBCA A.	PENTRU DASCĂLU I.	PENTRU CHIRIAC I.
PENTRU QATRAWI E.	PENTRU CĂTĂNOI A.	PENTRU VOLOH L.	PENTRU PERCIUN D.
PENTRU CARP L.	PENTRU NICOLAESCU-ONOFREI L.	PENTRU COJOCARI E.	PENTRU BELÎ A.
PENTRU CHEPTONAR A.	PENTRU GONȚA M.	PENTRU POPA B.	PENTRU AGHEORGHIESEI G.
PENTRU GROSU L.	PENTRU ICHIM G.	PENTRU MANIC V.	PENTRU PĂSAT I.
PENTRU MARCOCI B.	PENTRU RACU A.	PENTRU ISTRATII D.	PENTRU SINCHEVICI E.
PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.	PENTRU BABICI I.	PENTRU OGLINDA A.	PENTRU CANAȚUI O.
PENTRU NOVAC L.	PENTRU BARDA V.	PENTRU GAVROUC V.	NU A VOTAT SPÎNU V.

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

NU A VOTAT BOLEA VA.	NU A VOTAT SMIRNOV E.	CONTRA CARAMAN D.	CONTRA REIDMAN O.
CONTRA KOKSAL I.	CONTRA RUSOL N.	CONTRA SIBOVA I.	CONTRA MUDUC V.
CONTRA FURCULIȚĂ C.	CONTRA GRECEANÎ Z.	CONTRA BURDUJA P.	CONTRA MUDREAC R.
CONTRA ODNOSTALCO V.	CONTRA DAROVANNAIA A.	CONTRA RĂILEANU A.	CONTRA NOVAC G.
CONTRA LOZOVAN I.	CONTRA BELEACOVA E.		

**Proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (ocuparea forței de muncă) (Legea cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj - art.3, 10, 14, 16, 17, ș.a.; Codul fiscal - art.20)
nr. 439 din 01.12.2022
lectura I
Lege organică**

15:30:30

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	53	17
CONTRA	0	0
NU A VOTAT	0	0

PENTRU: 70
CONTRA: 0
NU A VOTAT: 0
Total: 70 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.	PENTRU BANDALAC E.	PENTRU ROȘCA R.	PENTRU COȘERU I.
PENTRU DRUȚĂ M.	PENTRU SAJIN G.	PENTRU ȘOIMARU V.	PENTRU STAMATE O.
PENTRU GRĂDINARU V.	PENTRU PĂSLARIUC V.	PENTRU FRUNZE P.	PENTRU NANTOI O.
PENTRU PORȚEVSCI V.	PENTRU CAZACU V.	PENTRU LAZARENCO S.	PENTRU GROZA I.
PENTRU ROȘCA V.	PENTRU MARIAN R.	PENTRU NISTOR M.	PENTRU SPÎNU V.
PENTRU BALUȚEL A.	PENTRU JACOT V.	PENTRU TRUBCA A.	PENTRU DASCĂLU I.
PENTRU CHIRIAC I.	PENTRU QATRAWI E.	PENTRU CĂTĂNOI A.	PENTRU VOLOH L.
PENTRU PERCIUN D.	PENTRU CARP L.	PENTRU NICOLAESCU-ONOFREI L.	PENTRU COJOCARI E.
PENTRU BELÎ A.	PENTRU CHEPTONAR A.	PENTRU GONȚA M.	PENTRU PANCU M.
PENTRU POPA B.	PENTRU AGHEORGHIESEI G.	PENTRU GROSU L.	PENTRU ICHIM G.
PENTRU MANIC V.	PENTRU PĂSAT I.	PENTRU MARCOCI B.	PENTRU RACU A.
PENTRU ISTRATII D.	PENTRU SINCHEVICI E.	PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.	PENTRU BABICI I.
PENTRU OGLINDA A.	PENTRU CANAȚUI O.	PENTRU NOVAC L.	PENTRU BARDA V.
PENTRU GAVROUC V.			

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

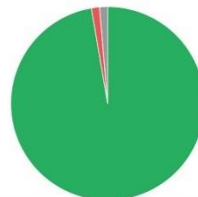
PENTRU BOLEA VA.	PENTRU STARIȘ C.	PENTRU CARAMAN D.	PENTRU KOKSAL I.
PENTRU SMIRNOV E.	PENTRU RUSOL N.	PENTRU SIBOVA I.	PENTRU MUDUC V.
PENTRU FURCULIȚĂ C.	PENTRU GRECEANÎI Z.	PENTRU TÎRDEA B.	PENTRU BURDUJA P.
PENTRU DAROVANNAIA A.	PENTRU GAGAUZ F.	PENTRU CUNEȚCHI T.	PENTRU LOZOVAN I.
PENTRU BELEACOVA E.			

Proiectul de lege cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copilului
nr. 389 din 26.10.2022
lectura I
Lege organică

15:41:10

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	53	19
CONTRA	0	1
NU A VOTAT	0	1

PENTRU: 72
CONTRA: 1
NU A VOTAT: 1
Total: 74 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.	PENTRU BANDALAC E.	PENTRU ROȘCA R.	PENTRU COȘERU I.
PENTRU DRUȚĂ M.	PENTRU SAJIN G.	PENTRU ȘOIMARU V.	PENTRU STAMATE O.
PENTRU GRĂDINARU V.	PENTRU PĂSLARIUC V.	PENTRU FRUNZE P.	PENTRU NANTOI O.
PENTRU PORȚEVȘCHI V.	PENTRU CAZACU V.	PENTRU LAZARENCO S.	PENTRU GROZA I.
PENTRU ROȘCA V.	PENTRU MARIAN R.	PENTRU NISTOR M.	PENTRU SPÎNU V.
PENTRU BALUȚEL A.	PENTRU JACOT V.	PENTRU TRUBÇA A.	PENTRU DASCĂLU I.
PENTRU CHIRIAC I.	PENTRU QATRAWI E.	PENTRU CĂȚĂNOI A.	PENTRU VOLOH L.
PENTRU PERCIUN D.	PENTRU CARP L.	PENTRU NICOLAESCU-ONOFREI L.	PENTRU COJOCARI E.
PENTRU BELÎ A.	PENTRU CHEPTONAR A.	PENTRU GONȚA M.	PENTRU PANCU M.
PENTRU POPA B.	PENTRU AGHEORGHIESEI G.	PENTRU GROSU L.	PENTRU ICHIM G.
PENTRU MANIC V.	PENTRU PĂSAT I.	PENTRU MARCOCI B.	PENTRU RACU A.
PENTRU ISTRATII D.	PENTRU SINCEVICI E.	PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.	PENTRU BABICI I.
PENTRU OGLINDA A.	PENTRU CANAȚUI O.	PENTRU NOVAC L.	PENTRU BARDA V.
PENTRU GAVROUC V.			

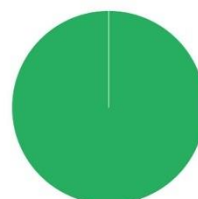
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

PENTRU SUHODOLȘCHI A.	PENTRU BOLEA VA.	PENTRU STARIȘ C.	PENTRU CARAMAN D.
PENTRU REIDMAN O.	PENTRU KOKSAL I.	PENTRU SIBOVA I.	PENTRU MUDUC V.
PENTRU ALBU A.	PENTRU FURCULIȚĂ C.	PENTRU GRECEANÎ Z.	PENTRU TÎRDEA B.
PENTRU ODNOSTALCO V.	PENTRU DAROVANNAIA A.	PENTRU GAGAUZ F.	PENTRU CUNEȚCHI T.
PENTRU RĂILEANU A.	PENTRU LOZOVAN I.	PENTRU BELEACOVA E.	NU A VOTAT SMIRNOV E.
CONTRA BURDUJA P.			

Proiectul de lege cu privire la interzicerea deconectărilor de la servicii locativ-comunale în perioada rece a anului nr. 400 din 01.11.2022
lectura II
Lege organică

15:45:13

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	52	18
CONTRA	0	0
NU A VOTAT	0	0

PENTRU: 70
CONTRA: 0
NU A VOTAT: 0
Total: 70 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.	PENTRU BANDALAC E.	PENTRU ROȘCA R.	PENTRU COȘERU I.
PENTRU DRUȚĂ M.	PENTRU SAJIN G.	PENTRU ȘOIMARU V.	PENTRU STAMATE O.
PENTRU GRĂDINARU V.	PENTRU PĂSLARIUC V.	PENTRU FRUNZE P.	PENTRU NANTOI O.
PENTRU PORȚEVSCI V.	PENTRU CAZACU V.	PENTRU LAZARENCO S.	PENTRU GROZA I.
PENTRU ROȘCA V.	PENTRU MARIAN R.	PENTRU SPÎNU V.	PENTRU BALUȚEL A.
PENTRU JACOT V.	PENTRU TRUBCA A.	PENTRU DASCĂLU I.	PENTRU CHIRIAC I.
PENTRU QATRAWI E.	PENTRU CĂTĂNOI A.	PENTRU VOLOH L.	PENTRU PERCIUN D.
PENTRU CARP L.	PENTRU NICOLAESCU-ONOFREI L.	PENTRU COJOCARI E.	PENTRU BELÎ A.
PENTRU CHEPTONAR A.	PENTRU GONȚA M.	PENTRU PANCU M.	PENTRU POPA B.
PENTRU AGHEORGHIESEI G.	PENTRU GROSU L.	PENTRU ICHIM G.	PENTRU MANIC V.
PENTRU PĂSAT I.	PENTRU MARCOCI B.	PENTRU RACU A.	PENTRU ISTRATII D.
PENTRU SINCHEVICI E.	PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.	PENTRU BABICI I.	PENTRU OGLINDA A.
PENTRU CANAȚUI O.	PENTRU NOVAC L.	PENTRU BARDA V.	PENTRU GAVROUC V.

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

PENTRU SUHODOLSCHI A.	PENTRU BOLEA VA.	PENTRU STARIȘ C.	PENTRU CARAMAN D.
PENTRU KOKSAL I.	PENTRU MUDUC V.	PENTRU ALBU A.	PENTRU FURCULIȚĂ C.
PENTRU GRECEANÎ Z.	PENTRU TÎRDEA B.	PENTRU BURDUJA P.	PENTRU ODNOSTALCO V.
PENTRU DAROVANNAIA A.	PENTRU GAGAUZ F.	PENTRU CUNEȚCHI T.	PENTRU RĂILEANU A.
PENTRU LOZOVAN I.	PENTRU BELEACOVA E.		

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.1308/1997 privind modul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului - art.1, 3, 4, ș.a.; Legea nr.121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice - art.1, 9, 171, 54; ș.a.)
nr. 322 din 25.07.2022

lectura I

15:59:57

FRAȚIUNEA	PAS	BCS
PENTRU	53	3
CONTRA	0	0
NU A VOTAT	0	4

PENTRU: 56
CONTRA: 0
NU A VOTAT: 4
Total: 60 deputați

Fracțiunea parlamentară "Partidul Acțiune și Solidaritate"

PENTRU GROSU I.	PENTRU BANDALAC E.	PENTRU ROȘCA R.	PENTRU COȘERU I.
PENTRU DRUȚĂ M.	PENTRU SAJIN G.	PENTRU ȘOIMARU V.	PENTRU STAMATE O.
PENTRU GRĂDINARU V.	PENTRU PĂSLARIUC V.	PENTRU FRUNZE P.	PENTRU NANTOI O.
PENTRU PORȚEVSCI V.	PENTRU CAZACU V.	PENTRU LAZARENCO S.	PENTRU GROZA I.
PENTRU ROȘCA V.	PENTRU MARIAN R.	PENTRU NISTOR M.	PENTRU SPÎNU V.
PENTRU BALUȚEL A.	PENTRU JACOT V.	PENTRU TRUBCA A.	PENTRU DASCĂLU I.
PENTRU CHIRIAC I.	PENTRU QATRAWI E.	PENTRU CĂTĂNOI A.	PENTRU VOLOH L.
PENTRU PERCIUN D.	PENTRU CARP L.	PENTRU NICOLAESCU-ONOFREI L.	PENTRU COJOCARI E.
PENTRU BELÎ A.	PENTRU CHEPTONAR A.	PENTRU GONȚA M.	PENTRU PANCU M.
PENTRU POPA B.	PENTRU AGHEORGHIESEI G.	PENTRU GROSU L.	PENTRU ICHIM G.
PENTRU MANIC V.	PENTRU PĂSAT I.	PENTRU MARCOCI B.	PENTRU RACU A.
PENTRU ISTRATII D.	PENTRU SINCEVICI E.	PENTRU MUNTEANU-POJOGA A.	PENTRU BABICI I.
PENTRU OGLINDA A.	PENTRU CANAȚUI O.	PENTRU NOVAC L.	PENTRU BARDA V.
PENTRU GAVROUC V.			

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

NU A VOTAT BOLEA VA.	NU A VOTAT KOKSAL I.	NU A VOTAT SMIRNOV E.	NU A VOTAT SIBOVA I.
PENTRU STARIȘ C.	PENTRU CARAMAN D.	PENTRU MUDUC V.	